

saksframlegg

Dato:	Referanse:	Vår saksbehandlar:
04.11.2019	129037/2019	Ståle Solgard

Saksnr	Utval	Møtedato
	Utdannings- og kompetanseutvalet	11.11.2019
	Fylkesrådmannens tilråding	14.11.2019
	Fylkesutvalet	26.11.2019
	Fylkestinget	09.12.2019

Omstilling 2020 - Delrapport: Tilbuds- og skolestruktur, reduksjon av driftsnivå - Utdanning

Bakgrunn

Prosjekta «Møre og Romsdal fylkeskommune – omstilling av organisasjonen mot 2020» og «Møre og Romsdal som region mot 2025» er initiert med bakgrunn i Økonomiplan 2018-2021 (sak T-63/17).

Omstilling av organisasjonen mot 2020 (Omstilling 2020) tar opp i seg omstilling og utvikling av Møre og Romsdal fylkeskommune som organisasjon. Innretning av og mål for prosjektet med tilhørende tiltaksområde er vedtatt i sak T-13/19. Formålet er å:

- tilpasse fylkeskommunen sin tenesteproduksjon og rolla som utviklingsaktør til dei økonomiske rammeendringane og nye oppgåver som følgje av regionreforma
- vurdere behovet for organisatoriske endringar, her også behovet for endring av gjeldande strukturar på eit eller fleire område
- ta opp i seg behovet for å modernisere, effektivisere og profesjonalisere den fylkeskommunale organisasjonen

Det er fastsett eit overordna mål og 8 effektmål for prosjektet. Vidare er det fastsett 8 tiltaksområde som prosjektet skal bidra med leveransar på for å nå måla. Det overordna målet har slik ordlyd:

- *«Møre og Romsdal fylkeskommune er ein attraktiv og innovativ samfunnsutviklar, tenesteleverandør og arbeidsgivar. Organisasjonen har kapasitet og kompetanse til å møte framtidige behov med eit berekraftig drifts- og investeringsnivå.»*

I tiltaksområde 7 for Omstilling 2020 er det fastsett at ein skal «Utgreie organisering av tilbuds- og skolestruktur for den vidaregåande opplæringa, jf. eige delprosjekt «Vidaregåande skole- og tilbudsstruktur» (P6). Overordna mål for dette delprosjektet:

- *«skole- og tilbudsstrukturen er tilpassa slik at den gir kompetanse og kapasitet til å nå måla i kvalitetsplan for vidaregåande opplæring og understøtter regionen sitt framtidige behov for kompetanse og arbeidskraft innafor ein berekraftig økonomi».*

Utdanningssektoren skal gjere varige endringar som reduserer driftsnivået med 50 mill. i 2020 og 100 mill. i utgangen av økonomiperioden (sak T-34/19 om "Strategi og rammer for arbeidet med økonomiplan 2020-2023"). I denne saka vert det lagt

fram eit samla framlegg til tiltak for innsparing i utdanningssektoren der tiltaka frå delprosjekt «tilbods- og skolestruktur» er inkludert. Dette må sjåast i samanheng med sak om budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023.

I samband med delprosjekt P6 er det utarbeidd ein prosjektrapport. Prosjektrapporten med tilhøyrande vedlegg gir kunnskapsgrunnlag for saka og viser utgreiingane som er gjort som grunnlag for fylkesrådmannen si tilråding. Rapporten, med vedlegg, følgjer denne saka som vedlegg.

Lønn utgjer 94% av budsjetterte utgifter i 2019 i utdanningssektoren. Det meste av innsparinga må derfor skje ved reduksjon av klasser, sidan det er dette som i hovudsak styrer lønsutgiftene. I sak T-13/19 vart det vedtatt at «reduksjon i bemanning vil så langt som mulig skje gjennom naturleg avgang og turnover.» Ein reduksjon i driftsnivå i så stort omfang som vi ser her, vil få konsekvensar for dei tilsette, og når det er gjort vedtak må ein difor sikre gode overgangar for personalet, t.d. gjennom systemet for overtalshandtering. I samband med Omstilling 2020 er det utarbeidd ein rettleiar for arbeidsgivarpolitikk ved endring og omstilling der også spørsmål om personalhandtering er nærare omtalt. Både på grunn av omsyn til personalet og planlegging av ein god og føreseielig tilbodsstruktur for elevane, vil det ta tid å gjennomføre og få full effekt av tiltaka som blir lagt fram.

Sjølv om vi i denne saka har fokus på utfordringane i økonomiplanperioden 2020-23, er det likevel viktig å peike på dei meir langsiktige utfordringane den demografiske utviklinga i regionen vår vil føre med seg. Vi skal i denne omgang tilpasse kapasiteten på kort sikt, men må samtidig ta med i vurderinga at nedgangen i elevtal i heile fylket vil forsterke seg om nokre år. Nokre skoleregionar merkar denne nedgangen allereie no.

Vurdering

I denne saka vert det lagt fram tiltak gruppert etter ei prioritert rekkefølge, der det har vore eit mål å så langt som mogeleg bevare dagens skolestruktur.

Tiltaka er gruppert slik:

1. Administrative ordningar
2. Dyre tilbod
3. Tiltak som vil fylle opp klasser og samle tilboda på færre skolar
4. Administrativ samanslåing av skolar
5. Legge ned/slå saman skolar – ikkje prioriterte tiltak

Dersom ein ikkje kjem i mål i forhold til innsparingskravet med tiltak på dei 4 første punkta, må ein altså vurdere skolestrukturen. Men det er viktig å påpeike at konsekvensane er store også ved omstilling av tilbodsstrukturen, ikkje berre ved skolenedlegging. I prioriteringane som er gjort har ein forsøkt å finne tiltak som rammar elevane og kvaliteten i opplæringa deira i minst mogeleg grad.

Møre og Romsdal fylkeskommune har prioritert å ha ein desentralisert skolestruktur, der ei av dei overordna målsetjingane har vore at færrest mogeleg skal måtte flytte på hybel eller reise langt for å gå på vidaregåande skole. Dette har medført oppretting av mange små klasser sidan det samtidig har vore eit ønske om at elevane skal kunne velje mellom fleire utdanningsprogram. I tillegg til at dette er kostbart, får ein små fagmiljø som er sårbare for endringar i elevsøkinga og dermed også ein usikker arbeidssituasjonen for dei tilsette. Kort reisetid og store fagmiljø er berre mogeleg å kombinere i dei mest folkerike delane av fylket. Som vist i

rapporten vil den demografiske utviklinga dei neste åra forsterke dette. Det å ikkje gjere noko med skolestrukturen har også konsekvensar for investeringsbehov relaterte til skolebygg, noko som vil påverke fylkeskommunens økonomi. Viser her til vedlegg 2 i rapporten.

I denne prosessen har vi forsøkt å finne innsparingstiltak som rammar elevane og kvaliteten i opplæringa deira i minst mogleg grad. Målet har altså vore å finne dei tiltaka som gir mest effekt med minst skadeverknad både for elevane og dei tilsette, og samstundes ha fokus på at tilbodet og kvaliteten i den vidaregåande opplæringa samla sett i Møre og Romsdal skal vere best mogleg. Vi skal ha relevante og framtidsretta tilbod som bidreg i rekrutteringa til lokal og regional arbeidskraft. Det blir svært viktig for regionen vår å oppretthalde den gode gjennomføringa for elevar og lærlingar gjennom satsing på gode læringsmiljø og god tilpassa opplæring. Det er derfor viktig at reduksjonen i driftsnivå skjer gjennom målretta tiltak, ikkje gjennom generelle kutt i budsjetta til alle skolane, då det er det som vil ramme kvaliteten i opplæringa til elevane hardest.

Det er viktig å få fram at alle tiltaka får konsekvensar, og det er gode argument for å behalde alt det blir foreslått å ta bort. Dersom ein tar ut fleire av tiltaka på dei første fire punkta i prioriteringslista og derfor ikkje kjem i mål i forhold til innsparingskravet, må ein altså vurdere tiltak som går på skolestrukturen. Derfor har vi hatt mykje fokus på fordelinga av tilbod mellom skolane (tiltaksområde 3).

Samling av tilbod på færre skolar kan gjere dei meir levedyktige, og unngå ei gradvis utarming av skolane som kan vere ein større trussel for arbeidsplassane. Ei styrt samanslåing av skolar (tiltaksområde 4) kan på mange måtar sikre dei tilsette betre, og dette er viktig å ha med seg i vurderinga når ein vel tiltak. Ein reduksjon i driftsnivå i så stort omfang som vi ser her, vil uansett få konsekvensar for dei tilsette, og når det er gjort vedtak må ein difor sikre god personalhandtering. Både på grunn av omsyn til personalet og planlegging av ein god og føreseielig tilbodsstruktur for elevane, vil det ta tid å gjennomføre og få full effekt av tiltaka som blir lagt fram.

Omstillinga vil ta tid, og til dømes vil ein for 2020 berre få effekt av utdanningstilbod som ikkje vert sett i gang frå hausten. Målet om å få ned driftsnivået med 50 mill. blir derfor vanskelig å nå i 2020, men i dette forslaget til tiltak vil ein likevel komme i mål med 100 mill. i løpet av økonomiplanperioden.

Som det er vist i rapporten vil også nokre av tiltaka ha eit lenger perspektiv, t.d. der det krev investeringar i skolebygg for å få effekt av tiltaka. Vi må sikre at vi har eit tilbod til alle elevane, og klassereserven må brukast for å opprette nye klasser der det er behov for det. Føresetnaden for å klare innsparingskravet utan å gjere store grep på skolestrukturen er at alle dei andre tiltaka blir vedtatt. Det som vil få dei alvorligaste konsekvensane for kvaliteten og gjennomføringa i vidaregåande opplæring er dersom kutt i denne størrelsen skal fordelast på alle skolane, fordi det vil svekke skolane si evne til å drive god tilpassa opplæring og tett oppfølging, ha gode elevtenester og generelt oppretthalde den gode kvaliteten i opplæringa. Det er altså dette vi meiner vil ramme elevane, og da særlig dei svakaste elevane, hardest.

Tilrådte tiltak:

Tiltaksområde	Tiltak	2020	2021	2022	2023
1	Ikkje tilby PC-stipend	2	2	2	2
1	Redusert administrasjon utdanningsavdelinga	2	2	3	3
1	Trekke inn ekstramiddel forskarlinja Fagerlia vgs	0,1	0,6	0,6	0,6
1	Trekke inn ekstramiddel toppidrett Volda vgs	0,2	0,4	0,6	0,6
1	Trekke inn ekstramiddel idrettsfag Stranda vgs	0,3	1	1,7	2,1
1	Ålesund vgs ikkje tilby Entreprenørskap	0,1	0,3	0,5	0,7
1	Trekke inn ekstramiddel entreprenørskap Atlanten vgs	0,2	0,4	0,6	0,6
1	Seie opp avtalen med Tøndergård skole- og ressurscenter	2,1	2,1	5,2	5,2
	Sum tiltaksområde 1	7	8,8	14,2	14,8
Tiltaksområde	Tiltak				
2	Redusere klassesall på Musikk, dans og drama	2,7	10,3	15,3	18,4
2	Ikkje tilby YSK-utdanning (Fræna vgs, Ulstein vgs, Haram vgs, Kr.sund vgs, Ålesund vgs)	2	6,9	11,7	15,8
2	Ikkje tilby vg2 i Skottland	0,6	1,5	1,5	1,5
2	Ikkje tilby IB-linje Spjelkavik vgs	1,1	4	5,7	5,7
2	Trekke inn ekstramiddel til vg3 språkopplæring		1,7	1,7	1,7
	Sum tiltaksområde 2	6,4	24,4	35,9	43,1
Tiltaksområde	Tiltak				
3	Fræna vgs, ikkje tilby Restaurant- og matfag	0,7	2,2	2,8	3
3	Fræna vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,5	1,3	1,3	1,3
3	Gjermundnes vgs Påbygging saman med Rauma vgs	1,15	2,3	2,3	2,3
3	Gjermundnes vgs, ikkje tilby vg2 Industriteknologi	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Haram vgs, ikkje tilby vg2 Kulde og varmepumpeteknikk	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Herøy vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Kunst, design og arkitektur samla ved Fagerlia vgs og Molde vgs	0,8	2,7	4,9	6,2
3	Medium og kommunikasjon samla ved Volda vgs og Kr.sund vgs	0,7	2,7	5,1	6,7
3	Ørsta vgs, ikkje tilby Design og handverk	0,5	1,3	2,6	2,6
3	Ørsta vgs, ikkje tilby Restaurant- og matfag	0,75	1,5	3	3
3	Stranda vgs, ikkje tilby Restaurant- og matfag	0,7	1,4	1,4	1,4

3	Stranda vgs, ikkje tilby vg2 Helsearbeidarfag	0,3	0,8	0,8	0,8
3	Sunndal vgs, ikkje tilby Elektrofag	0,5	1,4	2,7	2,7
3	Sunndal vgs, ikkje tilby vg2 Industriteknologi	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Surnadal vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,5	1,9	2,7	2,7
3	Sykkylven vgs, ikkje tilby vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfag	0,5	1,3	1,3	1,3
3	Tingvoll vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,35	0,7	0,7	0,7
3	Kristiansund vgs, redusere kapasitet Helse- og oppvekstfag med 1 klasse	0,6	1,9	2,7	2,7
3	Tingvoll vgs, ikkje tilby vg3 Medium og kommunikasjon	0,3	0	0	0
3	Effekt av Ålesundsstrukturen jf. vedtak Fylkestinget (T-38/13)	0	3	6	6
3	Legge ned avdeling Vanylven ved Herøy vgs	3,75	9	9	9
	Sum tiltaksområde 3	15	40,6	54,5	57,6
Tiltaksområde	Tiltak				
4	Administrativ samanslåing Fagerlia vgs og Ålesund vgs	0	4	6	8
4	Administrativ samanslåing Romsdal vgs og Fannefjord vgs	0	1	1	1
4	Administrativ samanslåing Borgund vgs og UPA skole	0	1	1	1
	Sum tiltaksområde 4	0	6	8	10
Tiltaksområde	Tiltak				
5	Administrativ samanslåing Sykkylven vgs og Stranda vgs*	0,7	10	23,3	23,3
5	Legge ned Tingvoll vgs*		8	17,6	17,6
5	Legge ned Gjermundnes vgs*		11,6	27,8	27,8
	Sum tiltaksområde 5	0,7	29,6	68,7	68,7
6	Klassereserve til disposisjon		5	10	15
	Sum tiltaksområde 1-4	28,4	74,8	102,6	110,5
	Sum tiltaksområde 1-5	25,58	96,25	161,65	169,15

* betyr at tiltaket er utgreidd, men ikkje med i framlegg til vedtak

Fylkesrådmannen si utgreiing og tilråding til "Vidaregåande skole- og tilbudsstruktur" og tiltak for å nå måltal for reduksjon av driftsnivå innafør utdanningssektoren er tatt opp til drøfting med hovudtillitsvalte dei hovudtillitsvalte i samband med møte i hovudsamarbeidsutvalet den 31.10.19. Referat frå drøftingsmøtet følgjer som eige vedlegg nr. 3. Av referatet går det fram:

«Dei tillitsvalte deler administrasjonen sin framstilling av utfordringsbildet og vurderingar av behovet for å ta grep med bakgrunn i den økonomiske

situasjonen. Dei tillitsvalte har ikkje merknader til dei tilrådingane som går fram av rapporten til denne saka.»

Forslag til vedtak:

1. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 1 i tabellen ovanfor.
2. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 2 i tabellen ovanfor.
3. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 3 i tabellen ovanfor.
4. Fylkestinget vedtek at det blir sett i gang ein prosess med sikte på ei administrativ samanslåing av Ålesund vgs og Fagerlia vgs. ST-tilbodet skal tilpassast slik at ein får nytta ledig kapasitet ved Spjelkavik vgs, og etter kvart ta ut av bruk skolelokala ved Volsdalsberga og Latinskolen.
5. Fylkestinget vedtek felles administrasjon for UPA-skole og Borgund vgs.
6. Fylkestinget vedtek felles administrasjon for Fannefjord vgs og Romsdal vgs.
7. Fylkestinget ber administrasjonen om å greie ut og planlegge administrativ samanslåing av Stranda og Sykkylven vgs.

Ottar Brage Guttelvik
fylkesrådmann

Erik Brekken
fylkesutdanningssjef

Vedlegg

- 1 Omstilling 2020 - Delrapport: Tilbods- og skolestruktur, reduksjon av driftsnivå - Utdanning
- 2 Metodedokument om framskriving av elevtal
- 3 Referat frå drøftingsmøte med organisasjonane 31.10.2019

Behandling i Fylkestinget - 10.12.2019

Geir Stenseth (FRP) fremma følgjande forslag:

- «1. Fylkestinget vedtek desse tiltaka for tiltaksområde 1.
 - Ikkje tilby PC-stipend Kr. 2. million.
 - Redusert administrasjon utdanningsavdelingen Kr. 4 million.
2. Fylkestinget vedtek ikkje dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 2.
3. Fylkestinget vedtek ikkje dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 3.
4. Fylkestinget vedtek at det blir sett i gang ein prosess med sikte på ei administrativ samanslåing av Ålesund vgs og Fagerlia vgs. ST-tilbodet skal tilpassast slik at ein får nytta ledig kapasitet ved Spjelkavik vgs, og etter kvart ta ut av bruk skolelokala ved Volsdalsberga og Latinskolen.
5. Fylkestinget vedtek felles administrasjon for UPA-skole og Borgund vgs.
6. Fylkestinget vedtek felles administrasjon for Fannefjord vgs og Romsdal vgs.
7. Fylkestinget vedtek felles administrasjonen for Stranda og Sykkylven vgs.»

Torgeir Dahl (H) fremma følgjande forslag:

«Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka frå fylkesrådmannen for tiltaksområde 1 til 3 i tabellen med dei endringar som kjem fram i punkta under:

1. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 1 i tabellen ovanfor.
2. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 2 i tabellen ovanfor.
3. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 3 i tabellen ovanfor med slike endringar:

Tiltak	2020	2021	2022	2023
D05 Strukturendringar VGS; Sykkylven/Stranda,Tingvoll/Gjermundnes	- 10mill	- 20mill	- 50mill	- 50mill
D05 Oppretthalde				
- YSK	+ 2mill	+ 7mill	+ 10mill	+ 14mil
- Musikk, dans og drama	+ 2mill	+ 7mill	+ 10mill	+ 14mill
Tøndergård skole, vidareføre avtale	+ 2mill	+ 2mill	+ 5mill	+ 5mill
Samla auka kutt/endringar	4mill	4mill	25mill	17mill

»

Torgeir Dahl (H) fremma følgjande verbalforslag:

«Landbruksnæringa er ei viktig næring i M&R og treng eit sterkt opplærings- og kompetansemiljø for å sikre god rekruttering.

Fylkestinget ber om at det vert igangsett eit prosjekt for å utreie korleis fylket skal kunne utvikle eit framtidretta vidaregåande skoletilbod og eventuelt eit fagskoletilbod retta mot næringa.

Alternative lokasjonar skal være Gjermundnes eller Tingvoll. Problemstillingar som skal vurderast:

- Tilgang til landbruksfagleg kompetanse
- Utnytting av eksisterande infrastruktur
- Investeringsbehov
- Framtidig rekrutteringsstyrke i høve til elevar og studentar
- Driftsøkonomi

Landbruksnæringa skal inviterast til å delta i utgreiinga. Rapporten skal være ferdig i løpet av april 2020.»

Randi Walderhaug Frisvoll (KRF) fremma på vegner av KRF, AP, SP, SV, og V følgjande forslag:

«Tilleggsforslag til punkt 6:

Fylkestinget vedtek felles administrasjon for Fannefjord vgs. og Romsdal vgs. Lokaliteten Fannefjord skal opprettholdes. Ordningen med felles administrasjon evalueres iløpet av 2021.»

Per Vidar Kjølmoen (AP) fremma på vegner av seg sjølv, Kristin Marie Sørheim (SP), Yvonne Wold (SV), Randi Walderhaug Frisvoll (KRF), Carl Johansen (MDG), Pål Farstad (V) og Line Hoem (Ap):

«Endringsforslag, punkt 3:

- * Industriteknologi VG2 ved Gjermundnes vgs takast ut.
- * VG3 påbygging til generell studiekompetanse blir vidareført ved Gjermundnes vgs med følgjande estimerte budsjettverknad

1,15 2,3 2,3 2,3»

Senterpartiet ba om gruppemøte og møtet vart heva kl 10.50. Møtet vart sett igjen kl 11.00.

Votering:

Forslaget frå Torgeir Dahl (forslag til punkt 1-3) fekk 7 røyster og fall.

Forslaget frå Geir Stenseth med fleire fekk 12 røyster og fall.

Tilrådinga frå fylkesutvalet, inkl endringsforslag i punkt 3 frå Per Vidar Kjølmoen med fleire, fekk 28 røyster og vart vedteke.

Voteringa over tilrådinga frå fylkesutvalet, inkl endringsforslag i punkt 3 frå Per Vidar Kjølmoen med fleire vart gjort om inkje.

Tilrådinga frå fylkesutvalet, inkl endringsforslag i punkt 3 frå Per Vidar Kjølmoen med fleire, og til og med punkt 4 i tilrådinga frå fylkesutvalet, fekk 28 røyster og vart vedteke.

Punkta 5, 6, 7, 8, 9 og 10 i tilrådinga frå fylkesutvalet vart vedteke mot 12 røyster.

Forslaget frå Randi Walderhaug Frisvoll med fleire vart samrøystes vedteke.

Verbalforslaget frå Torgeir Dahl, utan setninga «*Alternative lokasjonar skal være Gjermundnes eller Tingvoll*» vart vedteke mot 6 røyster.

Setninga «*Alternative lokasjonar skal være Gjermundnes eller Tingvoll*» i verbalforslaget frå Torgeir Dahl fekk 8 røyster og fall.

Vedtak i Fylkestinget - 10.12.2019

1. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 1 i tabellen ovanfor med slik endring:

Ekstramidlar toppidrett	0,3	0,7	0,7	0,7
Stranda				
Tøndergård	2,1	2,1	3,0	3,0

2. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 2 i tabellen ovanfor med slik endring:

Redusere klassetal musikk, dans, drama	1,3	5,1	7,6	9,2
YSK Haram	0,5	1,7	2,9	3,9

3. Fylkestinget vedtek dei føreslegne tiltaka for tiltaksområde 3 i tabellen ovanfor med slik endring:

Fræna vgs RM	0,7	2,2	2,8	3,0
Ørsta RM fag	0,75	1,5	3,0	3,0
Stranda RM	0,7	1,4	1,4	1,4
Sunnadal elektro	0,5	1,4	2,7	2,7
Herøy BA	0,6	1,3	1,3	1,3
Surnadal bygg	0,5	0,7	0,7	0,7
Tingvoll bygg	0,35	0,7	0,7	0,7
Volda og KSU KDA	0,8	2,7	4,9	6,2
Gjermundnes vgs. påbygging	1,15	2,3	2,3	2,3

4. Fylkestinget vedtek at det blir sett i gang ein prosess med sikte på ei administrativ samanslåing av Ålesund vgs og Fagerlia vgs. ST-tilbodet skal tilpassast slik at ein får nytta ledig kapasitet ved Spjelkavik vgs, og etter kvart ta ut av bruk skolelokala ved Volsdalsberga og Latinskolen.

5. Fylkestinget vedtek felles administrasjon for UPA-skole og Borgund vgs.

6. Fylkestinget vedtek felles administrasjon for Fannefjord vgs og Romsdal vgs. Lokaliteten Fannefjord skal opprettholdes. Ordningen med felles administrasjon evalueres iløpet av 2021.
7. Fylkestinget ber administrasjonen om å greie ut og planlegge administrativ innsparing mellom Stranda og Sykkylven vgs og andre aktuelle skular.
8. Fylkestinget tek stilling til endeleg struktur for RM/BA Søre Sunnmøre i samband med byggjesak for nye Ørsta vidaregåande skule.
9. Fylkestinget ber administrasjonen vurdere å flytte VG2 kulde- og varmepumpeknikk til Borgund vidaregåande skule.
10. Fylkesutvalet ber om at avtalen med Tøndergård blir gjennomgått for å sjå på korleis ein kan bruke kompetansen til fylkeskommunen og Tøndergård på best muleg måte, med sikte på å vidareføre avtalen med Tøndergård.
11. Landbruksnæringa er ei viktig næring i M&R og treng eit sterkt opplærings- og kompetansmiljø for å sikre god rekruttering.

Fylkestinget ber om at det vert igangsett eit prosjekt for å utreie korleis fylket skal kunne utvikle eit framtidsetta vidaregåande skoletilbod og eventuelt eit fagskoletilbod retta mot næringa.

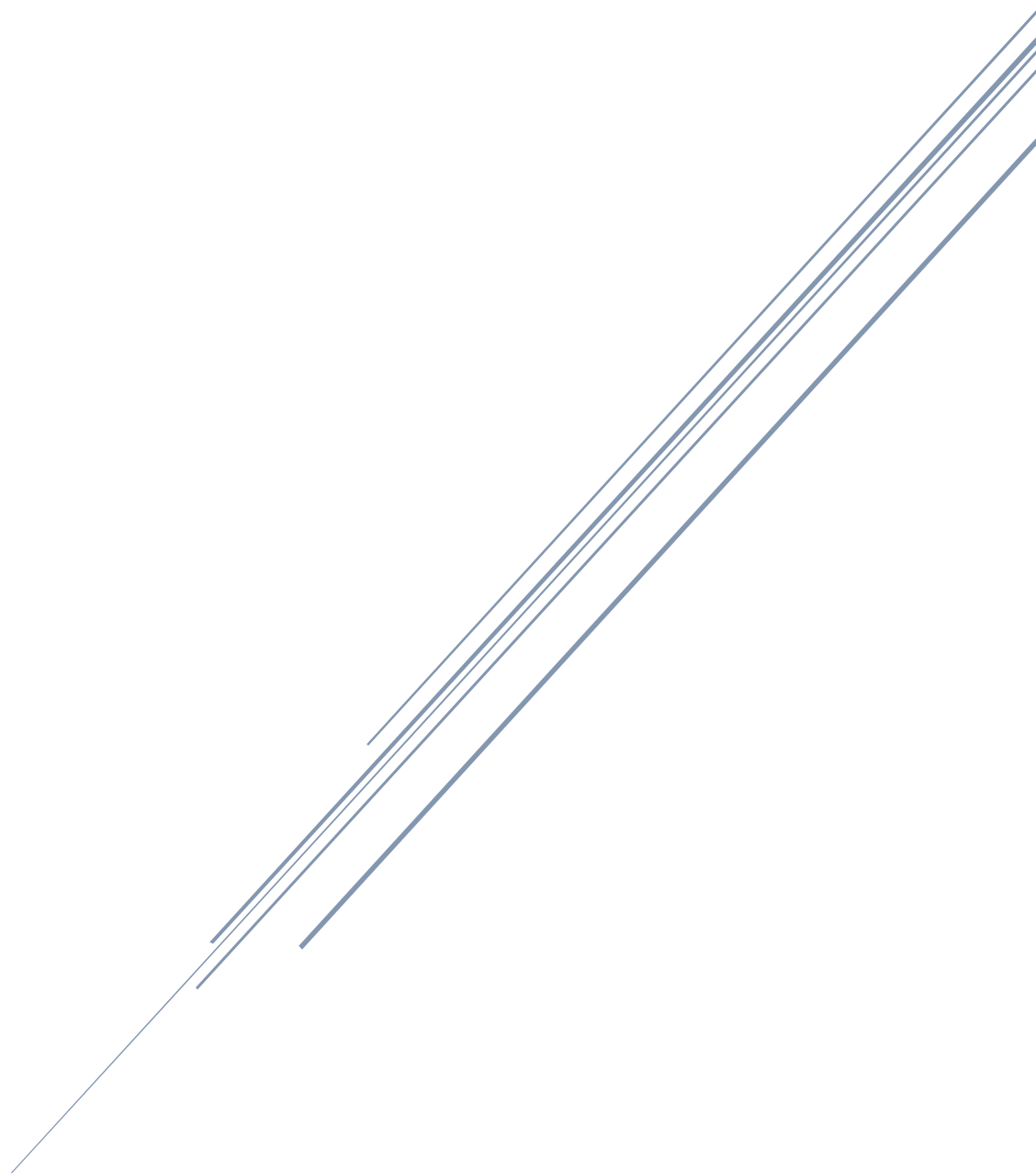
Problemstillingar som skal vurderast:

- Tilgang til landbruksfagleg kompetanse
- Utnytting av eksisterande infrastruktur
- Investeringsbehov
- Framtidig rekrutteringsstyrke i høve til elevar og studentar
- Driftsøkonomi

Landbruksnæringa skal inviterast til å delta i utgreiinga. Rapporten skal være ferdig i løpet av april 2020.

OMSTILLING 2020

DELRAPPORT: TILBODS- OG SKOLESTRUKTUR, REDUKSJON
AV DRIFTSNIVÅ UTDANNING

Møre og Romsdal fylkeskommune
2019

Innhold

INNLEIING.....	2
Ein berekraftig struktur for framtida.....	2
Kunnskapsgrunnlaget.....	3
Demografi og elevtalsframskriving	4
Generelle prioriteringar og vurderingar.....	6
Tiltaksområde 1: ADMINISTRATIVE ORDNINGAR	8
Tiltaksområde 2: REDUKSJON I DYRE TILBOD	10
Generelle vurderingar	10
Tiltaksområde 3: FYLLE OPP KLASSER OG SAMLE TILBODA PÅ FÆRRE SKOLAR	13
Generelle vurderingar	13
Søre Sunnmøre.....	16
Elevframskriving for Søre Sunnmøre.....	16
Tiltak Søre Sunnmøre.....	16
Konsekvensar Søre Sunnmøre	18
Nordre Sunnmøre	19
Elevframskriving for Nordre Sunnmøre	19
Tiltak Nordre Sunnmøre.....	19
Konsekvensar for Nordre Sunnmøre.....	21
Romsdal.....	22
Elevframskriving Romsdal	22
Tiltak Romsdal	22
Konsekvensar Romsdal	24
Nordmøre.....	25
Elevframskriving Nordmøre	25
Tiltak Nordmøre	25
Konsekvensar Nordmøre.....	27
Tilbod i berre to regionar	28
Klassereserve	29
Tiltaksområde 4: ADMINISTRATIV SAMANSLÅING AV SKOLAR	29
Generelle vurderingar	29
Tiltak.....	30
Tiltaksområde 5: LEGGE NED/SLÅ SAMAN SKOLAR – IKKJE PRIORITERTE TILTAK	32
Generelle vurderingar	32
Tiltak.....	33
OPPSUMMERING	36
Vedlegg:	38

INNLEIING

Ein berekraftig struktur for framtida

Prosjekta «Møre og Romsdal fylkeskommune – omstilling av organisasjonen mot 2020» og «Møre og Romsdal som region mot 2025» er initiert med bakgrunn i Økonomiplan 2018-2021 og vedtak i sak T-63/17.

Omstilling av organisasjonen mot 2020 (Omstilling 2020) tek opp i seg omstilling og utvikling av Møre og Romsdal fylkeskommune som organisasjon. Innretning av og mål for prosjektet med tilhøyrande tiltaksområder er vedtatt i sak T-13/19. Føremålet er å:

- tilpasse fylkeskommunen sin tenesteproduksjon og rolla som utviklingsaktør, til dei økonomiske rammeendringane og nye oppgåver som følgje av regionreforma
- vurdere behovet for organisatoriske endringar, her også behovet for endring av gjeldande strukturar på eit eller fleire område
- ta opp i seg behovet for å modernisere, effektivisere og profesjonalisere den fylkeskommunale organisasjonen

Det er fastsett eit overordna mål og 8 effektmål for prosjektet. Vidare er det fastsett 8 tiltaksområde som prosjektet skal bidra med leveransar på for å nå måla. Det overordna målet har slik ordlyd:

- *«Møre og Romsdal fylkeskommune er ein attraktiv og innovativ samfunnsutviklar, tenesteleverandør og arbeidsgivar. Organisasjonen har kapasitet og kompetanse til å møte framtidige behov med eit berekraftig drifts- og investeringsnivå.»*

I rapporten til forprosjektet for Omstilling 2020 står det mellom anna:

«Møre og Romsdal fylkeskommune har 23 videregående skoler med et relativt lavt antall elever per skole målt mot landsgjennomsnittet. I dag er det relativt lav utnyttingsgrad og mye ledig kapasitet på skolene i indre del av fylket mens det er høy utnyttelsesgrad og til dels manglende arealer på skolene i ytre del av fylket. Trenden med nedadgående folke- og elevtall på indre del og oppadgående folke- og elevtall på ytre del forsterker utfordringen med å holde kostnadene til drift og utvikling nede. Den desentraliserte modellen med mindre videregående skoler er dyrere å drifte enn en sentralisert modell med større skoler.»

I rapporten frå forprosjektet omtalar ein også KOSTRA-analysen som er gjennomført for å samanlikne ressursbruken i Møre og Romsdal fylkeskommune med landsgjennomsnitt og 5 utvalde fylkeskommunar. Analysen viser mellom anna at Møre og Romsdal fylkeskommune ligg høgt på ressursbruk til enkelte tilbod innanfor utdanningsområdet. Både KOSTRA-analysen og rapporten er tilgjengeleg som vedlegg til sak T-13/19.

I tiltaksområde 7 for Omstilling 2020 er det fastsett at ein skal «Utgreie organisering av tilbods- og skolestruktur for den vidaregåande opplæringa, jf. eige delprosjekt «Vidaregåande skole- og tilbodsstruktur» (P6). Overordna mål for dette delprosjektet:

- *«skole- og tilbodsstrukturen er tilpassa slik at den gir kompetanse og kapasitet til å nå måla i kvalitetsplan for vidaregåande opplæring og understøtter regionen sitt framtidige behov for kompetanse og arbeidskraft innafør ein berekraftig økonomi».*

Utdanningssektoren skal gjere varige endringar som reduserer driftsnivået med 50 mill. i 2020 og 100 mill. i utgangen av økonomiperioden (sak T-34/19 om "Strategi og rammer for arbeidet med økonomiplan 2020-2023"). I denne rapporten vert det lagt fram eit samla framlegg til tiltak for innsparing i utdanningssektoren der tiltaka frå delprosjekt «tilbods- og skolestruktur» er inkludert. Denne rapporten må også sjåast i samanheng med sak om budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023.

Tildelingsmodellen til skolane er i hovudsak innretta slik at ein tildeler midlar etter talet på klasser, der utdanningsprogramma har ulik finansiering grunna ulike kostnader. Den desentraliserte skolestrukturen i Møre og Romsdal gjer også at fylket finansierer dei kombinerte distriktskolane litt meir til studiespesialiserande utdanningsprogram for at dei skal kunne gi elevane eit relativt stabilt, godt og variert tilbod samanlikna med dei større skolane i byane.

Vi har i dag litt under 10 000 elevar fordelt på ca. 500 klasser. Dette er det summerte talet på *heile* klasser. Det vil seie at det i dette talet ligg det mange ½- og ¼-klasser, og at det reelle klassetalet derfor er høgare. Vi er pålagt gjennom lov å gi alle elevar med ungdomsrett ein skoleplass på eitt av 3 søkte utdanningsprogram. Talet på klasser for våren 2020 er allereie fastsett, noko som betyr at innsparinga i hovudsak må skje frå hausten 2020 og framover. Søkersystemet Vigo opnar 6.1.20, og for at tiltaka som blir lagt fram i denne saka skal få økonomisk gevinst hausten -20 er det viktig at tilboda ikkje er søkbare då. Dei elevane som har starta på eit tilbod, må få fullføre dette som planlagt, og dette gjer også at det vil ta tid å realisere gevinsten av tiltaka.

Løn utgjer 94% av budsjetterte utgifter i 2019 i utdanningssektoren. Det meste av innsparinga må derfor skje ved reduksjon av klasser, sidan det er dette som i hovudsak styrer lønsutgiftene. I sak T-13/19 vart det vedtatt at «reduksjon i bemanning vil så langt som mogeleg skje gjennom naturleg avgang og turnover.» Ein reduksjon i driftsnivå i så stort omfang som vi ser her, vil få store konsekvensar for dei tilsette, og når det er gjort vedtak må ein derfor sikre gode overgangar for personalet, t.d. gjennom systemet for overtalshandtering. I samband med Omstilling 2020 er det utarbeidd ein rettleiar for arbeidsgivarpolitikk ved endring og omstilling der også spørsmål om personalhandtering er nærare omtalt. Både på grunn av omsyn til personalet og planlegging av ein god og føreseieleg tilbodsstruktur for elevane, vil det ta tid å gjennomføre og få full effekt av tiltaka som blir lagt fram.

Det er ei usikkerheit i innsparingane sidan ein har berekna tala ut frå 2.ønska til elevane inneverande år, og dette kan endre seg når tilboda vert endra.

Kunnskapsgrunnlaget

I mandatet til delprosjektet «tilbods- og skolestruktur» legg det å utgreie og tilrå innretning av skole- og tilbodsstrukturen basert på strukturanalyse av:

- a) demografiske endringa
- b) behov for kompetanse og arbeidskraft i regionen
- c) elevsøking og- pendling
- d) skolebygga sin tilstand, kapasitet og utnyttingsgrad
- e) kollektivtransport/skoleskyss
- f) økonomiske nøkkeltal for skoledrift- og utvikling
- g) føresetnader for ressurseffektive og robuste fag- og arbeidsmiljø for tilsette som fremmar sterke læringsmiljø for elevane
- h) konsekvensar for lokalmiljøet

Her har utdanningsavdelinga samarbeidd tett med avdelingane for bygg og eigedom, regional og næring, plan og analyse, samferdsel, personal og økonomi.

Når det gjeld demografisk utvikling, er det utarbeidd eit eige dokument som gjer greie for metodane som er brukt for elevtalsframskriving (vedlegg 2), og her har vi tal som viser den generelle elevtalsutviklinga i tillegg til utviklinga regionvis, skolevis og etter utdanningsprogram. Kunnskapsgrunnlaget for Kompetansealliansen (sak UD-19/19) gir viktig kunnskap om behova for kompetanse og arbeidskraft i regionen i framtida. I tillegg er også statistikk for tal på læreplassar viktig her. Når det gjeld elevsøking og –pendling har vi med utgangspunkt i søkartal dei siste åra identifisert svakt søkte tilbod, og deretter analysert 2.ønska til elevane og simulert inntak, altså sett på korleis elevane ville fordelt seg dersom det aktuelle tilbodet er borte. Her har vi også sett på bustadkommunar og kva konsekvensar tiltaka vil få for pendleavstand for elevane. Bygg- og eigedomsavdelinga har eit omfattande kunnskapsgrunnlag når det gjeld tilstand, kapasitet og utnyttingsgrad for skolebygga, og dette er sett i samanheng med vedlikehaldskostnadar og investeringsbehov. Det er også berekna kostnader ved endringar i skoleskyss dersom skolestrukturen blir endra. På området økonomiske nøkkeltal for drift og utvikling er det gjort analyser av kostratal med utgangspunkt i rapporten frå forprosjektet til Omstilling 2020 og budsjettert for dei ulike alternativa og slik sett på innsparingspotensialet. Å skape ein berekraftig tilbodsstruktur som gir ressurseffektive og robuste fag- og arbeidsmiljø for tilsette og fremjar sterke læringsmiljø for elevane er ei viktig målsetting i dette prosjektet, og her har ein analysert statistikk for overtal

og statistikk for tilbud som ikkje vert sett i gang. Når det gjeld konsekvensar for lokalmiljøa har ein mellom anna teke tal på arbeidsplassar inn i den generelle vurderinga.

Ei samla vurderinga av kunnskapsgrunnlaget er dermed lagt til grunn for utvalet av tiltak som vert lagt fram i denne saka. Det vil variere noko kor sentrale dei åtte vurderingskriteria over er for dei ulike tiltaka, men dei er førande for drøftingane av tiltaka i saka vidare. I saka vert dei fire skoleregionane i Møre og Romsdal: Nordmøre, Romsdal, Nordre Sunnmøre og Søre Sunnmøre brukt for å strukturere tiltaka. Metodedokumentet for elevframskrivingar gjer greie for kva kommunar som høyrer til dei ulike skoleregionane.

Det er vedtatt ein ny yrkesfagleg struktur i vidaregåande skole frå hausten 2020 som også vil påverke tilbudsstrukturen i Møre og Romsdal. Her er talet på utdanningsprogram utvida frå åtte til ti, og det vert innført fire nye utdanningsprogram. Målet med endringa er tidlegare spesialisering og samling av yrkesfagelevar som har meir fagleg til felles, og at utdanninga skal bli meir tilpassa arbeidslivets behov. I sak UD-4/19 vart det vedtatt kvar dei nye tilboda skal ligge. Den nye strukturen, med større fagvifte, vil gjere det vanskeleg for dei små skolane som ikkje har elevar nok til å kunne tilby meir enn eitt eller to programområde pr. utdanningsprogram.

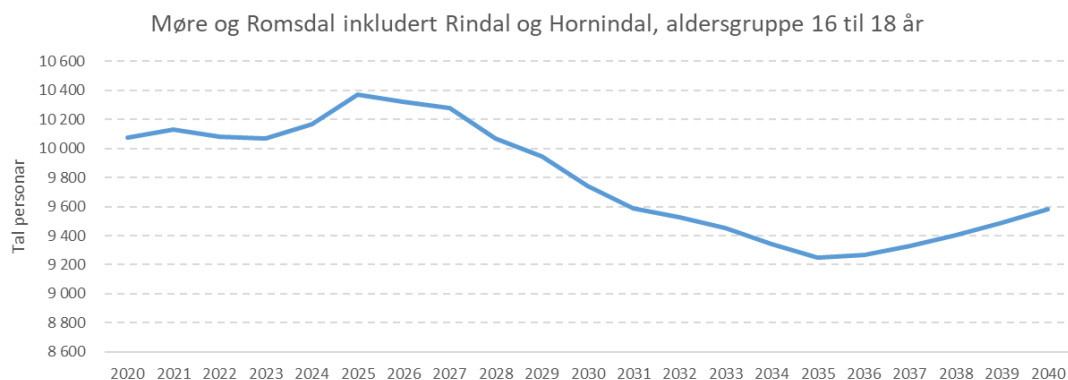
Demografi og elevtalsframskriving

Sjølv om vi i denne saka har fokus på utfordringane i økonomiplanperioden 2020-23, er det likevel viktig å peike på dei meir langsiktige utfordringane den demografiske utviklinga i regionen vår vil føre med seg. Vi skal i denne omgangen tilpasse kapasiteten på kort sikt, men må samtidig huske at nedgangen i elevtal vil forsterke seg om nokre år. Nokre skoleregionar merkar denne nedgangen allereie no.

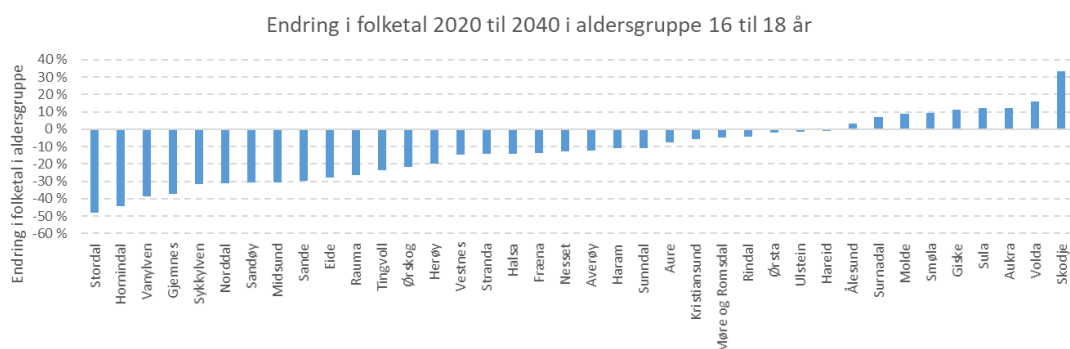
Hovudtrekk i den generelle folketalsutviklinga i Møre og Romsdal viser at folketalsveksten i perioden frå 2009 til 2019 var på 7,6 prosent, der den sterkaste veksten var i byane og dei bynære kommunane. Nettoinnvandringa, altså tal innvandrarar minus tal utvandrarar, er den viktigaste drivaren for folketalsveksten i Møre og Romsdal. Men innvandringa har ikkje gitt vekst i heile fylket, og mot slutten av 10-års perioden er den langt lågare enn i starten. Lave fødselstal og fråflytting av unge vaksne gjer Møre og Romsdal sårbart, det blir ein mindre del yngre i befolkninga samanlikna med tidlegare, og sentraliseringa forsterkar seg fram mot 2030. Utviklinga i dei ulike skoleregionane er sterkt påverka av utviklinga i dei tre største byane, og folketalsutviklinga i distrikta er generelt dårlegare enn i dei større byområda. Dei tre største bykommunane er åleine venta å få 66 prosent av folketalsveksten i fylket fram til 2030, sjølv om folketalet der berre utgjer om lag 45 prosent av folketalet i Møre og Romsdal i 2019. Talet på barn og unge (0-19 år) i fylket er venta å gå ned med rundt 2 600 personar frå 2019 til 2030, ein reduksjon på 4,1 prosent.

Det er nødvendig med framskrivingar av elevtal for å kunne gjere vurderingar av tilbudet av utdanningsprogram på den einskilde skole, i regionane og i fylket samla sett, og for å vurdere skolestrukturen i framtida. For den vidaregåande opplæringa er personar i aldersgruppa 16 til 18 år viktigast. I fylket samla går folketalet for aldersgruppa ned med om lag 5 prosent dei neste 20 åra, medan det i dei første åra fram til 2025 derimot er ein auke i tal 16 til 18 åringar i fylket. I *figur 1* er folketalsframskrivingane for aldersgruppa 16 til 18 år for Møre og Romsdal inkludert Rindal og Hornindal vist, og i *figur 2* er endringane i perioden 2020 til 2040 for dei einskilde kommune illustrert. Halså kommune blir ein del av Trøndelag frå 1.1.20, og er med i dette grunnlaget.

Figur 1: Folketalsframskriving for aldersgruppa 16 til 18 år i løpet av året. Kjelde SSB

Figur 2: Endring i folketalsframskriving for aldersgruppa 16 til 18 år i løpet av året etter kommune. Kjelde SSB

Metodikken for elevframskrivingane er kort fortalt at det er elevane sine skoleval for 2018/2019 som er lagt til grunn. Vi reknar ut fordelinga av elevar frå kommunar til skole og studieprogram, og den same fordelinga brukast til å rekne ut elevfordelinga basert frå den ein skilde kommune kvart år fram til 2040. Framskrivinga av elevtalet for kvar ein skilde kommune er basert på SSB sine folketalsframskrivingar og forholdstalet mellom folketal i aldrane 16, 17 og 18 år og elevtal på høvesvis Vg1, Vg2 og Vg3.

Elevframskrivingane viser korleis dei demografiske endringane i samfunnet påverkar elevtalet på dei ein skilde skolane framover i tid, gitt at ungdommen har dei same preferansane for vidaregåande opplæring som no, altså at søkemønsteret er det same. Sidan folketalsutviklinga i byområda generelt er sterkare enn i dei mindre kommunane, vil skolane som ligg i eller nær dei største byane ha eit fortrinn. Usikkerheita i framskrivingane er naturleg nok større jo lenger fram i tid framskrivingane gjeld. I denne saka har vi der

for valt å ha hovudfokus på perioden fram til 2030.

Størst nedgang på Søre Sunnmøre og Nordmøre

Tabell 1 viser elevtalsframskrivingane etter skoleregion. I 2020 synar framskrivinga at elevtalet er 9 784 elevar på dei fylkeskommunale vidaregåande skolane i fylket. Av desse har 8 567 ungdomsrett. Talet elevar stig til 10 046 i 2025, men deretter er det eit fall til 9 381 elevar i 2030. I dei neste 10 åra fram til 2040 er det også eit fall, men det flatar litt ut til 9 278 elevar i 2040.

På Nordre Sunnmøre stig elevtalet med 18 elevar i perioden 2020 til 2030, tilsvarande 1 prosent. For skolane i Romsdal er det eit fall i talet elevar på 97, tilsvarande 4 prosent. For Søre Sunnmøre og Nordmøre er nedgangen størst, både i elevtal og relativt sett. På Søre Sunnmøre er det eit fall i elevtalet på 169 elevar, tilsvarande ein nedgang på 10 prosent. På Nordmøre er nedgangen på 154 elevar, tilsvarande 8 prosent. I tillegg kjem usikkerheit knytt til søkinga til elevane frå Trønderkommunane Halså (frå 1.1.20) og Rindal. Det er inngått samarbeidsavtalar med nabofylka om søkinga for elevar i grensekommunane.

Tabell 1: Elevtalsframskriving etter skoleregion

Elevframskriving ungdomsrett			Endring 2020-2030		
Skolens region	2020	2025	2030	Elevar	Prosent
<i>Nordmøre</i>	1 625	1 607	1 501	-125	-8 %
<i>Nordre Sunnmøre</i>	3 232	3 415	3 246	13	0 %
<i>Romsdal</i>	2 119	2 121	2 026	-93	-4 %
<i>Søre Sunnmøre, med Hornindal</i>	1 590	1 662	1 431	-158	-10 %
Totalt, med Hornindal	8 567	8 805	8 204	-363	-4 %

Elevframskriving alle rettar			Endring 2020-2030		
Skolens region	2020	2025	2030	Elevar	Prosent
<i>Nordmøre</i>	2 047	2 029	1 893	-154	-8 %
<i>Nordre Sunnmøre</i>	3 582	3 782	3 600	18	1 %
<i>Romsdal</i>	2 413	2 417	2 316	-97	-4 %
<i>Søre Sunnmøre, med Hornindal</i>	1 742	1 819	1 573	-169	-10 %
Totalt, med Hornindal	9 784	10 046	9 381	-402	-4 %

Ser vi på kvar av dei fire skoleregionane i fylket, så er den store linja at dei demografiske endringane har minst å seie for dei største vidaregåande skolane. Med nokre få unntak, er det dei små distriktsskolane som har størst prosentvis nedgang i elevtalet.

Tabell 2: Elevtalframskriving etter skoleregion og skole

Skolens region Skole	Elevframskriving ungdomsrett			Endring 2020-2030		Elevframskriving alle rettar			Endring 2020-2030	
	2020	2025	2030	Elevar	Prosent	2020	2025	2030	Elevar	Prosent
<i>Nordmøre</i>	1 625	1 607	1 501	-125	-8 %	2 047	2 029	1 893	-154	-8 %
<i>Kristiansund vgs.</i>	648	665	588	-60	-9 %	889	914	810	-79	-9 %
<i>Sunnadal vgs.</i>	198	173	193	-5	-2 %	269	237	263	-6	-2 %
<i>Tingvoll vgs.</i>	107	97	88	-19	-18 %	123	113	102	-21	-17 %
<i>Surnadal vgs.</i>	182	167	174	-7	-4 %	237	219	226	-11	-5 %
<i>Atlanten vgs.</i>	490	505	456	-33	-7 %	529	546	492	-37	-7 %
<i>Nordre Sunnmøre</i>	3 232	3 415	3 246	13	0 %	3 582	3 782	3 600	18	1 %
<i>Borgund vgs.</i>	707	753	709	2	0 %	834	886	838	4	1 %
<i>Haram vgs.</i>	275	274	259	-16	-6 %	305	304	288	-17	-6 %
<i>Sykkylven vgs.</i>	191	188	166	-25	-13 %	218	215	191	-27	-12 %
<i>Fagerlia vgs.</i>	787	839	805	18	2 %	850	906	871	21	2 %
<i>Stranda vgs.</i>	150	141	119	-30	-20 %	164	156	132	-32	-20 %
<i>Ålesund vgs.</i>	661	721	702	41	6 %	724	788	766	43	6 %
<i>Spjelkavik vgs.</i>	461	498	486	25	5 %	489	528	515	26	5 %
<i>Romsdal</i>	2 119	2 121	2 026	-93	-4 %	2 413	2 417	2 316	-97	-4 %
<i>Fræna vgs.</i>	320	312	293	-27	-8 %	359	350	331	-28	-8 %
<i>Romsdal vgs.</i>	751	758	710	-41	-6 %	857	865	815	-41	-5 %
<i>Rauma vgs.</i>	155	141	139	-16	-10 %	187	172	170	-17	-9 %
<i>Fannefjord vgs.</i>	56	57	53	-3	-6 %	67	68	64	-2	-4 %
<i>Molde vgs.</i>	738	757	742	4	1 %	798	819	802	4	1 %
<i>Gjermundnes vgs.</i>	99	96	89	-10	-10 %	146	143	134	-12	-8 %
<i>Søre Sunnmøre</i>	1 590	1 662	1 431	-158	-10 %	1 742	1 819	1 573	-169	-10 %
<i>Herøy vgs.</i>	241	233	207	-34	-14 %	261	253	225	-36	-14 %
<i>Ørsta vgs.</i>	310	359	288	-22	-7 %	336	389	313	-23	-7 %
<i>Ulstein vgs.</i>	515	507	458	-57	-11 %	573	563	511	-62	-11 %
<i>Volda vgs.</i>	496	544	461	-35	-7 %	538	589	502	-36	-7 %
<i>Herøy vgs, avd. Vanylven</i>	28	20	17	-11	-38 %	34	25	21	-13	-38 %
Totalt, med Hornindal	8 567	8 805	8 204	-363	-4 %	9 784	10 046	9 381	-402	-4 %

Generelle prioriteringar og vurderingar

I denne saka vert det lagt fram tiltak gruppert etter ei prioritert rekkefølge (sjå vedlegg 1), der det har vore eit mål å så langt som mogeleg bevare dagens skolestruktur.

Tiltaka er gruppert slik:

1. Administrative ordningar
2. Dyre tilbod
3. Tiltak som vil fylle opp klasser og samle tilboda på færre skolar
4. Administrativ samanslåing av skolar
5. Legge ned/slå saman skolar – ikkje prioriterte tiltak

Dersom ein ikkje kjem i mål i forhold til innsparingskravet med tiltak på dei første punkta, må ein altså vurdere skolestrukturen. Men det er viktig å påpeike at konsekvensane er store også ved omstilling av tilbodsstrukturen, ikkje berre ved skolenedlegging. I prioriteringa av tiltak ligg det også at ein har forsøkt å finne tiltak som rammar elevane og kvaliteten i opplæringa deira i minst mogeleg grad.

Utfordringar med ein desentralisert skolestruktur

Møre og Romsdal har prioritert å ha ein desentralisert skolestruktur, der ei av dei overordna målsetjingane har vore at færrest mogeleg skal måtte flytte på hybel på vidaregåande skole, men dette medfører oppretting av mange små klasser dersom elevane skal kunne velje mellom ulike studieprogram. I tillegg til at det er kostbart, får ein små fagmiljø som er sårbare for endringar i elevsøkinga og dermed usikre for dei tilsette. Den

demografiske utviklinga dei neste åra vil forsterke dette, og kan aleine bety at det blir nødvendig å gjere endringar i tilbodsstrukturen. Det å ikkje gjere noko med skolestrukturen har også konsekvensar, fordi det vil føre til auka behov for investeringar relaterte til skolebygg som vil påverke fylkeskommunens økonomi: *Her ligg det inne behov for nybygg/rehabilitering tilsvarande 1,6 mrd. kr. Tilsvarande ei auke i driftskostnadane på om lag 67 mill. kr/år (Vedlegg 2).*

Den største utfordringa i skolestrukturen er å ha store og robuste fag- og læringsmiljø og samstundes oppretthalde små tilbod på små skolar slik at elevar ikkje må reise for langt for å gå på skole. Kort reisetid og store fagmiljø er berre mogeleg å kombinere i dei mest folkerike delane av fylket. Skolar i distrikta vil uansett ikkje kunne ha alle fagtilbod. Men skolen er ein viktig ressurs for lokalsamfunnet, ikkje berre fordi den betyr arbeidsplassar i kommunen. Den vidaregåande skolen knyter ungdom til distriktet, noko som kan vise seg å vere svært viktig med tanke på busetting etter fullført utdanning. Lengre skoleveg fører ofte til at ungdom må flytte på hybel, og bygdene vert på denne måten tappa for ungdom. Dette kan føre til mindre deltaking i lokalt samfunnsliv og kulturaktivitet, noko som er uheldig med tanke på det lokale oppvekstmiljøet i bygdene. Til lenger unna bysentrum desse skolane ligg, til større konsekvensar kan det også få for kommunane å miste desse arbeidsplassane, då pendleavstanden kan bli så lang at arbeidstakarane heller vel å flytte. Fylkeskommunen ser at skolen på mange måtar er ein viktig aktør i lokalsamfunnet, men primær oppgåva til skolen er likevel opplæring.

Mobilitet

Vi har sett på forslag om flytting av tilbod frå byskolane til distrikta for å styrke distriktsskolane, men dette viser seg å vere vanskeleg. Ein skulle tru at det er like langt frå distrikt og inn til sentrum som omvendt, men søkertala viser at det ikkje er slik. Det er langt fleire elevar frå distrikta som søker til sentrumsskolane enn omvendt, også når ein analyserer elevane sine 2.ønske. Til dømes søker 40% av 10.klassingane frå Tingvoll kommune i 19/20 til andre skolar enn Tingvoll vgs. Årsaker til dette kan sjølvstapt vere at elevane søker studietilbod dei ikkje finn ved distriktsskolane (smale utdanningsprogram, programområde og større breidde i programfagtilbodet), men også at dei søker større sosiale miljø, større breidde i aktivitetar m.m., som gjer at byane er meir attraktive enn distrikta. Analyse av søkartala viser at geografi trumfer tilbod, altså at lokaliseringa er viktigare for elevane enn sjølve tilbodet, når ein ser på den store søkarmassen. Avstandar, manglande fastlandsforbindingar og kommunikasjonstilbod har stor innverknad på dei vala ungdommane tar. Men det viser seg også at byelevane er mykje mindre mobile enn elevar frå distrikta, slik at dei i større grad vel andre tilbod i byen dersom dei ikkje kjem inn på sitt førsteønske framfor å reise ut av byen for å få gå på tilbodet dei ønsker. Ved å flytte tilbod frå ein byskole til ein distriktsskole, er det då stor risiko for at elevane ikkje vil følgje med. Når linjer vert lagt ned, uavhengig av om det er i byen eller i distrikta, er det alltid ein fare for å miste fagkompetanse på det feltet, fordi elevane då kan komme til å velje andre tilbod lokalt.

Oppsummering

Det er viktig å få fram at alle tiltaka får konsekvensar, og det er gode argument for å behalde alt det blir foreslått å kutte i. Målet i dette arbeidet har vore å finne dei tiltaka som gir mest effekt med minst skadeverknad både for elevane og dei tilsette, og samstundes ha fokus på at tilbodet og kvaliteten i den vidaregåande opplæringa samla sett i Møre og Romsdal skal vere best mogeleg. Vi skal ha relevante og framtidsette tilbod som bidreg i rekrutteringa til lokal og regional arbeidskraft. Kvaliteten i opplæringa skal vere like god på alle skolane i fylket, og det blir svært viktig for regionen vår å oppretthalde den gode gjennomføringa for elevar og lærlingar gjennom satsing på gode læringsmiljø og god tilpassa opplæring. Det er derfor viktig at reduksjonen i driftsnivå skjer gjennom målretta tiltak, ikkje gjennom generelle kutt i budsjetta til alle skolane, då det er det som vil ramme kvaliteten i opplæringa til elevane hardest.

Endringar vil få konsekvensar for tilsette, men fylkeskommunen sine interne prosedyrar og arbeidstakarane sine rettar vil bli følgd ved handtering av endring i arbeidsoppgåver, arbeidsstad, overtalege osb. I verdigrunnlaget til fylkeskommunen ligg det å vere ein føreseieleg arbeidsgivar for dei tilsette. Møre og Romsdal fylkeskommune skal ha ein god personalpolitikk som tek godt vare på dei tilsette. Det blir derfor viktig å lage gode planar for gjennomføring av dei ulike tiltaka og å bruke nødvendig tid på omstillinga.

Tiltaksområde 1: ADMINISTRATIVE ORDNINGAR

Eit overordna omsyn her har vore å behandle skolane og dei fire skoleregionane likt.

Tiltaksområde	Tiltak	2020	2021	2022	2023
1	Ikkje tilby PC-stipend	2	2	2	2
1	Redusert administrasjon utdanningsavdelinga	2	2	3	3
1	Trekke inn ekstramiddel forskerlinja Fagerlia vgs	0,3	0,6	0,6	0,6
1	Trekke inn ekstramiddel toppidrett Volda vgs	0,2	0,4	0,6	0,6
1	Trekke inn ekstramiddel idrettsfag Stranda vgs	0,3	1	1,7	2,1
1	Ålesund vgs ikkje tilby Entreprenørskap	0,1	0,3	0,5	0,7
1	Trekke inn ekstramiddel entreprenørskap Atlanten vgs	0,2	0,4	0,6	0,6
1	Seie opp avtalen med Tøndergård skole- og ressurscenter	2,1	2,1	5,2	5,2
	Sum tiltaksområde 1	7,2	8,8	14,2	14,8

Ta bort PC-stipend

I samband med at alle elevane vart omfatta av ordninga med gratis læremiddel frå skoleåret 2009/2010 (Opplæringslova §3.1) blei det i sak Ud-20/09 i 2009 fatta vedtak om at «dei som har eigen berbar PC med spesifikasjonar svarande til minst dei krava som vert sett til grunnmodellen i rammeavtalen, får eit like stort tilskot frå fylket som dei elevane som kjøper PC innafor rammeavtalen.»

I samsvar med vedtaket har derfor vg1-elevane ved fylkeskommunens skolar fått tilbod om tilskot på 2500 kroner for å sjølv halde seg med PC. Beløpet vart rekna ut frå eigendelen elevane måtte betale for ein fylkeskommunal skole-pc. Møre og Romsdal er det einast fylket som har ei slik ordning med PC-stipend i dag. Dagens PC-ordning betyr at elevane kan velje mellom å kjøpe ein fylkeskommunal PC mot å betale ein eigendel kvart år i tre år (for skoleåret 2019 er eigendelen 1051 kroner), eller få eit tilskot frå Fylkeskommunen på 2500 kroner til kjøp av eigen PC.

Hausten 2019 er det tatt inn 3739 elevar til vg1. Av desse har 1500 valt PC frå fylkeskommunen, medan om lag 2000 får utbetalt tilskot til kjøp av eigen PC. Når elevane vel PC frå fylkeskommunen har vi ei netto utgift på 1500 kroner, altså 1000 kr mindre pr. elev samanlikna med tilskotet på 2500 kroner. Dette utgjer ei årleg innsparing på 2 millionar kroner.

I sak UD-48/17 vart det vist til at det er ønskeleg at fleire elevar mottar PC frå fylkeskommunen i staden for å halde seg med PC sjølv, med bakgrunn i evalueringsmøter med dei vidaregåande skolane om PC-ordninga. PC-en som vert tilbydd er godt eigna til skolebruk, og skolane har erfart at elevane er godt nøgde med ordninga. Elevane får ein PC til ein gunstig pris der service, garanti og forsikring inngår i avtalen. Om elevane vel å kjøpe datamaskin sjølv er det vanskeleg å oppnå like gode vilkår, og mange let vere å forsikre den. Dersom PC-en då vert øydelagt risikerer ein at nokre elevar ikkje har høve til å reparere den eller å kjøpe ny. Skolane melder også om at fleire elevar som vel å halde seg med PC sjølv utsett innkjøpet til dei får utbetalt tilskotet, noko som skapar vanskar i undervisninga.

Vi foreslår derfor at ordninga med å tilby elevar tilskot til kjøp av eigen PC vert avslutta. Dei elevane som sjølv vil halde seg med PC kan fortsatt få høve til det, men dei vil ikkje få tilskot frå fylkeskommunen til dette. Elles held ordninga med fylkeskommunale PC-ar fram som før.

Redusert administrasjon utdanningsavdelinga

Ny teknologi, effektivisering og endringar i arbeidsoppgåver, i tillegg til samhandling mellom dei ulike seksjonane på utdanningsavdelinga, gjer at ein kan redusere den totale ressursen noko. Det er lagt ein plan for dette, og reduksjonen vil skje ved naturleg avgang. Utdanningsavdelinga tek seg av sentrale lovpålagde

oppgåver for skolane som skoleeigar, og her er det ein balansegang mellom krav til innsparingar i administrasjonen og å ikkje gjere tiltak som vil føre til mykje meirarbeid og dermed auka kostnader for skolane.

Seie opp avtalen med Tøndergård skole og ressurscenter

Tøndergård skole og ressurscenter (TSR) er ein interkommunal spesialskele i Molde for elevgruppa frå første til tiande klasse i grunnskolen. Fylkeskommunen kjøper tenester til opplæring for elevar i vidaregåande alder. Avtalen vart fornya i 2019 med eit tenestekjøp på inntil 10 elevplassar.

Skoleåret 16/17 var det 3 søkarar og alle fekk plass. I 17/18 var det 8 søkarar der 7 fekk plass. Skoleåret 18/19 var det 7 som søkte, og 1 elev fekk plass i kombinasjon med eit tilbod på Romsdal vgs. Skoleåret 19/20 var det 8 søkarar, av dei fekk 1 plass i det ordinære inntaket, og 2 elevar fekk i tillegg plass etter klagehandsaming i klagenemnda. I tillegg kjem elevane som går på vg2 og Vg3, slik at fylkeskommunen skoleåret 19/20 har eit tenestekjøp frå Tøndergård skole- og ressurscenter på 12,6 elevplassar.

Inneverande skoleår har vi altså kjøpt plass til 13 elevar i vidaregåande alder ved TSR (ingen internatplasser). Elevane kjem frå desse kommunane: Molde (5), Nesset (1), Vestnes (2), Sunndal (1), Fræna (1), Tingvoll (1), Smøla (1), Norddal (1). Dette er altså ikkje reelt sett eit tilbod for heile fylket, og det finst ikkje tilsvarende tilbod i dei andre skoleregionane.

Brutto utgifter for kjøp av tenester frå Tøndergård skole- og ressurscenter var for 2016/17 18,8 mill. (20 elevplassar), 2017/18: 18,8 mill. (17 elevplassar), 2018/19: 16,7 mill. (14 elevplassar). Fram til hausten 2019 inkluderer utgiftene kjøp av internatplassar. Ved å gi tilbod til desse elevane ved dei fylkeskommunale vidaregåande skolane vil vi få ei netto innsparing på 5,2 mill. i 2023.

I saksframlegget til sak Ud-2/19 vurderte fylkesutdanningssjefen tenestebehovet slik:

«Etter ei samla vurdering av søkinga dei siste åra og vurdering av kapasitet og kompetanse til dei fylkeskommunale vidaregåande skolane, er det fylkesrådmannen si vurdering at fylkeskommunen ikkje lenger har trong for å kjøpe opplæringstenester ved TSR. Vurderinga er tvert imot at vi gjennom å gje eit opplæringstilbod i eigne skolar vil gje elevane eit minst like godt tilbod som fylkeskommunen i dag tilbyr ved TSR.»

Det har lenge hatt høg prioritet å legge til rette for at vi skal kunne tilby vidaregåande opplæring for *alle* elevar ved skolane våre. På bakgrunn av dette er fleire skolar rusta opp både kompetanse- og bygningsmessig nettopp for å ivareta elevar med særskilte behov. Dei fleste elevane som er aktuelle for Tøndergård skole- og ressurscenter er frå Romsdalsregionen. Skolane i regionen er både når det gjeld lokalitetar og kompetanse budde på å ta i mot elevgruppa. Mellom anna er det bygd opp ei kvalitetsmessig god avdeling for tilpassa opplæring ved Romsdal vidaregåande skole. Avdelinga er fysisk tilrettelagt med alle fasilitetar som er godt tilpassa alle med særskilte behov. I tillegg har skolane våre ei unik moglegheit til å inkludere elevgruppa med dei andre elevane på skolen. Den økonomiske situasjonen vi er i no gjer at vi ikkje kan halde fram med å kjøpe tenester slik vi har gjort til no og samtidig oppretthalde dei sterke kompetansmiljøa vi har bygd opp.

Dette tiltaket inneber at avtalen med TSR blir avslutta når avtalen går ut, men at elevane som har starta på eit vidaregåande løp der får avslutte det. I utrekinga av innsparing er det gjort eit overslag over kor mange elevar som vil få innvilga eit 4. og 5.år basert på erfaringar frå tidlegare.

Trekke inn ekstra tilskot til enkelte skolar

Dette gjeld ekstra tilskot til toppidrett Volda vgs, idrettsfag Stranda vgs, entreprenørskap Atlanten vgs og teknologi- og forskingslære Fagerlia vgs.

Fylkesutdanningssjefen har dei siste åra arbeidd for å fjerne spesielle tilskotsordningar som nokre skolar har fått grunna ulike årsaker og vedtak. Dette blir gjort for at skolane skal ha så like vilkår som mogeleg i si drift og ikkje ha konkurransefortrinn fram for andre skolar. Det vil seie at det blir budsjettert like inntekter på like

utdanningsprogram på skolane. Ein har til no ikkje kome heilt i mål med dette arbeidet, då det krev omstilling for dei skolane som mister ekstratilskotet sitt.

No er det fire skolar som framleis har nokre ekstra tilskot, medan andre skolar med same utdanningsprogram ikkje har desse ordningane, og desse blir foreslått tatt bort i dette tiltaket. Konsekvensar av dette tiltaket kan vere at det blir færre programfag å velje mellom for elevane på studiespesialisering.

Tiltaksområde 2: REDUKSJON I DYRE TILBOD

Generelle vurderingar

Det er stor forskjell på kva dei ulike tilboda kostar pr. elev. Dyre tilbod gjer at det blir færre ressursar å fordele på resten av elevane. I ein vanskeleg økonomisk situasjon må ein vurdere å ta bort tilbod der elevane har gode alternativ som gir dei same mogelegheitene for vidare studie. I andre tilfelle er forslaget å redusere omfanget av dei dyre tilboda, slik at vi tilbyr færre elevplassar på desse utdanningsprogramma/programområda. Dess breiare «vifte» av tilbod og større valfridom elevane har, dess fleire små klasser og dyrare utdanningstilbod får vi. Samstundes kan stor valfridom vere viktig for motivasjon og dermed vere ein viktig faktor i å auke gjennomføringa til elevane.

For Musikk, dans og drama og International Baccalaureate (IB) er det i utrekninga av innsparing teke med flytting av elevane til andre utdanningsprogram, medan det for dei andre tiltaka blir ein reduksjon i elevtalskapasitet.

Tiltaksområde	Tiltak				
2	Redusere klassesall på Musikk, dans og drama	2,7	10,3	15,3	18,4
2	Ikkje tilby YSK-utdanning (Fræna vgs, Ulstein vgs, Haram vgs, Kr.sund vgs, Ålesund vgs)	2	6,9	11,7	15,8
2	Ikkje tilby vg2 i Skottland	0,6	1,5	1,5	1,5
2	Ikkje tilby IB-linje Spjelkavik vgs	1,1	4	5,7	5,7
2	Trekke inn ekstramiddel til vg3 språkopplæring		1,7	1,7	1,7
	Sum tiltaksområde 2	6,4	24,4	35,9	43,1

Redusere klassesall MD (Musikk, dans og drama)

Det er gjort følgjande overslag over om lag kor mange færre elevar som ville fått tilbod ved kvar av skolane ved å omlag halvere tilbodet, dersom elevtalet er som i skoleåret 2019/20:

- Volda vgs skal ha ½ klasse pr. nivå. Reduksjon: 40 elevar
- Fagerlia vgs skal ha 1 klasse pr. nivå. Reduksjon: 60 elevar
- Molde vgs skal ha ½ klasse pr. nivå. Reduksjon: 35 elevar
- Atlanten vgs skal ha ½ klasse pr. nivå. Reduksjon: 25 elevar

Musikk, dans og drama er eit studieførebuande tilbod på Atlanten, Molde, Fagerlia og Volda vgs. Elevane får studiekompetanse og samstundes dyrke interessene og talenta sine i faga dei har. Opplæring innan eige interessefelt skaper motivasjon og mestring. Desse elevane er ofte aktive i lokalt kulturliv, og sjølv om ikkje alle blir yrkesutøvande innan dette feltet, får dei utvikle evner som kan vere svært nyttige i frivillig verksemd.

Dette tilbodet er nesten tre gonger så dyrt som Studiespesialisering som følgje av mykje einetimar, t.d. i programfaget musikk. Tiltaket går ut på å redusere talet på elevplassar på dette utdanningsprogrammet. Ein slik reduksjon av plassar vil skape auka konkurranse om plassane, noko som kan gå ut over elevar med svakare karakterar, men likevel gode evne innan fagområdet. Dette kan motverkast gjennom kvoter for elevar som kvalifiserer seg gjennom prøvespel.

Fagerlia og Molde har avtalar med dei lokale kommunale kulturskolane for leige av personale og lokale, medan Volda og Atlanten i hovudsak bruker eigne tilsette lærarar og lokale. Tiltaket kan også redusere behovet for å leige øvingsrom og andre spesiallokale. For Volda og Atlanten vgs kan det også redusere eit framtidig utbyggingsbehov noko.

På bakgrunn av 2.ønska til elevane som har søkt MD har ein vurdert om tiltaket vil ha konsekvensar for tilbodsstrukturen. Ved Volda vgs vil dei fleste elevane (71%) søke andre tilbod ved skolen. 13% vil søke MD ved Fagerlia vgs, medan resten (16%) vil fordele seg på dei andre skolane i regionen. I Ålesund har 44% valt andre tilbod ved Fagerlia vgs, medan resten i all hovudsak fordelar seg ut over på dei andre skolane i byen. I Molde har 70% valt andre tilbod ved Molde vgs, medan resten fordelar seg ut over på mange skolar. Av MD-elevane på Atlanten har 57% valt andre studieførebuande program i Kristiansund, der dei fordelar seg likt mellom dei to skolane. 36% har valt yrkesfag ved Kristiansund vgs.

Det er vanskeleg å sjå korleis denne omfordelinga til andre utdanningsprogram vil slå konkret ut i kvar av regionane, men med unntak av Nordmøre ser vi at mange av elevane har same skole også som 2.ønske og at mange av dei ønsker eit anna studieførebuande program.

For Atlanten vgs sin del har fylkesrådmannen avgjort at tiltaket må sjåast i samanheng med andre utviklingstiltak fylkeskommunen har sett i gang i Kristiansund. Fleire byggeprosjekt knytt til kulturområdet blir ferdigstilt dei næraste åra, t.d. Campus Kristiansund, Kulturfabrikken, nytt opera og kulturhus og regionalt dansesenter. Det blir også arbeidd for å etablere høgare utdanning på kulturområdet ved Campus Kristiansund. Viser her også til eiga sak som blir lagt fram for Fylkesutvalet og Fylkestinget om «Korleis kan regionreforma med fleire ansvarsområde og nye arbeidsplassar skape utvikling i heile fylket». Det er derfor ekstra vanskeleg å redusere talet på elevplassar på MD i denne regionen, og fylkesrådmannen vel å ikkje ta det med i innstillinga.

Ein reknar med at innsparinga for dette tiltaket vert 5,2 mill. mindre i 2023 ved at Atlanten vgs ikkje blir tatt med. Dette er justert i tabellen.

Ikkje tilby YSK (yrkes- og studiekompetanse)

Tiltaket vil omfatte følgjande skolar og tilbod (elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar. Totalt 196 elevar på alle 4 år):

- Ulstein vgs, YSK/Teknikk og industriell produksjon - 32 elevar
- Ålesund vgs, YSK/Service og samferdsel – 37 elevar
- Haram vgs, YSK/Teknikk og industriell produksjon og Elektrofag – 46 elevar
- Fræna vgs, YSK/Teknikk og industriell produksjon og Bygg- og anleggsteknikk – 44 elevar (Inkluderer elevar som går 4.år ved Romsdal vgs)
- Kristiansund vgs, YSK/Teknikk og industriell produksjon(Kjemiprosess og Industriteknologi) – 37 elevar

YSK (tidlegare «tekniske- og allmenne fag, TAF») gir elevane studiekompetanse samstundes som dei også får fagbrev. Føremålet når tilbodet vart oppretta som ei forsøksordning i 1992, var å få fleire unge til å velje ingeniørutdanning etter vidaregåande skole, og ein ville stimulere til dette ved å lage ei ordning der elevane etter ei 4-årig vidaregåande opplæring kunne oppnå både fagbrev og spesiell studiekompetanse. Dette er ein kompetanse som arbeidslivet etterspør.

Eit slikt tilbod kan vere motiverande for elevar som skolefagleg presterer høgt. Dei kan då få full fordjuping i realfag samstundes som dei får praktisk erfaring gjennom utplassering i verksemder, noko som gjer dei godt kvalifiserte til vidare studiar. Utdanninga er krevjande, og ein bør ha eit godt teoretisk grunnlag frå ungdomsskolen. Derfor er det lagt inn krav om karakteren 4 eller betre i både naturfag og matematikk frå grunnskolen ved opptak til dette utdanningsprogrammet, unntatt på Service og samferdsel, der det er krav om 3,5 i snitt frå grunnskolen.

For nokre skolar, som Fræna og Haram, kan det å ta bort YSK-tilbodet svekke realfagsmiljøa ved skolane. Det kan her vere aktuelt å utvide talet på studiespesialiseringsskolar for å kompensere for dette. Dette er uansett aktuelt sidan om lag halvparten av YSK-søkarane har studiespesialisering som 2.val. Av om lag 100 elevar som søker på YSK, er det i 2019 50 prosent som har studiespesialisering som sekundærval, 40 prosent har

yrkesfaglege programområde, og 10 prosent har YSK på ein annan skole som 2.val. Om lag 60 prosent av vg1-søkarane hadde tilbod ved same skole som 2.val, og statistikken viser at om lag halvparten av søkarane er frå kommunen skolen er lokalisert i, noko som viser at dersom ein tek bort dette tilbodet, vil desse elevane vere med å styrke dei andre tilboda ved heimskolen.

Hovudargumenta for å legge fram dette tiltaket er at dei fleste av desse elevane går vidare på høgare studie (t.d. ingeniør/sivilingeniør), og den dobbeltkompetansen YSK-elevane får i dag kan dei også få på andre måtar (t.d. ved å ta fagbrev først og så påbygg, forkurs eller Y-vegen). Møre og Romsdal har også andre alternativ som kombinerer yrkesfaglege utdanningsprogram (t.d. innan elektro, teknikk og industriell produksjon) med studiespesialisering.

I tillegg tek desse elevane opp læreplassar frå ordinære yrkesfagelevar og bruker læreplassar sjølv om dei alle fleste altså ikkje blir fagarbeidarar. YSK-ordninga tappar også yrkesfaga for ein del fagleg sterke elevar. Dette er altså eit svært godt tilbod til desse elevane, men det er dyrt for fylkeskommunen, og elevane kan oppnå denne kompetansen gjennom andre tilbod.

Ikkje tilby vg2 i Skottland

Elevar ved 2.inntak, alle rettar:

- 2019/20: 15 elevar
- 2018/19: 14 elevar
- 2017/18: 16 elevar

Internasjonal vidaregåande skule er eit av undervisningstilboda til Møre og Romsdal fylkeskommune på Vg2-nivå, og kan søkjast av alle elevar busett i Noreg. Føresetnaden er at søkjarane er Vg1-elevar på utdanningsprogram for studiespesialisering. Elevar som nyttar seg av denne ordninga, vil gjennomføre den vidaregåande utdanninga si på dei vanlege tre åra, samstundes som dei får internasjonal studieerfaring. Dette er det einaste internasjonale tilbodet Møre og Romsdal fylkeskommune har som går over eit heilt år. Haram vgs administrerer ordninga, og elevane får konsentrert undervisning nokre dagar i løpet av året i Skottland.

Tilbodet har ein kapasitet på 16 elevar. Dette er eit dyrt tilbod, og det finst andre alternativ for elevar som ønsker eit år i utlandet. Ein har ikkje fylt opp kapasiteten dei siste to åra.

Ikkje tilby IB-linja Spjelkavik vgs

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar: totalt 33 elevar, fordelt slik:

- IB Vg1 – 17 elevar
- IB Vg2 – 9 elevar
- IB Vg3 – 7 elevar

IB (International Baccalaureate) Diploma Programme er toårig og går over Vg2 og Vg3. Den bygger på Vg1 frå studieforbereidende program eller tilsvarande frå utlandet, og undervisning og lærebøker er på engelsk. Søkinga har vore svak dei siste åra og det vart i skoleåret 19-20 også starta ei førebuaende IB-linje på vg1 som eit tiltak for å auke rekrutteringa. Den nystarta vg1-klassa har 17 elevar.

Dette er eit dobbelt så dyrt tilbod som studiespesialisering på grunn av ekstra timeressursar, i tillegg til at kostnaden bli ekstra høg pr. elev sidan klassene ikkje blir fylt opp. Tilbodet krev også ei halv administrativ stilling som kan sparast inn frå 2022 når vg3-tilbodet er avslutta.

Tiltaket vil opne for at ein i staden for halvfulle IB-klasser kan fylle opp heile studieførebuaende klasser, og nettoeffekten ville med same elevtal som i 2019/2020, vere å gje plass til 57 elevar ekstra ved Spjelkavik vgs.

Ta bort ekstra middel til framandspråk, nivå 3

For at ikkje berre dei største skolane skal kunne gje eit tilbod til elevar som ønskjer full fordjuping i språkfag vart det i sak UD-10/12 løyvd 1,3 millionar kroner for å tilby fordjuping i fransk, spansk og tysk. Ordninga har

vore administrert av Fagerlia og Molde vgs. Løyvinga skulle og dekke utgifter til undervisning i kinesisk (ved Molde vgs og Ålesund vgs). Frå skoleåret 2019 finansierer skolane sjølv undervisninga i kinesisk.

Talet på elevar som har vore omfatta av ordninga har variert. For skoleåret 2018/19 omfatta ordninga 91 elevar. Elevane fordelte seg slik:

	Fransk nivå III	Spansk nivå III	Tysk nivå III	Tal elevar
Atlanten vidaregåande skole		6	3	9
Fagerlia vidaregåande skole	5	8	7	20
Haram vidaregåande skole		1	1	2
Molde vidaregåande skole		9	5	14
Rauma vidaregåande skole				-
Spjelkavik vidaregåande skole	3	6	6	15
Stranda vidaregåande skole		4		4
Sunndal vidaregåande skole				-
Surnadal vidaregåande skole			1	1
Sykkylven vidaregåande skole		7	5	12
Ulstein vidaregåande skole		1	4	5
Volda vidaregåande skole			6	6
Ålesund vidaregåande skole	1		2	3
Total	9	42	40	91

Rekneskapsåret 2018 vart det brukt om lag 2 mill. på ordninga, og då er ikkje utgifter til kinesisk medrekna. Det vil seie ei utgift pr. elev på om lag 22 000 kroner. Dette for eit fag som omfattar fem undervisningstimar pr. veke. Reknar ein dette om til utgift pr. elev pr. år vert utgifta 133 000 kroner. Kostratala for 2018 viser at ein studiespesialiseringselev i snitt kostar om lag 73 000 kroner i Møre og Romsdal.

Tiltaksområde 3: FYLLE OPP KLASSER OG SAMLE TILBODA PÅ FÆRRE SKOLAR

Generelle vurderingar

Tilbodsstruktur

Sidan eit mål i dette arbeidet har vore å så langt som mogeleg bevare skolestrukturen, må ein sjå på fordelinga av tilbod mellom skolane. Med bakgrunn i den demografiske utviklinga vi viste til tidlegare i saka i tillegg til søkartala, ser ein at det blir nødvendig å gjere endringar. Ved å behalde dagens tilbodsstruktur vil det vere mange skolar som får mange små klasser, små og sårbare fagmiljø og stor usikkerheit kvart år rundt kva tilbod som vil bli starta opp. Endringa i yrkesfagleg struktur vil som tidlegare vist forsterke dette. Ikkje alle skolar kan tilby alt. Når tilboda vert for små vil ei samling på enkelte skolar kunne gjere dei meir levedyktige. Vi må også ha fokus på kvaliteten i undervisninga og utviklingsmogelegheiter for lærarane gjennom gode fagmiljø.

Arbeidslivet sitt behov for kompetanse

Fylket skal, samla sett, utdanne til den kompetansen offentleg tenesteyting og privat næringsliv har for arbeidskraft og kompetanse i regionen. Men det er også teke omsyn til at distriktsskolar får ha dei tilboda som er mest aktuelle lokalt. For å klare dette må fylkeskommunen gjere prioriteringar, avgrensa av den økonomiske ramma, for mellom anna kva fagtilbod som skal etablerast ved dei einskilde skolane og storleiken på fagtilboda. Vidare skal fagtilboda vere tilgjengelege for flest mogeleg elevar i fylket. Det er heller ikkje alltid slik at det er samsvar mellom behovet for arbeidskraft og elevane si søking. Dette er eit viktig dilemma i dimensjoneringa av elevplassar på dei ulike tilboda, og det er viktig at det er eit best mogeleg samsvar mellom elevplassar og t.d. tal på læreplassar. Ikkje alle tiltaka gjeld derfor tilbod som er svakt søkte, men her handlar det også om å dimensjonere tilbodet etter behova i arbeidslivet og få eit godt heilskapleg tilbod i heile fylket.

Eit døme på dette er Barne- og ungdomsarbeidarfaget, der konsekvensane av lovendringa i barnehagens bemanningsnorm §18 Grunnbemanning kan medføre at talet på læreplassar vert redusert. Dette som ein konsekvens av at lærlingar ikkje skal teljast med i grunnbemanninga og dermed vil utløyse ekstra kostnader for lærebedrifta. Det har i mange år no vore nødvendig å opprette vg3 i skole både på barne- og ungdomsarbeidarfag og helsearbeidarfag fordi det ikkje er nok læreplassar i fylket sjølv om etterspurnaden etter fagarbeidarar, særleg innanfor helsearbeidarfag, er stor.

Ein kan ikkje sjå på målet om å tilfredsstille arbeidslivet sine behov for kompetanse isolert sett for alle skolar og områder av fylket. Det går an å ha læreplass lokalt sjølv om ein går på skole ein annan stad. Av dagens 35 kommunar i fylket er det berre vidaregåande skolar i 17, men vi finn læreplassar både i privat og offentleg sektor i dei fleste kommunane. Samarbeidet mellom skole og lærebedrifter er uavhengig av kommunegrensene, sjølv om samarbeidet naturleg nok er enklare når avstanden er kort.

Reiseavstandar

Det er dessverre slik at nokre elevar får lengre reisetid og nokre fleire elevar må bo på hybel dersom ein skal få gjort noko med tilbodsstrukturen. Målsettinga om at det samla sett skal vere færrast mogeleg som får ei slik belastning står likevel fast. Håpet må vere at gode fagmiljø og gode lokale veg opp for desse ulempene. Målet er framleis at dei fleste elevane skal kunne bo heime lengst mogeleg, men dette er allereie i dag vanskeleg å oppfylle i mindre kommunar med lang veg til vidaregåande skole.

Fritt skoleval

I dag er det opp til fylkeskommunane å bestemme om inntaket til vidaregåande opplæring skal gjennomførast ved fritt skoleval i heile fylket, innanfor fastsette inntaksområde eller inntak etter nærskoleprinsippet. Møre og Romsdal har fritt skoleval, noko som betyr at elevane i prinsippet kan søke på den skolen dei vil innanfor fylkesgrensa uavhengig av kvar dei bor eller kvar skolen ligg. Karakterane avgjer kva skole dei blir tatt inn på. Andre fylke praktiserer nærskoleprinsippet, som betyr at bustad avgjer kva vidaregåande skolar elevane kan søke på. I dag er det ni fylke som praktiserer fritt skoleval i heile fylket, fem som har fritt skoleval innanfor fastsette inntaksområde, og fire som har inntak etter nærskoleprinsippet.

Ved inntak skal søkarar normalt sette opp tre utdanningsprogram dei ønsker seg til. I tillegg er det vanleg at søkarane også fører opp kva skolar dei ønsker å gå på. Elevar med ungdomsrett skal komme inn på eitt av sine ønske om utdanningsprogram, men det betyr ikkje at dei har rett til å komme inn på den skolen dei har sett opp. Elevar som ikkje klarer å konkurrere seg inn på den skolen dei ønsker, får tilbod om plass på den næraste skolen med ledig kapasitet som har det utdanningsprogrammet dei har sett opp. Slik sett kan ein seie at fritt skoleval kan gjere det meir usikkert for svake elevar kva skole dei kjem inn på.

Som vi viste tidlegare i saka er erfaringane i Møre og Romsdal at elevane i hovudsak søker seg til ein skole i nærleiken av heimen, og at det i liten grad blir søkt ut over skoleregionane. I dei tilfella elevane gjer det, kan det til dømes gjelde utdanningsprogram der det berre er eitt søkbart tilbod i heile fylket (t.d. naturbrukstilbodet på Gjermundnes vgs). Å oppheve fritt skoleval vil derfor truleg medføre lita endring for Møre og Romsdal sin del, då dei fleste elevane likevel vel skolar i nærleiken som har det tilbodet dei ønsker.

Skolebruksplan

Skolebruksplanen bestemmer kva tilbod som skal vere søkbare ved dei enkelte skolane og gir ei samla oversikt over undervisningstilbodet i planperioden. Planen gir også grunnlag for å vurdere og planlegge det samla tilbodet i skoleregionane og i heile fylket, og den er tett kopla til økonomiplanen. I arbeidet med skolebruksplanen er målet at det samla tilbodet skal vere føreseieleg og slik unngår at det er for mange tilbod som ikkje kjem i gang fordi det er for få søkarar. Dersom det å ikkje sette i gang eit tilbod betyr at ein må sette i gang ei ny klasse på ein annan skole, vil ein ikkje få økonomisk gevinst. Det kan likevel vere lurt på sikt å samle tilbod på færre skolar, fordi det betyr at ein kan få sterkare og meir robuste og stabile fagmiljø med sikre arbeidsplassar for dei tilsette.

Konsekvensar av betre kapasitetsutnytting

Ved å fylle opp klasser vil det bli færre ledige plassar og dermed auka konkurranse. Dette vil føre til at det er elevane med svakast karaktergrunnlag som ikkje kjem inn på førstevalet sitt på skole, og det er dermed dei som kanskje må flytte på hybel. Dette medfører ein risiko for at fleire gjer omval eller eventuelt droppar ut. Det er på vg1 utfordringa blir størst. I år var det berre 132 ledige plassar etter 2.inntaket i heile fylket, og 80 % av tilboda har ingen eller 1 ledig plass. Det arbeidet som er gjort gjennom skolebruksplanen for å betre kapasitetsutnyttinga har altså gjort at vi ikkje har stor overskotskapasitet i fylket samla sett, men her er det store lokale variasjonar.

Ved betre kapasitetsutnytting vil det også bli færre ledige plassar som vaksne kan konkurrere om. Elevar med vaksenrett stiller bak elevar med ungdomsrett (§ 3 i lokal forskrift om inntak til vidaregåande opplæring: «Fylkesutdanningsjefen gir tilbod til alle søkjarar med ungdomsrett. Fylkesutdanningsjefen gir så langt råd tilbod til søkjarar med fullføringsrett»). Fylket opprettar også eigne klasser for vaksne, men berre innan nokre tilbod, fordi det er ei avgrensa ramme for dette. Ønsker dei å søke på andre tilbod, må dei altså vente til alle elevar med ungdomsrett har fått tilbod. Eventuelt ledige plassar kan bli tilbydd vaksne, og særleg gjeld dette på distriktskolane, så sjølv om tilbodet er dårleg søkt, kan ein likevel få fulle klasser.

Vi har i denne saka i utgangspunktet brukt like kriterier for å identifisere tilboda som er svakt søkte, men det er gjort ei heilskapsvurdering til slutt fordi nokre skolar har mange svakt søkte tilbod og vil dermed bli hardt ramma. Her må ein vurdere totalbelastninga for skolane og sjå skoleregionane i heilskap, og nokre tilbod (t.d. Helse og oppvekstfag på Tingvoll vgs) er derfor lagt inn igjen etter denne vurderinga.

I tillegg er det to utdanningsprogram (KD og ME) som blir vurdert lagde til berre to skoleregionar i fylket. Dette blir drøfta i eit eige kapittel seinare i saka.

I starten av kvart avsnitt om tiltaka er det vist til tal på elevar (alle rettar) etter 2.inntak 2019/20 for å vise kor mange elevar dette tiltaket vil få konsekvensar for.

Tiltaksområde	Tiltak	2020	2021	2022	2023
3	Fræna vgs, ikkje tilby Restaurant- og matfag	0,7	2,2	2,8	3
3	Fræna vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,5	1,3	1,3	1,3
3	Gjermundnes vgs Påbygging saman med Rauma vgs	1,15	2,3	2,3	2,3
3	Gjermundnes vgs, ikkje tilby vg2 Industriteknologi	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Haram vgs, ikkje tilby vg2 Kulde og varmepumpeteknikk	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Herøy vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Kunst, design og arkitektur samla ved Fagerlia vgs og Molde vgs	0,8	2,7	4,9	6,2
3	Medium og kommunikasjon samla ved Volda vgs og Kr.sund vgs	0,7	2,7	5,1	6,7
3	Ørsta vgs, ikkje tilby Design og handverk	0,5	1,3	2,6	2,6

3	Ørsta vgs ikkje tilby Restaurant- og matfag	0,75	1,5	3	3
3	Stranda vgs, ikkje tilby Restaurant- og matfag	0,7	1,4	1,4	1,4
3	Stranda vgs, ikkje tilby vg2 Helsearbeidarfag	0,3	0,8	0,8	0,8
3	Sunnal vgs, ikkje tilby Elektrofag	0,5	1,4	2,7	2,7
3	Sunnal vgs, ikkje tilby vg2 Industriteknologi	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Surnadal vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,5	1,9	2,7	2,7
3	Sykkylven vgs, ikkje tilby vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfag	0,5	1,3	1,3	1,3
3	Tingvoll vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,35	0,7	0,7	0,7
3	Kristiansund vgs, redusere kapasitet HO med 1 klasse	0,6	1,9	2,7	2,7
3	Tingvoll vgs, ikkje tilby vg3 Medium og kommunikasjon	0,3	0	0	0
3	Effekt av Ålesundsstrukturen jf. vedtak Fylkestinget (T-38/13)	0	3	6	6
3	Legge ned avdeling Vanylven ved Herøy vgs	3,75	9	9	9
	Sum tiltaksområde 3	15	40,6	54,5	57,6

Søre Sunnmøre

Elevframskriving for Søre Sunnmøre

Søre Sunnmøre er det regionen med størst fall i elevtal frå 2020 til 2030 med 10 prosent. Her er det store forskjellar mellom skolane, men felles for alle er at det er ein nedgang. Herøy vgs, avd. Vanylven går frå 34 elevar i 2020 til 21 elevar i 2030 i framskrivingane for alle elevrettigheitane, altså eit fall på 38 prosent. Også Herøy vgs og Ulstein vgs er forventa å få eit stort fall i elevtal med høvesvis 14 prosent og 11 prosent. Fallet på Ørsta vgs og Volda vgs er minst i regionen, men begge har ein forventa nedgang på 7 prosent.

Tiltak Søre Sunnmøre

Legge ned avd. Vanylven ved Herøy vgs

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettane:

- ST Vg1 – 14 elevar
- TP Vg2 – 12 elevar

Fylkesutdanningssjefen foreslo i sak UD-39/18 å legge ned Herøy vgs avd. Vanylven frå skoleåret 2019/20. Utdanningsutvalet vedtok 19.3.19 at tilboda ved avd. Vanylven skulle vere søkbare til skoleåret 2019/20, og to tilbod kom i gang hausten 2019, ½ klasse vg1 Studiespesialisering og 1 klasse vg1 Teknisk og industriell produksjon.

Med bakgrunn i lave søkartal, vanskar med å erstatte kompetansen til lærarar som sluttar og dei økonomiske utfordringane avdelinga får med å drive eit så smalt tilbod, foreslår fylkesutdanningssjefen i skolebruksplanen å ikkje starte opp tilbod ved avdelinga frå skoleåret 2020/21. Herøy vgs deler i høyringssvar til skolebruksplanen fylkesutdanningssjefen si vurdering av at vidare drift ved avdelinga ikkje vil vere kvalitetsmessig forsvarleg.

Vanylven kommune seier i høyringssvaret at dette forslaget bryt med prinsippet om at elevane så langt råd er skal kunne bu heime, og legg også vekt på at det ikkje er eit godt nok kollektivtilbod til aktuelle skolar i regionen. Det er laga ei samarbeidsavtale med Sogn og Fjordane (Vestland) fylkeskommune slik at dei elevane som ønsker det, kan sikrast plass på ein skole i nabofylket. Mange av elevane frå den sørlege delen av kommunen har nytta seg av dette tilbodet allereie inneverande år. Dei øvrige vil truleg fordele seg på Volda, Ørsta og Herøy vgs. Allereie er det elevar frå Vanylven som vel å gå på skole utanfor kommunen fordi dei vil gå på tilbod som ikkje finst i Vanylven.

Omsynet til heimebuande elevar må vegast opp mot eit skoletilbod med gode fagtilbod og fagmiljø som vil vere økonomisk forsvarleg og føreseieleg over tid.

Volda vgs – Ikkje tilby Kunst, design og arkitektur (KD)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- KD Vg1 – 14 elevar
- KD Vg2 – 15 elevar

Utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur (KD) er inne i sitt andre driftsår ved Volda vgs og skolen er den einaste i regionen som tilbyr programmet. Når skolen fekk starte opp eit nytt utdanningsprogram var det lagt til grunn at ei halv klasse KD skulle kombinerast med ei halv klasse Studiespesialisering på kvart nivå. Omfanget på programmet er totalt sett i fylket så lite, at ein vurderer om dette kan leggest berre til to skolar (Fagerlia og Molde vgs). Det ser ut til at søkarane i liten grad har KD i andre regionar som sitt 2. val, men at dei i staden for søker andre utdanningsprogram på Søre Sunnmøre, om lag halvparten ved Volda vgs.

Sjølv om programmet har vore i drift berre i to år, er det etablert eit samarbeid med høgskulen som også omfattar felles tilsette. Det er tenkt at tilbodet også skulle vere med og styrke rekrutteringa til praktisk estetiske fag, særleg formingslæruddanninga.

Dette tiltaket er nærare drøfta i eige kapittel om tilbod i berre to regionar.

Herøy vgs - Ikkje tilby Bygg- og anleggsteknikk (BA)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- BA Vg1 – 12 elevar
- Vg2 Byggteknikk – 12 elevar

I saka om Utviklingsplanar for Eiksundregionen (2014) vart det vedteke å samle tilbod om utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk ved ein skole i regionen. Dette vart seinare stadfesta i sak UD 32/16 «Tilbodsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal». I begge desse sakene var det knytt som vilkår for gjennomføringa, at det skulle byggast ut stor nok kapasitet ved Ørsta vgs til å kunne handtere søkinga for heile regionen. I saka om ny yrkesfagleg struktur og plassering av tilbod (2019) blir det konkludert med at den tilstrekkelege kapasiteten til å handtere dagens søkartal er på plass og at samanslåinga kan gjennomførast frå og med skoleåret 2020/21.

Tiltaket er vurdert å kunne styrke fagmiljøet ved Ørsta vgs og gje betre utnytting av verkstadlokala og i liten grad utløyse behov for større nybyggareal. Ved Herøy vgs vil ein kunne ta eksisterande byggshall ut av drift (plasthall).

Ørsta vgs – Ikkje tilby Restaurant- og matfag (RM)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- RM Vg1 – 10 elevar
- Vg2 Kokk- og servitørfag – 7 elevar

I saka om Utviklingsplanar for Eiksundregionen (2014) vart det vedteke å samle tilbod om utdanningsprogrammet Restaurant og matfag ved ein skole i regionen. Dette vart seinare stadfesta i saka om skole- og tilbodsstruktur i Møre og Romsdal (2016). I begge desse sakene var det knytt som vilkår for gjennomføringa, at det skulle byggast ut stor nok kapasitet ved Herøy vgs til å kunne handtere søkinga for heile regionen. I saka om ny yrkesfagleg struktur og plassering av tilbod (2019) blir det konkludert med at den tilstrekkelege kapasiteten til å handtere dagens søkartal er på plass og at samanslåinga kan gjennomførast frå og med skoleåret 2020/21. Det er lagt til grunn at ein tek med ledig kapasitet ved Borgund vgs i denne

kapasitetsvurderinga. Om lag 27% av elevane som søkte RM ved Ørsta vgs i 2019 hadde RM ved Herøy vgs som 2.val. Tiltaket ser ut til å kunne gje betre søking til Herøy vgs, men kanskje redusere talet på søkarar til RM totalt i fylket.

Dersom det blir vedteke å bygge «Nye Ørsta vgs» vil tiltaket gjere at eksisterande RM-lokale ved Ørsta vgs kan byggast om til andre formål og reduserer nybyggbehov med min. 600 kvm BTA (24.mill.).

Ørsta vgs – Ikkje tilby Design og handverk (DH) – (Nytt utdanningsprogram: «Frisør, blomster og interiørdesign») Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- DH Vg1 – 13 elevar

Ørsta vgs har lenge hatt tilbod om utdanningsprogrammet Design og handverk (DH) med Vg2 Blomsterdekoratør, det einaste tilbodet i fylket. Dei siste åra har det ikkje vore nok søkarar til å sette i gang Vg2 blomsterdekoratør, og skolen har derfor berre hatt ei Vg1-klasse på utdanningsprogrammet. I den nye yrkesfaglege strukturen er Vg2 Blomsterdekoratør lagt til det nye utdanningsprogrammet «Frisør, blomster og interiørdesign».

I sak UD 4/19, «Ny yrkesfagleg struktur – forslag til plassering av tilbod», er Vg2 Blomsterdekoratør lagt som fylkestilbod ved Romsdal vgs. Det vil seie at Ørsta vgs no kun står igjen med ei Vg1 klasse på det nye utdanningsprogrammet. Vurderinga er at dette tilbodet blir for lite og sårbart til å bygge vidare på for framtida. Ut frå søkinga i 2019 kan vi sjå at 15% har DH ved Borgund vgs som 2.val, medan resten av søkarane fordeler seg på ulike tilbod innanfor regionen.

Som ei innvending mot dette tiltaket, vert det trekt fram at dette er eit tilbod som er mykje søkt av elevar(mest jenter) som har høg risiko for å dette ut av skoleløpet og at det er viktig å legge til rette for at desse elevane får eit tilbod ved ein skole som ligg så nær at dei ikkje må flytte på hybel. Dersom tilbodet vert lagt ned, må skolen gje elevar med særskilde behov ei tilsvarande tilrettelegging på andre utdanningsprogram.

Dersom det blir vedteke å bygge «Nye Ørsta vgs» vil tiltaket kunne redusert nybyggbehovet med 235 kvm BTA (ca. 9 mill.).

Konsekvensar Søre Sunnmøre

Konsekvensane for Søre Sunnmøre er følgjande kutt i tilbod/elevplassar. Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar og alle trinn:

- Volda vgs KD – 29 elevar
- Herøy vgs BA – 24 elevar
- Ørsta vgs RM – 17 elevar
- Ørsta vgs DH – 13 elevar
- Ulstein vgs YSK - 32 elevar

Som det går fram av lista ville tiltaka for regionen ført til at 116 elevar hadde fått eit anna tilbod i skoleåret 2019/20. Ved å studere kva desse elevane har som 2.val når dei har søkt om skoleplass, kan ein anta at om lag halvparten ville hamne på eit anna tilbod ved same skole, medan resten ville fordele seg ut over på andre skolar i regionen. Sidan dei aktuelle utdanningsprogramma enten blir mindre tilgjengelege, eller ikkje tilbydd i det heile innanfor regionen, er det grunn til å tru at tiltaka vil føre til færre elevar på desse programma. For nokre elevar vil endringane kunne føre til meir pendling eller at dei vel å flytte på hybel. I dei tre aktuelle yrkesfaglege programma er elevar med behov for ekstra oppfølging og hjelp ofte overrepresenterte. Konsekvensen av at eit slikt utdanningsprogram ikkje lenger finnast kan vere at dei same elevane søker til andre utdanningsprogram ved same skole og må få organisert den same oppfølginga der. Det er peikt på ein risiko for at dersom ein strammar for mykje inn på talet på elevplassar, kan fleire svake elevar bli dei som taper i kampen om desse plassane og må flytte til ein skole lenger unna heimstaden.

For BA/Ørsta vgs og RM/Herøy vgs kan konsekvensen bli auka søking med høgare fagleg nivå og styrka fagmiljø.

To andre tiltak som kan påverke den endelege tilbodsstrukturen i regionen er:

- Legge ned Herøy vgs, avdeling Vanylven. (26 elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar)
- Redusere klassetal på MD (Konsekvens i 2019/20 ville vore om lag 40 færre elevar på utdanningsprogrammet ved Volda vgs)

Det kan sjå ut som Volda vgs blir noko hardt ramma av tiltaka i høve til andre skolar i regionen, men ein god del av dei elevane som ville valt KD eller ikkje får plass på MD, vil truleg ende opp som ordinære ST-elevar ved skolen. Nedgangen i elevtal vil ramme hardast i ytre delar av regionen og gjere det utfordrande å oppretthalde alle dagens klasser, men dette er korrigeringar som vil kome som ein naturleg følgje av denne nedgangen og treng ikkje problematiserast ytterlegare i denne saka. I følgje elevtalsprognosane som ligg til grunn for saka, er det forventa ein nedgang for heile regionen på 169 elevar frå 2020-2030.

Nordre Sunnmøre

Elevframskriving for Nordre Sunnmøre

Nordre Sunnmøre er den regionen som står sterkast i elevframskrivingane. Elevtalet i regionen veks med 1 prosent når ein ser på alle rettigheter i perioden frå 2020 til 2030. Men det er store skilnadar. Dei tre minste skolane Stranda vgs, Sykkylven vgs og Haram vgs er alle forventa å ha ein nedgang. Størst nedgang i framskrivingane er det for Stranda med 20 prosent. I framskrivingane er det 164 elevar i 2020 og 132 elevar i 2030. På Sykkylven er det ein nedgang med 12 prosent til 191 elevar i 2030, og på Haram er det ein nedgang på 6 prosent til 288 elevar i 2030. Dei 4 største skolane ligg alle i Ålesund, og dei er forventa å ha ein auke i elevtalet frå 2020 til 2030.

Tiltak Nordre Sunnmøre

Ålesund vgs, Ikkje tilby Medium og kommunikasjon (ME)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- ME Vg1 – 27 elevar
- ME Vg2 – 15 elevar
- ME Vg3 – 28 elevar

Som ein følgje av framlegget om å samle utdanningsprogrammet Medium og Kommunikasjon (ME) ved to skolar i fylket, Kristiansund og Volda vgs, vert det forslått at Ålesund vgs ikkje lenger skal tilby ME. I Ålesund er det også ein privat tilbydar av dette utdanningsprogrammet og ein har derfor sett på kva elevane som har søkt ME ved Ålesund vgs, har som 2.ønske. Det viser seg at om lag 25% av dei som hadde Ålesund vgs/ME som primærønske hadde ME ved ein privat skole som 2.ønske. 17% valde eit anna tilbod ved Ålesund vgs, medan resten av ME-søkarane i hovudsak fordelte seg på dei andre vidaregåande skolane i Ålesund, flest på Fagerlia vgs. På bakgrunn av dette ser det ut til at konsekvensane av at Ålesund vgs ikkje skal tilby dette utdanningsprogrammet, er at dei fleste av elevane søker andre tilbod i byen. Ingen søker ME ved Volda vgs og berre 1 til Molde.

Ålesund vgs – Ikkje tilby Studiespesialisering med entreprenørskap og bedriftsutvikling (ST m/entr.)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- ST m/entr. Vg1 – Ikkje sett i gang
- ST m/entr. Vg2 – 20 elevar
- ST m/entr. Vg3 – 4 elevar

Tilbodet har vore dårleg søkt over fleire år og i skoleåret 2019/20 kom det ikkje i gang Vg1-klasse. I forslag til skolebruksplan 2020-2022 er tilbodet foreslått lagt ned. Av søkedata kan det sjå ut til desse elevane i all hovudsak vil fordele seg på andre studieførbuande tilbod ved skolane i Ålesund.

Tiltaket vil frigjere klasseromskapasitet ved Latinskolen.

Ålesund – effektivisering av vedtak

I sak T38/13 «Ny Ålesundsstruktur – Utviklingsplanar for skolane i Ålesund», vart det vedteke eit «Alternativ 1», der ei av fleire endringar, var å flytte Idrettsfag (ID) frå Ålesund vgs til Spjelkavik vgs. Gjennom nybygg og renovering av eksisterande bygg, er det no lagt til rette for ei slik flytting, men ein har framleis ikkje nok tilgjengeleg hallkapasitet til kroppsøving og idrettsfag knytt til skolen. Dette skal etter planen løysast med bygging av ny idrettshall i samarbeid med Spjelkavik idrettslag m/fleire. Spjelkavik vgs har etter utbygginga kapasitet til 9 klasser a´ 30 elevar pr nivå, til saman 810 elevar. Dersom ein tek utgangspunkt i at skolen i dette skoleåret har 480 elevar vil skolen ha ein teoretisk restkapasitet på 330 elevar. Sjølv om ein flyttar Idrettsfag til Spjelkavik vgs (140 elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar), vil ein framleis ha ein restkapasitet på 190. Ålesund har i dag 214 elevar på ST (inkl. ST m/bedr. 2.inntak 2019/20, alle rettar). Konklusjonen er at vi med dagens elevtal ikkje treng den ST-kapasiteten vi har ved Ålesund vgs. Dette er også drøfta i kapittelet om samanslåing av Ålesund og Fagerlia vgs. Det er forventa ein viss auke i elevtalet ved dei vidaregåande skolane i Ålesund fram i mot om lag 2027, men i 2033 ser det ut til å vere tilbake på dagens nivå.

Dersom ein får til ei slik fortetting ved Spjelkavik vgs kan det realisere ein nettogevinst tilsvarande om lag ressursar til 4 klasser (6 mill.). Dette føreset også at ein startar utfasinga av Studiespesialisering ved Ålesund vgs.

Haram vgs - Ikkje tilby Vg2 Kulde- og varmpumpeteknikk

Dette er eit programområde under utdanningsprogrammet Elektrofag som det er stor etterspurnad etter frå næringslivet og det einaste i fylket, men som elevane i lita grad søker på trass i god tilgang på læreplassar. Tilbodet vart ikkje sett i gang i skoleåret 2019/20 og er foreslått tatt ut i neste års skolebruksplan.

Tiltaket vil frigjere noko verkstadareal som til dømes kan brukast til eit anna programområde på Vg2 ved behov.

Sykkylven vgs - Ikkje tilby Vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfag

Dette er eit programområde under utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag. Tilbodet vart ikkje sett i gang i 2019/20 på grunn av svak søking (4 søkarar med ungdomsrett). Forslaget inneber at Sykkylven vgs berre tilbyr Helsearbeidarfag på vg2.

Stranda vgs - Ikkje tilby vg2 Helsearbeidarfag

7 elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar

Dette er eit programområde under utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag, eit utdanningsprogram som fylkeskommunen ønsker å ha på dei fleste distriktsskolane. Det er vurdert som viktigare å oppretthalde eit tilbod på HS enn på RM ved Stranda vgs. På grunn av lite søking vert Vg2-tilbodet foreslått samla. Slik søkinga ser ut no, er det plass til alle søkarane ved Sykkylven og Stranda vgs i ei klasse. Det er vurdert som eit tryggare alternativ for å oppretthalde søkinga til tilbodet dersom denne klassa vert lagt til Sykkylven vgs. Ein vurderer det som ein større sjanse for at elevane i Sykkylven vel skolar i Ålesund som eit alternativ framfor Stranda vgs , enn omvendt. Dette blir bekrefte gjennom dei aktuelle søkarane sine 2.val. Sjå også drøfting av reisetid osv. i kapittelet om samanslåing Stranda/Sykkylven.

Stranda vgs - Ikkje tilby Restaurant- og matfag (RM)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- RM Vg1 – 6 elevar
- Vg2 Kokk- og servitørfag – Ikkje tilbod på grunn av det ikkje var søking nok til å sette i gang Vg1-klasse i 2018/2019.

I sak UD 4/19, «Ny yrkesfagleg struktur – forslag til plassering av tilbod», er det vedtatt at det nye programområdet «Vg2 Kjøtt og næringsmiddelindustri» skal leggest til Stranda vgs. Det er foreslått ein halv klasse på kvart nivå. Det er kostbart for fylkeskommunen å oppretthalde eit så lite fagmiljø. I denne saka har ein eit hovudfokus på å redusere driftsnivået ved å fylle opp eksisterande klassar, og konkluderer med at Borgund vgs har kapasitet til å dekke opp behovet for elevplassar for heile regionen. Søkjarane til Stranda vgs/RM har i hovudsak RM ved Borgund vgs som 2.val.

Det er mykje næringsmiddelindustri på Stranda, men det viser seg at innan denne industrien kjem dei aller fleste lærlingane frå automasjonsfaget, altså frå Elektro og Teknikk og industriell produksjon.

RM har sine praksislokale i Næringsfaghuset som er eit sameige mellom Fylkeskommunen og Stranda kommune. Skolen betaler husleige til sameiget. Eventuell salsverdi er ikkje kjent.

Konsekvensar for Nordre Sunnmøre

Konsekvensane for Nordre Sunnmøre er følgjande kutt i tilbod/elevplassar. Elevantal ved 2.inntak 2019/20, alle rettar og alle trinn:

- Ålesund vgs, ME – 70 elevar
- Ålesund vgs, ST m/entr. – 24 elevar
- Haram vgs, Vg2 Kulde- og varmepumpeteknikk – Ingen elevar i dette skoleåret.
- Sykkylven vgs – Vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfag - Ingen elevar i dette skoleåret.
- Stranda vgs – Vg2 Helsearbeidarfag – 7 elevar.
- Stranda vgs, RM – 7 elevar
- Ålesund vgs, YSK/Service og samferdsel – 37 elevar
- Haram vgs, YSK/Teknikk og industriell produksjon og Elektrofag – 46 elevar
- Spjelkavik vgs, IB – 33 elevar

Andre tiltak. Elevantal ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- Flytte ID frå Ålesund vgs til Spjelkavik vgs (Effektivering av vedtak) – 140 elevar
- Haram vgs, ST/Vg2 i Skottland – 15 elevar
- Redusere klassetal på MD (Konsekvens i 2019/20, ville vore om lag 60 færre elevar på utdanningsprogrammet ved Fagerlia vgs)
- TP blir flytta frå Ålesund vgs til Fagerlia vgs frå og med skoleåret 2020/2021 – 96 elevar

Nordre Sunnmøre er den mest komplekse skoleregionen, med fire store byskolar som delvis konkurrerer med like utdanningsprogram. Det er i tillegg distriktskolar som ligg så geografisk tett opp til byskolane at dei overlappar same område. Kommunereformen vil føre til at også Haram vgs blir ein del nye Ålesund kommune. Det er også den største regionen med om lag 37% av elevane i fylket. Dei fleste av endringane ovanfor som gjeld bortfall av tilbod i Ålesund, vil stort sett ha som konsekvens at elevane i staden vil velje eit alternativ ved same skole, eller ved ein av dei andre byskolane. Dette er omtalt meir nøyaktig i utgreiinga for kvart alternativ. Som det kjem fram av oversikta, er det mange av tiltaka som vil dra i retning av eit lågare elevantal ved Ålesund vgs, ved at tilbod allereie er vedteke flytta, eller foreslått flytta/lagt ned i denne saka. Det er ein føresetnad for å få den kalkulerte økonomiske gevinsten at dei planlagde tiltaka på byggsida, t.d. idrettshall i Spjelkavika, kjem på plass. Det er også peika på at den studiespesialisierende kapasiteten på dagens nivå, kan løysast med to skolar, Fagerlia vgs og Spjelkavik vgs. På bakgrunn av drøftingane i denne saka, vil det bli tilrådd å starte ein

prosess der ein går frå fire til tre vidaregåande skolar i Ålesund. Det visast også til drøftingar rundt dette i kapittelet om samanslåing av Ålesund vgs og Fagerlia vgs.

Tiltaket om å ikkje lenger tilby YSK i fylket, har konsekvensar for to av skolane i regionen, Ålesund vgs og Haram vgs. For Haram vgs sin del utgjer YSK ein vesentleg del av elevgrunnet og bidreg mellom anna til å kunne tilby fleire val for realfag. Det har gjennom fleire års arbeid blitt etablert eit godt samarbeid med næringsliv og høgskolemiljø om tilbodet. Det er god søking og god tilgang på læreplassar. Ut i frå 2.ønska til dei som har søkt tilbodet i år kan ein sjå at skolane i gjennomsnitt vil få om lag 60% av dei elevane som ville søkt YSK, til andre tilbod ved skolen. Drøftingane under kapittelet dyre tilbod viser likevel kvifor det er viktig å oppretthalde dette tiltaket.

Når det gjeld tiltaka for Sykkylven og Stranda vgs, må desse sjåast i samanheng med den forventede nedgangen i elevtalet for indre delar av regionen. Det vil vere ein fornuftig strategi å slanke tilbodsstrukturen slik at ein sit att med eit tilbod som er trygt og føreseieleg over tid, og ein ikkje må leve med uvisse frå eina året til andre om det blir sett i gang. Det er ein dårleg situasjon både for elevar og tilsette. I kapittelet om Stranda og Sykkylven vurderer ein konsekvensar og alternative mulegheiter ved ei eventuell samanslåing av dei to skolane. I løpet av 10 år er det forventede eit samla elevtal på om lag 300. Det er vanskeleg å sjå føre seg at det går an å få til fornuftig drift av to skolar med eit så lite elevgrunnlag. Nærleiken til Ålesund tilseier også at etter kvart som tilbod kjem under press på grunn av minkande søking, er det større fare for elevflukt til byskolane. For å bevare eit godt og robust vidaregåande skoletilbod i indre delar av regionen kan det vere eit strategisk riktig val, å allereie no begynne eit samarbeid mellom dei to skolane. Eit første steg på vegen kan vere ein felles administrasjon.

Romsdal

Elevframskriving Romsdal

I Romsdal, om ein ser bort frå Fannefjord vgs, er Gjerdmundnes vgs den minste vidaregåande skolen, følgd av Rauma. Gjerdmundnes vgs har i framskrivingane for 2030 134 elevar, uavhengig av rettighet. Dette er ein forventede nedgang på 12 elevar frå 2020, noko som tilsvarar 8 prosent. På Rauma vgs er nedgangen på 9 prosent, basert på elevframskrivingar på 187 elevar i 2020 og 170 elevar i 2030. Fræna vgs er vesentleg større enn desse to skolane, men framskrivingane viser eit fall på 8 prosent i perioden. Dei to største skolane er Romsdal vgs og Molde vgs. Molde vgs har ein forventede vekst på 1 prosent i tiårsperioden, medan Romsdal vgs har ein nedgang på 5 prosent. Forskjellen mellom dei to skolane i forventede utvikling har truleg samanheng med at Romsdal vgs rekrutterer meir frå kommunar med dårlegare folketalsutvikling, då prognosane baserer seg på dagens søkemønster.

Tiltak Romsdal

Molde vgs, Ikkje tilby medium og kommunikasjon (ME)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar. Totalt 94:

- ME Vg1 – 40 elevar
- ME Vg2 – 15 elevar
- ME Vg3 – 39 elevar

Som ein følgje av framlegget om å samle utdanningsprogrammet Medium og Kommunikasjon (ME) ved to skolar i fylket, Kristiansund og Volda vgs, vert det forslått at Molde vgs ikkje lenger skal tilby ME. I Molde er det også ein privat tilbydar av dette utdanningsprogrammet og vi har derfor sett på kva elevane som har søkt ME ved Molde vgs, har som 2.ønske(36 søkarar til Vg1, 2019).

- 44% valde eit anna tilbod ved Molde vgs, dei fleste studiespesialisering.
- 28% valde eit yrkesfag ved Romsdal vgs
- 17% valde ME ved Ålesund eller Kristiansund vgs

- 6% valde ME ved private skolar

Av dette kan ein sjå at det er påfallande få som vel private alternativ, men at dei fleste av dei som har ME som 2.ønske heller vel å pendle til, eller bu på hybel i Ålesund eller Kristiansund. For Molde vgs sin del, vil knapt halvparten av dei som søkte ME no søke Studiespesialisering (ST). Det kan gje grunnlag for ei ekstra klasse ST. Romsdal vgs vil få større søking til nokre av sine yrkesfagtilbod.

Gjermundnes vgs, Ikkje tilby Vg2 Industriteknologi

Vg2 Industriteknologi var i år ikkje sett i gang på grunn av for dårleg søking. Det varierer frå år til år kor stort behovet er totalt sett er for den ekstra kapasiteten ein har ved Gjermundnes vgs, t.d. ved oversøking ved Romsdal vgs. Noko knapt areal og generelt dårlege forhold, gjer at det i utviklingsplanen er foreslått å bygge ny verkstad på ca. 300 kvm, kostnadsrekna til 6,8 mill. I skuleåret 2019/20 er det to Vg1 klasser (25 elevar ved skolen).

Gjermundnes og Rauma vgs, samarbeid om Påbygg til generell studiekompetanse (PB)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- Gjermundnes vgs: PB – 13 elevar
- Gjermundnes vgs: Vg3 Studieførebuande NA – 5 elevar
- Rauma vgs: PB – 14 elevar

Tiltaket omfattar påbyggelevane ved Rauma vgs og Gjermundnes vgs og elevar som går Vg3 Studieførebuande Naturbruk. Det samla omfanget ved dei to skolane utgjer om lag ei klasse. Vg3 studieførebuande har noko av undervisninga si saman med Påbygg-klassen og det er derfor anbefalt at dei blir med i dette samarbeidstiltaket. Dei to skolane må organisere undervisninga slik at ein reduserer kostandane til omlag det det kostar for ei påbygg-klasse med tillegg for ekstra programfag for Naturbruk-elevane. Historisk sett er det ganske lik søking til dei to skolane, men det er valt å anbefale å legge tilbodet til Rauma vgs fordi det er eit noko meir omfattande studiespesialisierende tilbod der. Skolane må i samarbeid finne ei god løysing for elevane på Vg3 studieførebuande Naturbruk. I skoleåret 2019/20 gjeld dette 5 elevar.

Fræna vgs, Ikkje tilby Restaurant- og matfag (RM)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- RM Vg1 – 14 elevar
- Vg2 Kokk- og servitørfag – 12 elevar

Vi er i ein situasjon der næringa uttrykker stort behov for å rekruttere arbeidskraft, medan det frå elevane si side har vore ei minkande interesse for faget dei siste åra, både på nasjonalt nivå og i fylket. Trenden er litt meir positiv for dette skoleåret, men berre marginalt (12 fleire søkarar nasjonalt).

Med dei tiltaka som ligg i saka, er det som prinsipp lagt opp til ein skole som tilbyr RM i kvar skoleregion. I Romsdalsregionen er det i dag to skolar som tilbyr RM, Rauma vgs og Fræna vgs. Begge tilboda er dimensjonert like store, med ei klasse på Vg1 og ei klasse på Vg2. Historisk sett har Rauma vgs lange tradisjonar som den leiande skolen innan faget her i fylket, men dette har endra seg, slik at dei seinare åra har Fræna vgs nokre år hatt betre søking enn Rauma, og i 2018/19 var det ikkje nok søkarar på Vg1 til at tilbodet vart sett i gang ved Rauma vgs. Søkedata frå 2019 viser at knapt halvparten av søkarane til RM ved dei to skolane har RM ved ein annan skole i fylket som 2.ønske. Det vil altså på kort sikt kunne bli mindre søking til programmet med berre ein skole i regionen, men ei viss styrking av den skolen som blir att. Rauma vgs var for få år sidan gjennom ei renovering og oppgradering av RM-lokala sine saman med resten av skolen. Fræna vgs har ikkje egne lokale, men leiger saman med Fræna kommune sitt produksjonskjøkken lokale i sentrum av Elnesvågen. Desse lokala har også vore gjennom ei mindre ombygging og oppgradering i samband med at kommunen kom inn som

medleigetakar. Leigeavtalen for «Toppen» i Elnesvågen varer til 01.07.2023 og kan deretter forlengast med opsjon på 2+2 år. Ein må altså her velje mellom to alternativ som er relativt like. Ser ein på søkinga talar det noko til Fræna vgs sin fordel, men det at fylkeskommunen har investert så mykje i lokala ved Rauma vgs, gjer at det verkar meir framtidsretta å satse på dette alternativet. Dette blir derfor den anbefalte løysinga.

Tiltaket reduserer dei lokale valalternativa for elevar i ytre del av regionen og det er negativt at det blir ei mindre sentral plassering i høve reisetid for fleire av elevane i skoleregionen.

Fræna vgs, Ikkje tilby Bygg- og anleggsteknikk (BA) vg1 og vg2 (SBM)

I sak UD 32/16 «Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal» vart det, på bakgrunn av lave søkartal, i rapporten frå Norconsult tilrådd å legge ned Bygg og anleggsteknikk ved Fræna vgs. Søkartala varierte likevel noko frå år til år og ein ville sjå an korleis nybygg ved Romsdal eventuelt kunne påverke søkinga. Følgande vedtak vart gjort for Fræna vgs: «Vurdere å legge ned utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk med verknad f.o.m. skoleåret 2021/2022» (Vedtak i samband med rullering av skolebruksplan). Søkinga har blitt dårlegare enn ein kunne forvente, og det er i skoleåret 2019/20 ikkje elevar på verken Vg1 eller Vg2. Det er derfor framlegg både i skolebruksplan og i denne saka at skolen ikkje tilbyr utdanningsprogrammet med verknad frå og med skoleåret 2020/21. Ein legg då til grunn at det er god nok kapasitet ved Romsdal vgs til å dekke heile regionen.

Fræna vgs leiger i dag bygghall av Fræna kommune (på skolens si tomt). Dersom denne blir frigjort kan ein omdisponere bruken av hallen til bruk for utdanningsprogrammet Teknikk og industriell produksjon og redusere investeringsbehovet til nybygg for TP med 16,3 mill (Utviklingsplan 2018). Dette kan medføre noko ombyggingskostnader. Fylkeskommunen kan seie opp leigeavtalen med verknad frå 01.08.2022, hvis ikkje vert den automatisk forlenga i fem år. Frå dette tidspunktet kan den også kjøpast av kommunen for 4 mill.

Konsekvensar Romsdal

Konsekvensane for Romsdal er følgende kutt i tilbud/elevplassar. Elevtal ved 2.inntak 2019/20, alle rettar og alle trinn:

- Molde vgs, ME – 94 elevar
- Gjermundnes vgs, Vg2 Industriteknologi – Ingen elevar i dette skoleåret
- Gjermundnes vgs, PB – 18 elevar (inkl. 5 elevar NA gen.st.)
- Fræna vgs, RM – 26 elevar
- Fræna vgs, BA – Ingen elevar i dette skoleåret
- Fræna vgs, YSK/Teknikk og industriell produksjon og Bygg og anleggsteknikk – 44 elevar

Andre tiltak. Elevtal ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- Redusere klassetal på MD (Konsekvens i 2019/20, ville vore om lag 35 færre elevar på utdanningsprogrammet ved Molde vgs)

Dei strukturmessige konsekvensane av å ikkje lenger tilby ME og redusere omfanget for MD, ser ut til å vere høgare søking til dei eksisterande tilboda ved Molde og Romsdal vgs. Det er sannsynleg at dei to tiltaka til saman utløyser ein ekstra parallell ST ved Molde vgs.

Å legge ned BA ved Fræna vgs, har vore eit varsla tiltak, som no også blir fremja i skolebruksplanen. Det er ikkje sett i gang klasser på utdanningsprogrammet i dette skoleåret. Dersom ein skal følge same prinsipp for Romsdal som i resten av fylket med ein RM-skole pr. region, må enten Fræna eller Rauma vgs kutte dette utdanningsprogrammet. Sjølv om ikkje dette var noko opplagt val, er Rauma vgs tilrådd å vere den framtidige RM-skolen i regionen. I tillegg blir Fræna vgs råka av tiltaket med å avvike YSK-tilbodet i fylket. Forutan at dette er eit populært tilbod både blant elevar og næringsliv, vil det og vere ei svekking av det studiespesialisierende fagmiljøet ved skolen, og særleg realfag. Dette blir nærare drøfta under kapitlet *dyre tilbod, YSK*. Når det gjeld omfanget av elevar skolen mister ser det ikkje så dramatisk ut. I dette skoleåret gjeld det til saman 70

elevar, og 44 av desse er YSK- elevlar som har om lag halve tida si i bedrift. Det ser ut til at av potensielle søkarar til dei tilboda som er forslått fjerna, vil minst halvparten uansett søke andre utdanningsprogram ved Fræna vgs og om lag halvparten av YSK-søkarane har ST som 2.ønske.

I tillegg til dei to føreslegne enkelttiltaka, er også ei mogeleg nedlegging av Gjermundnes vgs drøfta lenger nede i saka. Noko av bakgrunnen for det, er at det er store investeringsbehov ved skolen som det ikkje har blitt prioritert. Naturbruk er også eit kostnadsmessig svært dyrt program å drifte samanlikna med andre, så det vil ligge eit stort innsparingspotensiale i dette tiltaket. Når det er sagt, er dette det einaste tilbodet vi har for grønt Naturbruk i fylket, og det vil vere eit tap for landbruksnæringa i fylket om vi ikkje lenger kan tilby dette til landbruksinteressert ungdom.

Sjølv om skolen geografisk er plassert i Romsdal, rekrutterer skolen frå heile fylket og dette er såleis eit tiltak som på tilbodssida rammer heile fylket, men i høve til arbeidsplass-perspektivet er konsekvensane størst lokalt.

Nordmøre

Elevframskriving Nordmøre

På Nordmøre synar elevframskrivingane, om vi ser på alle rettar, at elevtalet ved Tingvoll vgs er forventa å gå ned mot 100 elevlar i 2030, eit fall på om lag 17 prosent. På Nordmøre er det også eit kraftig fall på dei to største skolane Kristiansund vgs (9 prosent) og Atlanten vgs (7 prosent). Det er Sunndal vgs. og Surnadal vgs. som har minst fall av skolane på Nordmøre med 2 prosent og 5 prosent. Den forventa utviklinga ved Sunndal vgs er litt spesiell med mykje nedgang dei første fem åra for så å kome tilbake på dagens nivå dei neste fem-seks åra igjen.

Tiltak Nordmøre

Kristiansund vgs, Ikkje tilby Kunst, design og arkitektur (KD)

Elevlar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- KD Vg1 – 15 elevlar
- KD Vg2 – 0 elevlar
- KD Vg3 – 8 elevlar

Det har lenge vore dårleg søking og skolen har greidd å oppretthalde utdanningsprogrammet ved å kombinere ei halv klasse KD med ei halv klasse Medium og kommunikasjon (ME). 73% av søkarane (Vg1, 2019, alle rettar) hadde andre tilbod ved skolen som 2.ønske. Konsekvensane for Kristiansund vgs vurderast i all hovudsak som positive. I staden for halv klasse ME og halv klasse KD, blir det ei heil klasse ME. I tillegg ser det ut til at søkinga til andre dårleg søkte tilbod kan bli noko styrka.

Kristiansund vgs, Helse og oppvekstfag (HS)

Ein reduksjon i talet på elevplassar på dette tilbodet i Kristiansund må sjåast i samanheng med drøftingane under dette tilbodet på Tingvoll.

Sunndal vgs, Ikkje tilby vg2 industriteknologi

Sunndal vgs tilbyr i dag Utdanningsprogrammet Teknikk og industriell produksjon med dei to programområda Vg2 Kjemiprosess og Vg2 Industriteknologi. Med berre ei klasse på Vg1, ser ein at det blir for lite grunnlag til to programområda på Vg2-nivå. Dei to siste åra har det ikkje vore nok søking til å sette i gang tilbodet Vg2 Industriteknologi, og det blir vurdert som meir framtidsretta at skolen satsar på Vg2 kjemiprosess som har meir stabil søking. Vg2 Industriteknologi blir og tilbydd ved Surnadal vgs.

Tiltaket vil frigjere noko verkstadkapasitet ved skolen, men neppe areal som kan takast ut av bruk.

Fylkeskommunen har inngått avtale med Sunndal kommune om at dei kjøper plassar ved Sunndal vgs. I sak UD-24/19 «Oppretting av marginale tilbod med kommunale bidrag» er det gjort greie for kva tilbod som er sette i gang i samarbeid med Sunndal kommune og tilsvarande for Tingvoll kommune. Vedtak i saka var at «Prosjektet med at kommunar kan bidra økonomisk til å oppretthalde marginalt søkte tilbod, (skal gjelde minoritetsspråklege elevar utan ungdomsrett), fortsett året 2020/2021».

Sunndal vgs, Ikkje tilby Elektrofag (EL)
Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- Vg1 Elektrofag – 14 elevar
- Vg2 Elenergi – 13 elevar

Slik situasjonen er i dag, er det tilbod om Elektrofag både ved Sunndal vgs og Surnadal vgs. Programområda er fordelt slik at Sunndal har Vg2 Elenergi og Surnadal har Vg2 og Vg3 Automatisering. Når ein no vel å tilrå at tilbodet om elektrofag blir lagt ned ved Sunndal vgs, er det ikkje først og fremst på grunn av dårleg søking til dette programmet, men følgjande:

1. Det blir rapportert at fleire står utan læreplass i elektrikarfaget(Særleg på Nordmøre). Bedriftene er flinke til å ta inn lærlingar, men marknaden ser ut til å vere metta.
2. Det er dei neste fem åra forventa ein relativt stor nedgang i elevtalet ved Sunndal vgs på om lag 30-40 elevar. Dette gjer det nødvendig å kutte i talet på utdanningsprogram skolen tilbyr for å ha stort nok elevgrunnlag til å fylle dei som står att.
3. Utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk vert foreslått lagt ned ved Surnadal vgs og då blir det prioritert å oppretthalde dette ved Sunndal vgs framfor Elektrofag.

Største innvendinga mot tiltaket, er at det er sannsynleg at dette vil tappe skolen for ytterleg nokre elevar som vil velje Elektrofag ved andre skolar(35%). På den andre sida vil det truleg og bidra til at fleire søker dei andre tilboda ved skolen(60%).

Det er oppretta Vg3 i skole for Elektro også dette skoleåret fordi det ikkje er nok lærlingsplassar. Vi har også framleis elevar på vg3 i skole i Kristiansund. Det viser at det kan vere behov for å dimensjonere dette tilbodet noko ned i fylket vårt.

Surnadal vgs, Ikkje tilby Bygg- og anleggsteknikk (BA)
Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- BA Vg1 – 14 elevar
- Vg2 Byggteknikk – 0 elevar

Surnadal vgs er på same måte som Sunndal vgs inne i ein prosess med minkande elevgrunnlag utan å ha tatt tilstrekkeleg grep med tanke på studietilbodet. Det har i lenger tid vore ein situasjon med varierende søking frå år til år og usikkerheit om tilboda vert sett i gang eller ikkje. Det er no semje med skolen om å ta ut eitt av utdanningsprogramma for å trygge søkinga til dei attverande. Tiltaket vil gi eit meir stabilt arbeidsmiljø og minske faren for overtal. Næraste tilbod med BA blir etter dette Sunndal vgs. Tiltaket samsvarer med framlegg til ny skolebruksplan.

Tingvoll vgs, Ikkje tilby Bygg- og anleggsteknikk (BA)

I skolebruksplanen er Tingvoll vgs dimensjonert med ei halv klasse pr. nivå på Bygg og anleggsteknikk. Dette er også ført vidare i sak UD 4/19 «Ny yrkesfagleg struktur – forslag til plassering av tilbod», med det nye programområdet «Tømrrar» på Vg2. I skoleåret 2019/20 var det ikkje nok søkarar til sette i gang nokon av desse klassene og kapasiteten elles i regionen er vurdert som god nok til at ein ikkje treng å oppretthalde tilbodet ved Tingvoll vgs.

Isolert sett kan det sjåast som negativt for skolen at det blir færre valmogelegheiter for elevane, men på den andre sida er det negativt både for tilsette og elevar når det er knytt så stor usikkerheit til om tilbodet vert sett i gang eller ikkje.

Tingvoll vgs, Ikkje tilby Medium og kommunikasjon (ME)

Utdanningsprogrammet er under utvikling på grunn av manglande søking. I skoleåret 2019/20 er det kun 2 elevar på Vg3 som er igjen. Dette tiltaket samsvarar med framlegg til skolebruksplan 2020-2022.

Tingvoll vgs, Ikkje tilby Helse og oppveksfag (HS)

Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- HS Vg1 – 10 elevar
- Vg2 Helsearbeidarfag – 11 elevar

Det var berre tre primærskolar med ungdomsrett til vg1 så klassa skulle normalt sett ikkje vore sett i gang, men klassene har blitt fylt på med vaksenrettelevar gjennom samarbeid med Tingvoll kommune, slik at totalt elevtal i dei to klassene kjem opp i 10 og 11.

Skolen har gode praksisplasser med eit nært samarbeid med kommunens institusjonar. Innan helsearbeidarfaget garanterer kommunen lærlingplass for kvalifiserte søkarar.

Vi vel derfor å behalde dette tilbodet sjølv om søkinga har vore svak, og dimensjonerer heller noko ned ved Kristiansund vgs. I Kristiansund har det vore vanskeleg å få nok læreplassar i Helsearbeidarfag, medan kvalifiserte elevar i Tingvoll er garanterte læreplass. Denne vurderinga er gjort ut frå eit heilskapsomsyn. Dersom Tingvoll vgs skal oppretthaldast er det viktig å ha nokre tilbod å velje i for elevane.

Konsekvensar Nordmøre

Konsekvensane for Nordmøre er følgjande kutt i tilbod/elevplassar. Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar og alle trinn:

- Kristiansund vgs KD – 23 elevar
- Kristiansund vgs HS – 15 elevar
- Sunndal vgs, Vg2 Industriteknologi – 0 elevar.
- Sunndal vgs EL – 27 elevar
- Surnadal vgs BA – 14 elevar
- Tingvoll vgs BA – 0 elevar
- Tingvoll vgs ME – 2 elevar
- Kristiansund vgs YSK - 37 elevar

Andre tiltak. Elevtal ved 2.inntak 2019/20, alle rettar:

- Redusere klassesetal på MD (Konsekvens i 2019/20, ville vore om lag 25 færre elevar på utdanningsprogrammet ved Atlanten vgs). *Dette tiltaket er ikkje tatt med i innstillinga. Sjå omtale i eige kapittel under «Tiltaksområde 2».*

Tiltaka ved Sunndal og Surnadal vgs er konsekvensen av ein nedgang i elevtal som skolane allereie har begynt å merke. Surnadal vgs har stabilisert seg, men for Sunndal vil det framleis minke i nokre år. I staden for å halde alle tilbod i gang med påfølgjande uvisse for både elevar og tilsette om det blir nok søking frå eine året til andre, er det anbefalt å satse på ein litt slankare struktur ved skolane. Negative konsekvensar, er at skolane truleg vil miste nokre elevar som følgje av det, men til dømes for elektrofag har 60% av søkarane eit anna tilbod ved Sunndal vgs som 2.val, og ikkje alle som dreg fer til ein av byskolane, men vel Surnadal vgs. På same måte vil truleg Sunndal vgs få nokre av dei potensielle BA-søkarane frå Surnadal.

Når det gjeld dei endringane som er føreslegne for Kristiansund og Atlanten vgs, vil ikkje dei føre til mindre elevar på dei to skolane, men ei viss omfordeling mellom utdanningsprogram og skolane. Den store utfordringa vil kome frå om lag 2027 og utover då elevtalet er forventa å gå ganske kraftig ned ved begge skolane. Dette kan bli noko kompensert dersom det blir endringar i strukturen i indre delar av regionen.

Tingvoll vgs har så lav søking til dei yrkesfaglege utdanningsprogramma sine at det er krevjande å få kontinuitet i tilboda. Som det kjem fram av vurderingane er det å oppretthalde HS ved skolen meir som eit ekstra tiltak for at det skal vere noko igjen å søke på. Elevantalprognosane peikar fram i mot ein ytterlegare elevantalsnedgang i dei komande åra og dersom det skulle bli berre to utdanningsprogram att å søke på, kan skolen bli så lite attraktiv at det blir ei sjølvforsterkande negativ utvikling. For å redusere administrasjonskostnadane for så få elevar, kan det vere fornuftig å vurdere administrativt samarbeid med Sunndal vgs.

Tilbod i berre to regionar

Etter at Volda vgs fekk oppretta KD, har alle utdanningsprogramma vore representerte i kvar av dei fire skoleregionane. Nokre av utdanningsprogramma er totalt sett så lite søkt, at vi vurderer det som akseptabelt å tilby kvar av dei i to av dei fire regionane. To av desse utdanningsprogramma er ME og KD.

Medium og kommunikasjon (ME)

Det er i dag tilbod om utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon ved ein skole i kvar av dei fire regionane. (På Nordmøre har det vore to, men tilbodet ved Tingvoll vgs er under avvikling.) Dei fire skolane er (Tal på elevar etter 2.inntak 2019/20 – Alle rettar):

- Volda vgs (64)
- Ålesund vgs (70)
- Molde vgs (94)
- Kristiansund vgs (49)

Elevtalet i Kristiansund, kunne vore noko høgare, men skolen har valt å avgrense inntaket til ½ klasse pr. nivå for å i tillegg kunne oppretthalde ei ½ klasse Kunst, design og arkitektur(KD).

Kunst, design og arkitektur (KD)

Det er i dag tilbod om utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur ved ein skole i kvar av dei fire regionane. Dei fire skolane er (Tal på elevar etter 2.inntak 2019/20 – Alle rettar):

- Volda vgs (29)
- Fagerlia vgs (Ålesund) (55)
- Molde vgs (42)
- Kristiansund vgs (23)

Volda vgs har hatt tilbodet i berre to år og manglar derfor elevar på Vg3. Kristiansund vgs manglar elevar på Vg2.

Samla vurdering

Vi har valt å sjå desse to utdanningsprogramma i samanheng og foreslår følgjande fordeling mellom skolane/regionane:

- Medium og kommunikasjon blir lagt til Volda vgs og Kristiansund vgs.
- Kunst, design og arkitektur blir lagt til Fagerlia vgs og Molde vgs

Volda er eit naturleg val for plassering av ME på Sunnmøre med tanke på journalist- og medieutdanninga ved Høgskulen i Volda. Fordelinga mellom Molde og Kristiansund er gjort mest på bakgrunn av at det på Nordmøre truleg vil vere krevjande å oppretthalde stabil nok søking til KD, medan det er realistisk å fylle ei klasse for ME.

Største konsekvensen av samanslåingane vurdert på fylkesnivå kan bli at begge utdanningsprogramma samla sett vil få færre søkarar. Ut i frå 2.ønska til elevane, ser det ut til at elevane i stor grad vil velje andre tilbod

innanfor regionen framfor å flytte/pendle ut av regionen. Det er gjort fleire vurderingar av lokale konsekvensar under kapitla om tiltak i kvar av regionane.

Klassereserve

6	Klassereserve til disposisjon		5	10	15
---	-------------------------------	--	---	----	----

I tabellen med oversikt over tiltak er det lagt inn ein post kalla «Klassereserve». I dette ligg det at vi må ha ein buffer for å opprette eller utvide tilbod slik at vi sikrar at vi har tilbod til alle elevane. I forslaga slik dei ligg no, har vi samla sett redusert kapasiteten slik at med tilsvarande søking som i skoleåret 2019/2020 har ein fjerna tilbod som 650 elevar nyttar seg av (utan MD). Innsparingspotensialet i dette, ligg i at desse elevane vil fordele seg og fylle opp plassar som er ledige i andre klasser. Ein har i vurderinga av dei enkelte tiltaka forsøkt å belyse noko om kva som er sannsynlege endringar i søkemønsteret når ein tek vekk enkelte tilbod og om det vil bli behov for ekstra klasser, men ikkje alt kan føreseiast og det er derfor viktig å sette av ein reserve for å kunne opprette nye klassar der søkinga gjev grunnlag for det. Ein slik klassereserve har vi også i dag fordi ein må opprette nye klasser etter at søkartala er klare, då vala til elevane ikkje alltid er i samsvar med vedteken skolebruksplan (sjå sak UD-8/19 om kapasitetsjustering).

Tiltaksområde 4: ADMINISTRATIV SAMANSLÅING AV SKOLAR

Generelle vurderingar

Ved å slå saman leiing og administrasjon/merkantile tenester kan ein behalde lokalisasjonane, men gjere innsparingar i administrative stillingar. Leiarstillingar på små skolar er gjerne kombinert med undervisning. Det er samtidig krav om like mykje dokumentasjon og rapporteringar på ein liten skole som på ein stor skole der ein kan fordele dette arbeidet på fleire stillingar i administrasjonen. Ved slike samanslåingar må ein likevel framleis ha lokal leiing. Vi har også i dag skolar med ulike lokalisasjonar. Ålesund vgs med Latinskolen og Volsdalsberga og Herøy vgs med avd. Vanylven er døme på dette. Romsdal og Borgund vgs har også fengselsundervisning.

I desse tiltaka må ein lage gode planar for gjennomføring, der involvering av tilsette er svært viktig. Her må ein ta omsyn til at skolane er ulikt organisert, t.d. i forhold til korleis oppgåver er fordelt mellom administrativt og merkantilt personell. Avtaleverket gir føringar for drøftingar med tillitsvalde (tidlegare omtalt rettleiar), og desse tiltaka blir derfor tidlegast aktuelle frå hausten 2021. Det vil også i dette tiltaket ta tid å hente ut den økonomiske effekten, då dette har samanheng med den overordna målsettinga for personalpolitikken som det vart vist til i innleiinga.

Det positive med slike tiltak er at lærarane på små skolar blir ein del av eit større fagmiljø som dermed også blir mindre sårbart, og det blir i nokre tilfelle lettare å bruke lærarressursar på tvers av skolane slik at ein kan unngå overtal. Det kan også styrke spesialkompetansen hos personalet og gi nokre stordriftsfordelar t.d. på merkantile funksjonar.

På sikt kan ein også sjå for seg at det vil vere nyttig å arbeide for fleire felles administrative løysingar i skoleregionane, t.d. når det gjeld eksamensavvikling, dokumentasjon m.m.

Nedlegging av tilbod (tiltaksområde 3) i større omfang kan føre til ei utarming av skolane og kan dermed vere ein større trussel for arbeidsplassane enn ei styrt samanslåing som kan gi betre mogelegheiter for dei tilsette. Dette er viktig å ha med seg i vurderinga når ein skal velje tiltak.

Tiltaksområde	Tiltak	2020	2021	2022	2023
4	Administrativ samanslåing Fagerlia vgs og Ålesund vgs	0	4	6	8

4	Administrativ samanslåing Romsdal vgs og Fannefjord vgs	0	1	1	1
4	Administrativ samanslåing Borgund vgs og UPA skole	0	1	1	1
	Sum tiltaksområde 4	0	6	8	10

Tiltak

UPA skole og Borgund vgs.

UPA skole er eit skoletilbod til ungdommar som er innlagde i Ungdomspsykiatrisk sengepost (UPD) ved Ålesund sjukehus. Sengeposten tar imot ungdom med alvorlege psykiske lidingar og har plass til ti ungdommar i alderen 12 til 18 år frå heile Møre og Romsdal. UPA skole gir pedagogisk tilbod til desse ungdommane i samråd med og etter avtale med behandlarane. Dei siste åra har skolen også gitt skoletilbod til heimebuande ungdom som går i poliklinisk behandling i psykisk helsevern for barn og unge (BUP).

Alder på målgruppa gjer at UPA skole gir skoletilbod for elevar i barne- og ungdomsskolen i tillegg til på vidaregåande, og det varierer kor lenge elevane har tilbod ved skolen. Talet på elevar, kven som er elevar og kor lenge dei er elevar varierer derfor gjennom skoleåret. Skoleåret 18-19 gav UPA skole tilbod til totalt 50 elevar.

Skolen er ein del av det heilskaplege tilbodet ungdommane får ved UPD gjennom observasjon, kartlegging og undervisning. All undervisning er tilpassa den enkelte elev. Dei samarbeider med heimskolen til elevane, både dei som er innlagde ved UPD og dei som får behandling ved BUP. I tillegg gjennomfører skolen pedagogisk kartlegging og rådgjeving til heimskolane når det gjeld vidare tiltak for elevane, sidan dei fleste av desse elevane har vanskar i skolekvardagen sin.

I tillegg til dagleg samarbeid med UPD, samarbeider skolen tett mellom anna med føresette, heimskolane, og tilvisande instansar som BUP, PPT og barnevern.

Skolen har rektor, ass.rektor og 50% merkantil stilling, og har totalt 6,3 årsverk. Dei fleste lærarane har spesialpedagogisk kompetanse i tillegg til høg kompetanse på psykisk helse. Ved å få felles leiing med Borgund, vil den administrative ressursen ved UPA skole kunne reduserast til ein avdelingsleiar. UPA skole har også stor kompetanse i lærarkollegiet på mange felt som Borgund kunne dra nytte av.

Fannefjord og Romsdal vgs

Fannefjord vgs driv opplæring for elevar som treng ekstra tilrettelagt opplæring og har skjermingsbehov på grunn av psykiske og sosiale vanskar. Skolen har ei vidaregåande avdeling i Molde sentrum, i tillegg til ei grunnskoleavdeling ved Knausen distriktpsykiatriske senter (DPS) som underviser barn innlagt ved familieseksjonen. I tillegg til inntak av elevar gjennom det ordinære inntakssystemet, tar Fannefjord inn elevar gjennom året for å fange opp elevar i målgruppa som fell ut av ordinære vidaregåande skolar. Gjennom individuelle inntakssamtalar før oppstart, vert det laga tilpassa opplegg for kvar enkelt elev ut frå helsetilstand og kapasitet. Skolen samarbeider tett med støtteapparatet rundt elevane, t.d. BUP, PPT, OT, barnevern, fastlegar, kommunal ressursteneste, NAV og habiliteringstenesta. Skolen har tilbod på Vg1 Studiespesialisering, Vg1 Helse- og oppvekstfag, Vg3 Påbygg og Studiekompetanse etter 23/5-regelen i tillegg til grunnkompetansetilbod. Skolen kan også gi nokre tilbod på Vg2-nivå der elevar har behov for det.

Skolen har rektor, ass.rektor, avdelingsleiar og ei merkantil stilling. I leiarstillingane ligg det også undervisning. Det er åtte pedagogiske stillingar (inkludert rådgjevar) ved den vidaregåande avdelinga i tillegg til leiinga og ein elevassistent. I tillegg er det tre pedagogar ved grunnskoleavdelinga. Totalt har skolen 14 årsverk. Personalet har høg kompetanse på psykiske vanskar og tilrettelagt undervisning.

Skoleåret 18-19 hadde skolen registrert totalt 76 elevar ved den vidaregåande avdelinga på slutten av året, og i tillegg hadde grunnskoleavdelinga 40 elevar gjennom skoleåret. Skolen har opplevd auka søking dei siste åra, og dette skoleåret var det fleire elevar på venteliste som ikkje kom inn fordi det ikkje var plass i gruppene. Skoleåret 18-19 hadde skolen elevar frå 15 ulike kommunar i fylket, det same talet kommunar som i 17-18.

Ved å få felles leingi med Romsdal, vil den administrative ressursen ved Fannefjord kunne reduserast noko.

Ålesund og Fagerlia vgs.

Ålesund vgs driv i dag i hovudsak undervisning ved to lokalisasjonar; Volsdalsberga og Latinskolen. I tillegg har Vg2 Maritime fag tatt i bruk nye lokale ved Norsk maritimt kompetansesenter.

I sak T38/13 «Ny Ålesundsstruktur – Utviklingsplanar for skolane i Ålesund», vart det vedteke eit «Alternativ 1» med følgjande større endringar i utdanningstilbod for Ålesund vgs:

- Idrettsfag blir flytta til Spjelkavik vgs
- Teknikk og industriell produksjon blir flytta til Fagerlia vgs.
- Naturbruk blir flytta til Fagerlia vgs.
- Musikk, dans og drama blir tilført Ålesund vgs frå Fagerlia vgs.

I dette vedtaket låg det inne som føresetnad at den nye Sørsida-skolen skulle byggast i Ålesund sentrum. Skolen skulle innehalde nye Ålesund vgs og kulturskolen i Ålesund og vere et bidrag til byutviklingsprosjektet Sørsida i Ålesund.

Status er som følger for dei vedtekne endringane:

- Spjelkavik vgs er ferdig utbygd til å kunne ta i mot Idrettsfag, men nødvendig idrettshallkapasitet er framleis ikkje på plass.
- Det er vedteke at praksisanlegg for Naturbruk skal lokaliserast til Gangstøvika når det blir overført til Fagerlia, men dei har framleis tilhald på Volsdalsberga og ligg under Ålesund vgs.
- Musikk, dans og drama er framleis ved Fagerlia vgs. Dette er naturleg sidan Ålesund kulturskole har sine lokale ved Fagerlia og samarbeider med skolen om lokale og lærarar.

I sak UD 32/16 «Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal», viser ein til reviderte elevtalsprognoser som viser behov for færre elevplassar ved dei vidaregåande skolane i Ålesund enn det som vart lagt til grunn i 2013 når utviklingsplanane vart vedtekne. På bakgrunn av dette vart det anbefalt å ikkje lenger tilby Studiespesialisering ved Ålesund vgs og heller satse på to store og solide Studiespesialiserande miljø ved Fagerlia vgs og Spjelkavik vgs. Dei reviderte elevtalsprognosane i samband med P6-prosjektet i 2019 og dagens søkemønster styrker igjen grunnlaget for denne anbefalinga. Ei innvending som har vore brukt mot denne anbefalinga, er at dersom dei studiespesialiserande tilboda blir flytta ut av byen, vil ein stor del av elevane velje private alternativ i sentrum. Søkedata frå 2019 viser at dette ikkje stemmer. Berre 6% av dei som har søkt Studiespesialisering ved Ålesund vgs, har private vidaregåande tilbod som 2.val.

I sak UD 4/19 «NY yrkesfagleg struktur – forslag til plassering av tilbod», har følgjande vedtak konsekvensar for Ålesund vgs:

- Ålesund vgs skal ha to klasser på det nye utdanningsprogrammet IKT og Medieproduksjon:
 - Vg1 IKT og medieproduksjon – 15 elevar
 - Vg2 IKT-servicefag – 15 elevar
- Ålesund vgs skal ha fire klasser på det nye utdanningsprogrammet Sal service og reiseliv:
 - Vg1 Sal service og reiseliv - 30 elevar(2 klasser)
 - Vg2 Sal og reiseliv – 15 elevar
 - Vg2 Service og sikkerheit – 15 elevar
- Vg2 Transport og logistikk vert plassert på Borgund vgs (Flytta til utdanningsprogrammet Teknikk og industriell produksjon)

Dersom vi ser alt dette i samanheng med framlegga i denne saka, altså å fjerne tilbodet om YSK i heile fylket, berre tilby ME på Nordmøre og Søre Sunnmøre og etter kvart å legge all studiespesialisering til Fagerlia og Spjelkavik vgs, vil Ålesund vgs sitte att med eit tilbod som ser om lag slik ut:

- IKT og medieproduksjon – 30 elevar
- Sal, service og reiseliv – 60 elevar

Dersom ny kulturskole blir bygd i Ålesund sentrum og MD flytta frå Fagerlia til Ålesund vgs vil det bety ytterlegare 90 elevar (Føreset vedtak om reduksjon for MD).

Ut i frå desse tala, bør ein vurderer ei samanslåing mellom Ålesund og Fagerlia vgs. Dersom vi legg til grunn at Spjelkavik vgs fyller opp sin maks. kapasitet på 810 elevar, må den nye samanslåtte skolen ha ein kapasitet på ca. 1 200 elevar for dekke opp for det forventa talet på elevar med ungdomsrett i 2025. Etter at BT1 er ferdig i 2020 vil det vere tilgjengeleg i overkant av 1000 elevplassar ved Fagerlia vgs. I dette ligg det at det berre blir Studiespesialisering ved Fagerlia og Spjelkavik vgs.

Elevtalsprognosane som ligg ved saka viser at det for Ålesund kjem ein topp i ca 2027, men at elevtalet vil vere tilbake på dagens nivå innan 2033. På denne bakgrunnen bør ein truleg vere tilbakehaldne med å bygge ut kapasiteten ytterlegare og fokusere på vedlikehald og utvikling av bygg ein skal ha med vidare. Det må vurderast om ein skal ha med seg Latinskolen og/eller delar av bygningsmassen på Volsdalsberga til ein er over den forventa elevtalstoppen. Korleis dette konkret skal løysast, med ein eller fleire lokasjonar, om ein skal bygge kulturskole saman med Ålesund kommune osv. ligg ikkje til denne saka å ta stilling til.

Ålesund vgs har i dag 117 tilsette fordelt på 106,88 årsverk. Leiinga består av rektor, ass.rektor, 5 fagleiarstillingar i tillegg til ei leiarstilling og ei arbeidsleiarstilling. Skolen har 3,5 konsulentstillingar i tillegg til 0,53 sekretærstilling.

Ein kan oppnå følgjande effektar ved å slå dei to skolane saman:

- Meir kostnadseffektiv administrasjon og leiing
- Større breidde i programfagtilbodet
- Betre utnytting av spesialkompetanse i kollegiet
- Betre oppfylling av klasser

Tiltaksområde 5: LEGGE NED/SLÅ SAMAN SKOLAR – IKKJE PRIORITERTE TILTAK

Generelle vurderingar

Som nemnt tidlegare i saka vil valet om å bevare dagens skolestruktur ha konsekvensar både på kort og lengre sikt som det er viktig å vere klar over. Ei kartlegging av avvik knytt til lov og forskrifter, mellom anna brann og elektrisk, viser eit akutt behov på om lag 100 mill. Dette er avvik som må lukkast så snart som råd. Vidare er det avdekt eit akutt vedlikehaldsbehov på eksisterande bygningar på om lag 400 mill. som må lukkast innan maksimalt 5 år. Andre vedlikehaldsbehov på om lag 500 mill. bør vere lukka innan 10 år. Dette er nærare omtalt i vedlegg 2.

I dei følgjande forslaga ligg det store potensielle innsparingar på byggsida, både i reduksjon av utgifter til drift og vedlikehald, men også i reduksjon av framtidig investeringsbehov. Desse forslaga er ikkje med i framlegg til vedtak, men det er likevel viktig kunnskap å ha med seg.

Tiltaksområde	Tiltak	2020	2021	2022	2023
5	Administrativ samanslåing Sykkylven vgs og Stranda vgs*	0,7	10	23,3	23,3
5	Legge ned Tingvoll vgs*		8	17,6	17,6

5	Legge ned Gjermundnes vgs*		11,6	27,8	27,8
	Sum tiltaksområde 5	0,7	29,6	68,7	68,7

* betyr at tiltaket er utgreidd, men ikkje med i framlegg til vedtak.

Tiltak

Stranda og Sykkylven vgs

I denne saka er det er det forslått følgjande tiltak for Stranda vgs:

- Ikkje tilby Restaurant- og matfag (6 elevar, 2.inntak 2019/20, alle rettar)
- Ikkje tilby Vg2 Helsefagarbeidar (7 elevar, 2.inntak 2019/20, alle rettar)

Dersom desse tiltaka blir vedtekne vil Stranda vgs sitte att med følgjande tilbod (Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar. Med RM og HS, totalt 182 elevar):

- Helse og oppvekstfag(HS) Vg1 – 15 elevar
- Idrettsfag(ID) Vg1-Vg3 – 114 elevar
- Studiespesialisering(ST) Vg1-Vg3 – 40 elevar

Stranda vgs har 35 tilsette fordelt på 34,69 årsverk. Leiinga består av rektor, ass.rektor og ein fagleiar (avdelingsleiar). Skolen har to konsulentstillingar.

På same måte som ved Tingvoll vgs, er grunnstammen i studietilbodet dei studieførebuande utdanningsprogramma, Idrettsfag og Studiespesialisering. Det som skil dei, er at Stranda vgs har eit langt større og meir slagkraftig idrettsfagtilbod. Saman med ST har dei nesten to fulle klasser på kvart nivå.

Det einaste føreslegne tiltaket for Sykkylven vgs, er å ikkje lenger tilby Vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfaget ved skolen. Dette vart heller ikkje sett i gang 2019/20 og det er dessutan anbefalt å redusere omfanget totalt sett i fylket på grunn av mangel på læreplassar. Sykkylven vgs har i dette skoleåret følgjande utdanningsprogram (Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar, totalt 230 elevar):

- Elektrofag(EL) Vg1-Vg3 – 36 elevar
- Helse og oppvekstfag(HS) Vg1-Vg2 – 22 elevar
- Påbygg(PB) Vg3 – 24 elevar
- Studiespesialisering(ST) Vg1-Vg3 – 113 elevar
- Industriteknologi(TP) Vg1-Vg2 – 35 elevar

Sykkylven vgs har 45 tilsette fordelt på 38.78 årsverk. Leiinga består av rektor, ass.rektor og tre fagleiarar (avdelingsleiarar). Skolen har fire konsulentstillingar.

Skolen har i tillegg prøvd å starte opp eit studieførebuande løp innanfor Elektrofag, men fekk ikkje søkarar nok til at dette kunne sette i gang. Som det kjem fram av oversikten over tilbodet, er det både likskapar og ulikslikapar mellom dei to skolane. Dei har to like utdanningsprogram med HS og ST, men utfyller også kvarandre ved at Sykkylven har meir breidde i yrkesfaga med EL og TP og tilbyr også Påbygg, medan Stranda vgs har eit ekstra studieførebuande program med idrettsfag.

På grunn av at skolane ligg så nære kvarandre, har det vore naturleg å gjere nokre vurderingar rundt mogelege måtar dei kan samhandle på. Ein kan sjå føre seg at dette kan skje på fleire ulike nivå, alt frå fortsatt drift på to lokalisasjonar med felles leiing/administrasjon til full samanslåing ved ein av dagens lokalisasjonar (Stranda eller Sykkylven). Innanfor rammene av denne saka er det ikkje mogeleg å gjere ei fullverdig utgreiing av ei så kompleks og omfattande sak, men vi har nokre funn og vurderingar som kan bidra til å belyse saka.

Arealanalyser viser at begge skolane har svært god kapasitet i høve til dagens elevtal og tilbod, Sykkylven om lag 20% overkapasitet og Stranda om lag 40%. Dersom ein skulle velje ein av skolane som lokalisasjon ved full samanslåing av dei to skolane, ser det ut som Sykkylven vgs har den bygningsmassen som ville egne seg best. Dersom ein ser bort i frå RM, som det ville vere lite aktuelt å bygge nytt for med så spinkelt elevgrunnlag, har

skolen, teoretisk sett, nok areal for ei slik samanslåing. Stranda vgs har vedlikehaldsbehov på om lag 40 mill. som må utbetrast i løpet av dei neste 10 åra (vedlegg 2).

75% av dei som søkte Stranda vgs er frå enten Sykkylven eller Stranda kommune. 22% av søkarane er frå Norddal eller Stordal kommune. I ein situasjon der Stranda vgs ikkje lenger var eit alternativ, er det grunn til å tru at mange av desse vil søke skolar i Ålesund framfor Sykkylven vgs. Av søkestatistikken kan vi sjå at 22% av søkarane har skolar i Ålesund som 2. ønske. Det er grunn til å tru at mange av desse er søkarane frå Norddal og Stordal (og dei søkarane frå Stranda kommune som er busette på andre sida av fjorden). Dersom ein legg som føresetnad å behalde Idrettsfag ved ein samanslått skole lokalisert i Sykkylven, ser det ut til å vere potensiale for at om lag 60% av dei som i dag søker Stranda vgs vil velje Sykkylven.

Dersom ein skulle velje Stranda som lokalisering for ein felles skole, viser det seg at 39% av søkarane til Sykkylven vgs har skolar i Ålesund som sitt 2. ønske, medan 20% har Stranda vgs og 36% har andre tilbod ved Sykkylven vgs. Ein kan derfor seie at motsett veg vil potensiale vere at 56% av dei som søker Sykkylven vgs i dag vil søke eit tilbod ved Stranda vgs. Dette kan vere eit noko optimistisk utgangspunkt fordi det for mange av dei som bur i Sykkylven, vil vere om lag den same reisetida til ein av dei vidaregåande skolane i Spjelkavik som til Stranda vgs, medan dei som bur i området rundt sentrum av Stranda vil få dobbelt så lang reisetid ved å reise til Spjelkavik som til Sykkylven vgs. Kollektivtilbodet til og frå Ålesund/Spjelkavik er vurdert til å vere rimeleg godt for både Sykkylven og Stranda med avgangar om lag kvar time på dagtid. På ordinære bussavgangar er reisetida om lag ein time og 40 min frå Stranda til Spjelkavik sentrum og om lag 50 min frå Sykkylven. Busstida frå Stranda til Sykkylven er om lag 50 min. Med meir målretta skoleskyssruter vil ein truleg kunne få ned reisetida noko. Dette er ikkje utreda.

Som det går fram av prognosane for elevtalsutvikling, er desse to skolane mellom dei ein forventar størst nedgang på. Størst nedgang i framskrivingane er det for Stranda vgs med 20 prosent. I framskrivingane er det 164 elevar i 2020 og 132 elevar i 2030. På Sykkylven vgs er det forventa ein nedgang på 12 prosent til 191 elevar i 2030.

På bakgrunn av dette, kan det vere eit smart trekk å samle skolane for å få eit meir robust tilbod med større breidde og fleire elevar på kvart utdanningsprogram. Med tanke på innsparingar, vil den viktigaste gevinsten ligge i å slå saman dei like utdanningsprogramma (ST og HS) og kutte i talet på klasser. Dersom ein skal fortsette drifta på to lokalisasjonar, vil ein kunne gå glipp av nokre av gevinstane ei samanslåing kan gje:

- Ein arealbruk som er tilpassa elevtal og tilbod.
- Færre klasser for same elevtal og tilbod.
- Mulegheit for breiare programfagtilbod.
- Innsparing på ressursar til adminstrasjon og leing.

Av negative konsekvensar ved å velje ein lokalisasjon, kan ein nemne:

- Nokre elevar får lengre reisetid og kanskje fleire vil velje å bu på hybel.
- Tap av arbeidsplassar og konsekvensar av dette for ein av kommunane.

Ut i frå reine bygningsmessige vurderingar, ser Sykkylven vgs ut som eit betre alternativ enn Stranda. Sykkylven vgs har meir tilgjengeleg areal og kan truleg ha plass til ein samanslått skole utan å trenge nybygg, men det kan vere behov for ombyggingar. Dette må greiast ut vidare, dersom dette skulle bli aktuelt. Det er og tilgjengeleg verkstadareal i eit heilt anna omfang enn ved Stranda vgs. Det er då lagt som føresetnad at ein ikkje tilbyr RM. Om ein skal oppretthalde idrettsfagtilbodet, men lokalisert til Sykkylven vgs vil ein måtte bruke meir tid, og få større kostnader til skyss til og frå Strandafjellet. Det må også avklarast om ein kan rekne med å få avsett nok tid i idrettshall i Sykkylven, eller om ein framleis må nytte seg av hallkapasitet på Stranda.

For alternativ med felles skole i Sykkylven er det estimert ekstra kostnader til skoleskyss på 1,4 mill. Då er eventuelle kostnader med transport til skianlegg ikkje teke med. Ved delt lokalisasjon og for eksempel behalde Idrettsfag på Stranda, er ekstra kostnader estimert til om lag 1,3 mill.

Tingvoll vgs.

I denne saka er det foreslått følgjande tiltak for Tingvoll vgs:

- Ikkje tilby Bygg- og anleggsteknikk (14 elevar, 2.inntak 2019/20, alle rettar)
- Ikkje tilby Medium og kommunikasjon (2 elevar, 2.inntak 2019/20, alle rettar)

Det har vore ei viktig føring for arbeidet med saka, at ein skal greie å få til dei pålagde innsparingane utan å endre skolestrukturen i fylket. For å oppnå så store innsparingar utan skolenedleggingar, er det viktigaste grepet å redusere talet på klasser ved å fylle opp dei eksisterande klassene utan å opprette nye. For Tingvoll vgs sitt vedkomande er dette utfordrande. Som det kjem fram av tiltakslista, er utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon under avvikling, med berre to elevar igjen som fullfører 3.året. Bygg og anleggsteknikk, som ikkje har elevar i skoleåret 2019/20, er også foreslått lagt ned.

På utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag var det i 2019/20 tre primærsekarar med ungdomsrett til vg1 så dersom vi skulle likebehandla Tingvoll med dei andre skolane, ville også dette utdanningsprogrammet stått på tiltakslista, men vurderinga er at dersom Tingvoll vgs skal bestå, bør dette tilbodet oppretthaldast. Vi ser også at klassene blir fylt på med vaksenrettelevar gjennom samarbeid med Tingvoll kommune, slik at totalt elevtal i dei to klassene kjem opp i 10 og 11.

Grunnstammen i skolen er dei studieførebuande utdanningsprogramma:

- Idrettsfag Vg1-Vg3 – 49 elevar (2. inntak 2019)
- Studiespesialisering Vg1-Vg3 – 33 elevar (2. inntak 2019)

Dersom det berre er desse to tilboda skolen sit att med, vil det kunne svekke det faglege miljøet så mykje at det er vanskeleg å sjå for seg fortsatt skoledrift som sjølvstendig skole. Eit alternativ til full nedlegging kan vere vidare drift av desse to utdanningsprogramma (og kanskje HS i tillegg) med administrativt samarbeid med ein annan skole. Som nemnt tidlegare vil då det mest naturlege vere Sunndal vgs. Leiinga ved Tingvoll består no av rektor og to fagleiarar (avdelingsleiarar), og skolen har ei konsulentstilling.

Det vil etter kvart også vere eit problem at skolen disponerer eit areal som er alt for stort til eit tilbod i dette omfanget. Skolen har allereie i dag ein overkapasitet på 110%. Ei oppgradering av skolen og tilpassing til dagens elevtal er kostnadsrekna til om lag 80 mill. (Utviklingsplan 2017). Vedlikehaldskostnadar vil vere 20-25 mill. på 5-10 års sikt dersom ikkje tiltak i utviklingsplan vert gjennomført (vedlegg 2).

Søkartala viser at av søkarane til Vg1 på Tingvoll vgs, har om lag 1/3 av dei andre tilbod ved eigen skole som 2. ønske medan resten spreier seg ut over fleire skolar i og utanfor regionen. Dei fleste til Kristiansund vgs, Atlanten vgs og Sunndal vgs, men ikkje på nokon av skolane så mange at dei generer noko press, eller behov for ekstra klasser. Elles viser tala at det samla sett berre er omlag 40% av 10.klassingane i Tingvoll kommune som søker til Tingvoll vgs, dei fleste andre til Kristiansund. Dette har nok å gjere både med manglande breidde i tilbodet ved Tingvoll vgs og at det for mange av elevane i kommunen er akseptabel pendleavstand til andre skolar. Det var i 2019 101 primærsekarar (alle rettar) med Tingvoll vgs som 1.ønske. Av desse var 67 frå Tingvoll, 16 frå Sunndal medan resten i hovudsak var frå andre Nordmørskommunar. Det er ein dårleg situasjon både for elevar og lærarar at det er knytt stor uvisse til om einskilde tilbod vert sett i gang frå år til år. Det vil også vere utfordrande å oppretthalde den faglege kvaliteten på tilboda.

Samstundes sit det langt inne å forslå nedlegging av ein skole med dei konsekvensane det vil ha for ei lita kommune som Tingvoll. Tingvoll vgs er ei viktig bedrift i kommunen med 30 offentlege kompetansearbeidsplassar fordelt på 25,64 årsverk (med dagens tilbod). På sikt kan tap av arbeidsplassar i eit slikt omfang også føre til fråflytting, særleg ved ta ein mister nye innbyggjarar som flyttar dit på grunn av arbeid.

Ekstra kostnader til skoleskyss ved ei slik strukturendring er kalkulert til om lag 2,5 mill.

Gjermundnes vgs.

Gjermundnes vgs har i dette skoleåret følgjande utdanningsprogram (Elevar ved 2.inntak 2019/20, alle rettar, totalt 125 elevar):

- Naturbruk(NA) Vg1-Vg3 – 87 elevar
- Påbygg(PB) Vg3 – 13 elevar
- Industriteknologi(TP) Vg1 – 25 elevar

Det var i dette skoleåret ikkje nok søkarar til å sette i gang Vg2 Industriteknologi. Det vart sett i gang ei ekstra klasse TP-Vg1 for å dekke opp behovet totalt i regionen. Ei analyse av søkinga til skolen viser at til saman 39% av søkjarane kjem i frå Vestnes, Molde og Rauma. Dei resterande søkjarane fordeler seg ut over heile fylket på til saman 23 kommunar til. Dette søkemønsteret viser at skolen i stor grad fyller den funksjonen den er tiltenkt som heile fylket sin landbruksskole, men er meir søkt i frå vertskommunen og nabokommunane. Skolen er den siste vidaregåande skolen med eige internat(hybelhus) og tilbyr om lag 70 hyblar for utleige. Dette saman med at skolen har ei sentral geografisk plassering gjer nok sitt til at den også blir brukt av elevar over heile fylket.

Skolen har store utfordringar med eit etterslep på nødvendige investeringar som står for tur. I sak T-71/17 vedtok Fylkestinget revidert utviklingsplan for Gjermundnes med ein totalsum på 140 mill.:

1. Oppgradering av internata med tanke på teknisk standard, universell utforming og meir tidsriktige løysingar.
2. Nytt storfe fjøs utforma etter dagens krav og tilpassa for undervisning.
3. I tillegg til dette er det peika på fleire andre områder som har behov for oppgradering/utvikling: TPO-base, stall, verkstad for TP, samt diverse ombyggingar

Gjermundnes vgs har lange tradisjonar som ein viktig institusjon for landbruksnæringa i fylket og er også ein skole som folk har eit forhold til over heile fylket. Likevel ser ein at i høve til elevtal, er dette ein dyr skole å drifte og det er vanskeleg å prioritere nødvendige investeringar. Eit av tiltaka som har vore vurdert, men ikkje fremma i denne omgang, er derfor å legge ned skolen og å kjøpe plassar til dei av elevane våre som ønskjer å gå «grønt Naturbruk» i nabofylka våre.

Sidan elevane er fordelt på så mange kommunar, ser ein ikkje at dette direkte vil vere problematisk å ta unna for dei skolane dei fordelar seg på. Skolen har ein stor del elevar med behov for særleg tilpassing som ein må finne plass til ved andre skolar.

I den medrekna innsparinga er det teke høgde for kostnader til drift av to ekstra TP-klasser ved andre skolar (3 mill.) og 5 mill. til kjøp av plassar i andre fylkeskommunar.

OPPSUMMERING

I denne rapporten har vi forsøkt å finne innsparingstiltak som rammar elevane og kvaliteten i opplæringa deira i minst mogleg grad. Målet har altså vore å finne dei tiltaka som gir mest effekt med minst skadeverknad både for elevane og dei tilsette, og samstundes ha fokus på at tilbodet og kvaliteten i den vidaregåande opplæringa samla sett i Møre og Romsdal skal vere best mogleg. Vi skal ha relevante og framtidsretta tilbod som bidreg i rekrutteringa til lokal og regional arbeidskraft. Det blir svært viktig for regionen vår å oppretthalde den gode gjennomføringa for elevar og lærlingar gjennom satsing på gode læringsmiljø og god tilpassa opplæring. Det er derfor viktig at reduksjonen i driftsnivå skjer gjennom målretta tiltak, ikkje gjennom generelle kutt i budsjetta til alle skolane, då det er det som vil ramme kvaliteten i opplæringa til elevane hardest.

Det har vore eit mål å bevare dagens skolestruktur, men rapporten peikar også på viktige utfordringar dette fører med seg. I tillegg til at det er kostbart, vil utviklinga i elevtala framover forsterke dei problema vi allereie har i dag med mange små klasser, små og sårbare fagmiljø og stor usikkerheit kvart år rundt kva tilbod som vil bli starta opp både for elevar og dei tilsette. Sjølv om vi i denne saka har fokus på utfordringane i økonomiplanperioden 2020-23, er det likevel viktig å peike på dei meir langsiktige utfordringane den

demografiske utviklinga i regionen vår vil føre med seg. Om ein vel å ikkje gjere noko endringar i skolestrukturen no, kan ein likevel om få år måtte vurdere den på nytt sett i lys av dei demografiske endringane.

Det er viktig å få fram at alle tiltaka får konsekvensar, og det er gode argument for å behalde alt det blir foreslått å kutte i. Dersom ein tek ut fleire av tiltaka på dei første fire punkta i prioriteringslista og derfor ikkje kjem i mål i forhold til innsparingskravet, må ein altså vurdere tiltak som går på skolestrukturen. Men det er viktig å påpeike at konsekvensane er store for dei tilsette også ved omstilling av tilbodsstrukturen. Derfor har vi altså hatt mykje fokus på fordelinga av tilbod mellom skolane (tiltaksområde 3). Samling av tilbod på færre skolar kan gjere dei meir levedyktige, og unngå ei gradvis utarming av skolane som kan vere ein større trussel for arbeidsplassane. Ei styrt samanslåing av skolar (tiltaksområde 4) kan på mange måtar sikre dei tilsette betre, og dette er viktig å ha med seg i vurderinga når ein vel tiltak.

Ein reduksjon i driftsnivå i så stort omfang som vi ser her, vil uansett få konsekvensar for dei tilsette, og når det er gjort vedtak må ein derfor sikre god personalhandtering. Både på grunn av omsyn til personalet og planlegging av ein god og føreseieleg tilbodsstruktur for elevane, vil det ta tid å gjennomføre og få full effekt av tiltaka som blir lagt fram.

Omstillinga vil altså ta tid, og til dømes vil ein altså for 2020 berre få effekt av tiltak som ikkje vert sett i gang frå hausten. Målet om å få ned driftsnivået med 50 mill. blir derfor vanskeleg å nå i 2020, men i dette forslaget til tiltak vil ein likevel komme i mål med 100 mill. i løpet av økonomiplanperioda. Som det er vist i rapporten vil også nokre av tiltaka ha eit lenger perspektiv, t.d. der det krev investeringar i skolebygg for å få effekt av tiltaka. Vi må sikre at vi har eit tilbod til alle elevane, og klassereserven må brukast for å opprette nye klasser der det er behov for det. Føresetnaden for å klare innsparingskravet utan å gjere store grep på skolestrukturen er at alle dei andre tiltaka blir vedtatt. Det som vil få dei alvorlegaste konsekvensane for kvaliteten og gjennomføringa i vidaregåande opplæring er dersom kutt i denne størrelsen skal fordelast på alle skolane, fordi det vil svekke skolane si evne til å drive god tilpassa opplæring og tett oppfølging, ha gode elevtenester og generelt oppretthalde den gode kvaliteten i opplæringa. Det er altså dette vi meiner vil ramme elevane, og da særleg dei svakaste elevane, hardest.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Tabell tiltak (frå sak—budsjett og økonomiplan)

Tiltaksområde	Tiltak	2020	2021	2022	2023
1	Ikkje tilby PC-stipend	2	2	2	2
1	Redusert administrasjon utdanningsavdelingen	2	2	3	3
1	Trekke inn ekstramidler forskerlinja Fagerlia vgs.	0,1	0,6	0,6	0,6
1	Trekke inn ekstramidler til toppidrett Volda vgs.	0,2	0,4	0,6	0,6
1	Trekke inn ekstramidler til idrettsfag Stranda vgs.	0,3	1	1,7	2,1
1	Ålesund vgs ikkje tilby Entreprenørskap	0,1	0,3	0,5	0,7
1	Trekke inn ekstramidler entreprenørskap Atlanten vgs.	0,2	0,4	0,6	0,6
1	Seie opp avtalen med Tøndergård skole- og ressurscenter	2,1	2,1	5,2	5,2
	Sum tiltaksområde 1	7	8,8	14,2	14,8
Tiltaksområde	Tiltak				
2	Redusere klassesall på Musikk, dans og drama	2,7	10,3	15,3	18,4
2	Ikkje tilby YSK-utdanning(Fræna vgs,Ulstein vgs, Haram vgs, Kr.sund vgs, Ålesund vgs)	2	6,9	11,7	15,8
2	Ikkje tilby VG2 i Skottland	0,6	1,5	1,5	1,5
2	Ikkje tilby IB-linjen Spjelkavik	1,1	4	5,7	5,7
2	Trekke inn ekstramidler til Vg3 språkopplæring		1,7	1,7	1,7
	Sum tiltaksområde 2	6,4	24,4	35,9	43,1
Tiltaksområde	Tiltak				
3	Fræna vgs, ikkje tilby Restaurant - og matfag	0,7	2,2	2,8	3
3	Fræna vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,5	1,3	1,3	1,3
3	Gjermundnes vgs,påbygging saman med Rauma	1,15	2,3	2,3	2,3
3	Gjermundnes vgs, ikkje tilby vg2 industrideknologi	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Haram vgs, ikkje tilby vg2 kulde og varmepumpeteknikk	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Herøy vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,6	1,3	1,3	1,3
3	KDA samles ved Fagerlia vgs og Molde vgs	0,8	2,7	4,9	6,2
3	ME samles ved Volda vgs og Kr.sund vgs	0,7	2,7	5,1	6,7
3	Ørsta vgs, ikkje tilby DH	0,5	1,3	2,6	2,6
3	Ørsta vgs ikkje tilby RM(FT.vedtak 2014)	0,75	1,5	3	3
3	Stranda vgs, ikkje tilby RM	0,7	1,4	1,4	1,4
3	Stranda vgs, ikkje tilby vg2 helsearbeider	0,3	0,8	0,8	0,8
3	Sunndal vgs, ikkje tilby Elektrofag	0,5	1,4	2,7	2,7
3	Sunndal vgs, ikkje tilby vg2 industrideknologi	0,6	1,3	1,3	1,3
3	Surnadal vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,5	1,9	2,7	2,7
3	Sykkylven vgs, ikkje tilby vg2 barne og ungdomsarb	0,5	1,3	1,3	1,3
3	Tingvoll vgs, ikkje tilby Bygg og anlegg	0,35	0,7	0,7	0,7
3	Kristiansund vgs, redusere kapasitet HO med 1 klasse	0,6	1,9	2,7	2,7
3	Tingvoll vgs, ikkje tilby vg3 Medier og kommunikasjon	0,3	0	0	0

Effekt av Ålesundsstrukturen jmf.FT.vedtak					
3	05.14	0	3	6	6
3	Legge ned avdeling Vanylven ved Herøy vgs	3,75	9	9	9
Sum tiltaksområde 3		15	40,6	54,5	57,6
Tiltaksområde	Tiltak				
4	adm.og merkantil samhandling Fagerlia vgs. og Ålesund vgs.	0	4	6	8
4	adm.og merkantil samhandling Romsdal vgs.og Fannefjord vgs.	0	1	1	1
4	adm.og merkantil samhandling Borgund vgs. og UPA vgs.	0	1	1	1
Sum tiltaksområde 4		0	6	8	10
Tiltaksområde	Tiltak				
5	Slå saman Sykkylven og Stranda*	0,7	10	23,3	23,3
5	Legge ned Tingvoll vgs*		8	17,6	17,6
5	Legge ned Gjermundnes*		11,6	27,8	27,8
Sum tiltaksområde 5		0,7	29,6	68,7	68,7
6	Klassereserve til disp.		5	10	15
Sum tiltaksområde 1-4		28,4	74,8	102,6	110,5
Sum tiltaksområde 1-5		25,58	96,25	161,65	169,15

* betyr at tiltaket er utgreidd, men ikkje med i framlegg til vedtak

Vedlegg 2: Bygningsmessige konsekvensar av P6

Bygningsmessige konsekvensar av P6

Fylkesutvalet handsama Årsrapport for Bygg- og eigeomsavdelinga 2018 i sak U-20/19. I rapporten går det fram at det det bygningsmessige etterslepet i høve til vedlikehald er på 1,356 mrd kr. Kring halvparten av dette er knytt til bygg som er planlagt rusta opp (A-bygg), nybygd eller tatt ut av bruk (C-bygg). Resten er knytt til bygg som er forventa brukt i framtida (B-bygg).

Den årlege kartlegginga av avvik knytt til lov og forskrifter, mellom anna brann og elektrisk, syner eit akutt behov på om lag 100 mill kr. Dette er avvik som må lukkast så snart som råd. Vidare vart det avdekt eit akutt vedlikehaldsbehov på eksisterande bygningar på om lag 400 mill kr som må lukkast innan maksimalt 5 år. Vedlikehaldsbehovet i ein 10 års horisont er på ytterlegare 500 mill kr.

Det er i inneverande økonomiplan ikkje finansiert midlar for å lukke dei kortsiktige avvika.

For å lukke desse må budsjetta aukast om lag 22 mill kr/år.

I tillegg kjem investeringar i høve til investeringsprogrammet lagt fram i fylkestinget som vedlegg til sak T-34/19 Strategi og rammer for arbeidet med økonomiplan 2020-2023. Her ligg det inne behov for nybygg/rehabilitering tilsvarande 1,6 mrd kr. Tilsvarande ei auke i driftskostnadane på om lag 67 mill kr/år. Kwart prosjekt i investeringsprogrammet er kommentert til slutt i dette notatet.

Konsekvensar tiltaka skissert i P6-gruppa

Utdanningsavdelinga har gjennomført ei arealvurdering av alle skolane. Denne syner at dei aller fleste er relativt godt tilpassa elevtalet på skolen. Det vil seie at tilgjengeleg areal ligg $\pm 10\%$ i høve til gjeldande arealmodell.

Følgjande skoler avviker frå arealnorma (- manglar areal, + har overskot areal)

• Atlanten vgs	-28%	1500 kvm/netto
• Fagerlia vgs	-21%	2000 kvm/netto
• Ørsta vgs	-20%	1300 kvm/netto
• Volda vgs	-18%	1100 kvm/netto
• Fræna vgs	+12%	600 kvm/netto
• Sykkylven vgs	+20%	700 kvm/netto
• Spjelkavik vgs	+21%	900 kvm/netto
• Gjermundnes vgs	+30%	900 kvm/netto
• Stranda vgs	+39%	900 kvm/netto
• Tingvoll vgs	+110%	1900 kvm/netto

Det er ikkje foreslått strukturendringar i rapporten, med eit mogleg unnatak for Ålesund vgs. Det vil heller ikkje vere mogleg å ta ut deler av eller heile bygg som konsekvens av tiltakslista. Dette betyr at det ikkje er mogleg å spare inn driftskostnadar knytt til arealbruk.

Vurdering av einskilte skolar

Desse skolane er vurdert å ha så store bygningsmessige eller funksjonsmessige utfordringar at det må prioriterast tiltak. Tiltaka kan til dømes vere nybygg, rehabilitering/ombygging eller nedlegging.

Atlanten vgs

Har ein bygningsmasse kor deler er nybygg og rehabilitert, og andre delar har store utfordringar knytt til funksjonaliteten på romma og akutte bygningsmessig tilstand. Skolen er den 4.dårlegaste skolen i høve til tilstand. Kortsiktig vedlikehaldsbehov er på knapt 40 mill kr.

Skolen er også underdimensjonert i høve til tilbodsstruktur og elevtal. Eventuelt nybygg bør sjåast i samanheng med ledig kapasitet på Kristiansund vgs som vil frigjerast dersom Fagskolen flyttast til Campus Kristiansund.

Fagerlia vgs

Nytt bygg er under oppføring. Dette skal primært gje plass til maritim utdanning frå Ålesund vgs (Volsdalsberga). Resten av bygningsmassa er i dårleg teknisk tilstand. Skolen er den 3.dårlegaste skolen i høve til tilstand. Kortsiktig vedlikehaldsbehov er 75 mill kr. På lengre sikt ytterlegare 80 mill kr.

Skolen har også utfordringar i høve til funksjonalitet og etterverknadane etter sammenslåinga av skolane på Fagerlia. Det vart den gang aldri gjort bygningsmessige tilpassingar som skulle stette samanslåinga. I tillegg manglar skolen ca 2000 kvm til undervisning.

Framtidige investeringar bør sjåast i samanheng med utnytting av Spjelkavik vgs og eventuelt byggeprosjekt på Sørsida i Ålesund.

Ørsta vgs

Ørsta vgs har dårlegast bygningsmessig tilstand av alle dei vidaregåande skolane, samt at skolen manglar mellom anna gode fellesareal. Kortsiktig vedlikehaldsbehov er på over 124 mill kr, og det er krevjande å drive skolebygga i høve til lov og forskrift. I tillegg til vedlikehaldsbehova kjem behov for meir areal.

For å få ned kostnadar til investering og drift bør framtidig utbygging sjåast i samanheng med sambruk av areal med Ørsta kommune.

Volda vgs

Fylkeskommunen har vedtatt å flytte kroppsøvinga frå Voldahallen til nye Volda Campus Arena. Det gamle Gymnasbygget er relativt nyleg rehabilitert og i god stand, medan Handelsskolebygget bør rehabiliterast innan 5-10 år. Det kortsiktige vedlikehaldsbehovet på 7 mill kr er knytt til dette bygget.

Skolen manglar areal i høve til norma, og det er kritisk for den særskilt tilrettelagde opplæringa (TPO).

Borgund vgs

Borgund vgs har for det meste ny og god bygningsmasse, men der er også nokre brakker som vart satt opp mellombels i samband med utbygginga. For to av desse brakkebygga er tilstanden no kritisk både bygningsmessig og funksjonelt.

Bygga kan ikkje godkjennast i høve til krav i lov og forskrifter, og bruken burde vore avvikla snarast råd. Mellombels løyve frå kommunen er gått ut for fleire år sidan og det er ikkje rekningsvarande å prøve å sette brakkene i stand lenger.

Det vart starta opp nybyggprosjekt i 2017, men dette vart stoppa i samband med budsjetthandsaminga i 2018.

Fræna vgs

Fræna vgs er den skolen med nest dårlegast bygningsmasse, med eit kortsiktig vedlikehaldsbehov på 34 mill kr. Skolen har noko ledig areal og det bør vere mogleg å redusere investerings- og driftsbehov ved å utnytte bygningsmassa betre. Dette krev da at utviklingsplana vert revidert med dette som målsetting.

Sykkylven vgs

Sykkylven hadde intill nyleg utfordringar med bygget og dei tekniske anlegga. Men det er gjennomført ei rekke prosjekt dei siste åra slik at skolen i dag har eit akseptabelt teknisk nivå. Det må likevel framleis gjennomførast nokre større prosjekt den neste 5-10 åra for at skolen skal stette måla i eigeomsstrategien.

Skolen har ledig arealkapasitet. Dette er foreslått nytta til fylkeskommunal tannklinikk. Fylkestannlegen har behov for ny klinikk i Sykkylven. Det har ikkje vore mogleg å finne ledige lokalar til leige som stettar behova til ny klinikk. Så i staden for å bygge nytt så vert ledige areal i skolen bygd om til tannklinikk.

Spjelkavik vgs

Skolen er nyrehabilitert og framstår som heilt ny. Den er bygd ut for å kunne ta i mot 300 fleire elevar, men grunna mangelen på kroppsøvinglokalalar står desse areala i dag ubrukt.

Det er derfor kritisk at prosjektet med ny idrettshall i Spjelkavika vert gjennomført raskast mogleg for å kunne ta ut potensialet for innsparing i drifta til utdanningsavdelinga.

Gjermundnes vgs

Landbruksskolen består av 35 bygningar med svært ulik tilstandsgrad. 12 av desse bygga vert foreslått tatt ut av bruk og rivne. Sjølv etter dette vil skolen vere overdimensjonert i høve til elevtal.

I gjeldande utviklingsplan er det vedtatt at hybelhusa og driftsbygningane (fjøset) skal prioriterast. Bygg- og eigedomssjefen meiner at hybelhusa må få ekstra prioritet, dersom det framleis skal tilbydast hyblar til elevane. Dette grunna i behovet for ekstra tryggleik i høve til brann og rømming i hus der personar overnattar.

Stranda vgs

Tilstanden til Stranda vgs byrjar å bli utsatt. Skolen har ikkje vore prioritert dei seinaste åra i høve til bygningsmessige tiltak. Det kortsiktige vedlikehaldsbehovet er no på 13,5 mill kroner, men dersom skolen skal nyttast i lengre tid bør det også gjerast tiltak i høve til funksjonalitet og bygningskropp. Stranda vgs treng om lag 40 mill kr til vedlikehald i eit 10-årsperspektiv.

Skolen er overdimensjonert og fylkeskommunen nyttar i tillegg eit felles bygg eigd saman med Stranda kommune (Næringsfaghuset). Bygget er lokalisert saman med Stranda vgs.

Ved framleis bruk av Stranda vgs bør det utgreiast korleis areala ved begge bygga kan nyttast betre enn i dag, og om det er mogleg å leige ut/selje deler av eigedomsmassa.

Tingvoll vgs

Tingvoll vgs fekk nyleg vedtatt ein utviklingsplan som føreset eit utvida samarbeid med Tingvoll kommune. Skolen er inne på det 10-årige investeringsprogrammet med 80 mill kr.

Bygningsmessig er skolen relativt godt vedlikehalden, men det vil måtte brukast 20-25 mill kroner på tiltak dei neste 5-10 åra om ikkje utviklingsplanen vert gjennomført.

Skolen har også store funksjonsmessige utfordringar. Den er ikkje tilpassa i høve til universell utforming da det er mange ulike nivå i bygga, og det er ikkje installert heis i bygget. Dette gjer det umogleg å ta seg fram med rullestol i heilt vesentlege delar av bygget. Deler av undervisningsromma er meir enn 50 år gamle og utslitte.

saksframlegg

Dato:	Referanse:	Vår saksbehandlar:
25.10.2019	126890/2019	Ingeborg Forseth

Saksnr

Utval
Ungdomspanelet

Møtedato
06.11.2019

Ungdomspanelets innspel til "Omstilling 2020"

Samrøystes vedtak i Ungdomspanelet - 06.11.2019

Slik som det står i prosjektskrivinga, er «Møre og Romsdal fylkeskommune – omstilling av organisasjonen mot 2020» (Omstilling 2020) initiert med bakgrunn i økonomiplan 2018-2021 og vedtak i sak T-63/17. Av den grunn vil ungdomspanelet sin uttale i denne saka også ha element frå økonomiplana i seg.

Ungdomspanelet har forståing for den økonomiske situasjonen i fylket. Vi set stor pris på at dei nye prioriteringane innanfor kultur, næring og folkehelse ikkje rammer barn- og unge direkte. Samtidig er panelet klar over at dette ikkje let seg gjere innanfor alle fylkeskommunale område.

Vi har følgjande innspel til saka:

Utdanning

Ungdomspanelet har i si vurdering av kuttforslag innan utdanning vurdert at det kan vere hensiktsmessig å leggje ned Tingvoll VGS om det kan vere med å unngå nedleggingar av linjer kringom i fylket.

Gjermundnes har eit spesielt utdanningstilbod og bør bevarast. Om mogleg, og om det sparar pengar, bør ein sjå på moglegheiter om administrative samanslåingar mellom Rauma VGS og Gjermundnes VGS.

Herøy VGS avdeling Vanylven bør leggst ned, grunna lågt elevtal og at elevane i regionen har gode alternativ i det framtidige Vestland fylke.

Det er uheldig at elevar ikkje lengre får PC-stipend, då stipendordningane frå lånekassa ikkje er særleg gode frå før. Det er spesielt uheldig for linjer der ein treng PC som kan handtere tyngre program enn på vanlege studielinjer.

Ungdomspanelet er veldig positiv til at tilbodet om skule-PC held fram.

Samferdsel

FRAM Ung tilbodet er veldig godt, og det er svært uheldig at det blir ramma av prisauke. Mandatet til ungdomspanelet, som er vedteke av alle ungdomsråd på ungdommens fylkesting, har inneheldt at vi skal arbeide mot å auke prisar på FRAM Ung. Tilbodet i dag er bra, men prisauken går hovudsakleg ut over ungdom som ikkje har andre moglegheiter, til dømes; tilgjengelege foreldre, eige køyretøy eller andre betre alternativ. I diskusjonen til ungdomspanelet kom vi fram til at for å unngå stort omfang av omdømmetap, og få fleire brukarar, kan det vere lurt å anten utvide tilbodet til å gjelde, mellom anna, flybuss og nattbuss, eventuelt eit utvida aldersspenn frå den gjeldande. Aller helst er ei utviding av aldersspennet å tilråde, då kan prisauken vere akseptabel.

Hurtigbåten mellom Vestnes og Molde blir i all hovudsak brukt til skuleskyss. Skal dette bort må ferjetidene endrast på slik at elevar ikkje kjem for seint til skulane i

Molde. Om ferjetidene er som i dag vil alle elevar frå Vestnes komme 10 minutt for seint til skulen kvar dag. Elles er ikkje mangelen på hurtigbåttilbodet katastrofalt for ungdommen etter vår vurdering.

Reklame på buss er ei grei inntektskjelde om mogleg, så slepp ein å kutte tilbod/auke prisar alt for mykje.

Tiltaket «reduuerte takstar utanom rushtid, tilbod til kommunar», meiner vi ser ut som eit bra tiltak.

Kultur

Vi er takksame for at det som rammar unge på kulturbudsjettet ikkje er like alvorleg som store deler av resten av budsjettet.

Tannhelse

Ungdomspanelet har forståing for at strukturelle grep er nødvendige, då dagens klinikkstruktur er underfinansiert (jfr. utrekningar gjort i samband med "Omstilling 2020"). Panelet håper på at dei nye endringane bidreg til å gjere tannhelsetenesta meir konkurransedyktig når det kjem til å tiltrekke nye behandlarar, samtidig som det økonomiske handlingsrommet blir større - og tenesta mindre sårbar.

**Internt metodedokument om framskriving av elevtal
for prosjekt**

***(P6) Utreie organisering, tilbods- og skolestruktur
for den vidaregåande opplæringa***

Prosjektet er ein del av Omstilling 2020

Innhold

Bakgrunn	3
Metode	3
Datagrunnlag	4
Elevar i vidaregåande opplæring rapportert av Utdanningsdirektoratet	4
Elevar i vidaregåande opplæring rapportert av Møre og Romsdal fylkeskommune	5
Elevar som ikkje går på skolar eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune	5
Historisk folketal og framskriving av folketal etter alder, kjelde SSB	6
Definering av datauttrekk	6
Uttrekk av elevar frå utdanningsdirektoratet	6
Uttrekk av elevar frå Møre og Romsdal fylkeskommune sine egne system	6
Uttrekk frå Statistisk sentralbyrå (SSB) sin statistikkbank	7
Omfang av dublettar	7
Samanlikning av elevtal mot tal frå Utdanningsdirektoratet	8
Bearbeiding av data	10
Steg 1: Berre skoler eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune skal inkluderast	10
Steg 2: Ny yrkesfaglig struktur	12
Steg 3: Tar ut elever som skulle vært i fagopplæring	13
Steg 4: Elever i Vg4 på Fagerlia vgs. og Molde vgs.	14
Steg 5: Fordeling til Vg1 etter ny yrkesfaglig utdanningsstruktur	14
Steg 6: Elever med bustadkommune i andre fylke enn Møre og Romsdal	16
Steg 7: Rettsgrunnlag til vidaregåande opplæring	18
Steg 8: Slå saman medier og kommunikasjon til eitt utdanningsprogram	18
Steg 9: Innsnevring av datagrunnlag til skoleåret 20182019	20
Steg 10: Forholdstalsanalyse av elevtal og folketal - etter nivå	20
Steg 11: Framskriving av elevgrunnlag etter bustadkommune	22
Steg 12: Forholdstalsanalyse av elevar etter utdanningsprogram, skole og kommune	26
Steg 13: Framskriving av elevgrunnlag etter utdanningsprogram skolens inntaksregion	27
Steg 14: Framskriving av elevgrunnlag etter utdanningsprogram kommunens inntaksregion	29
Steg 15: Hornindal kommune tas inn i analysen	31

Bakgrunn

Omstillingsprosjektet *Omstilling 2020* består av fleire del-prosjekt. Eitt av dei er del-prosjekt (P6) *Utgreie organisering, tilbods- og skolestruktur for den vidaregåande opplæringa*. Der er framskrivingar av elevtal for den vidaregåande opplæringa i fylket etterspurd. Det er naudsynt med framskrivingar av elevtal for å gjere vurderingar av tilbodet av utdanningsprogram på den einskilde skole, i regionane og i fylket samla sett, og for å vurdere skolestrukturen.

For å forstå resultatata av analysen er det viktig å ha kunnskap om uttrekka av data som inngår i analysen og metoden som ligg til grunn for analysen. Dette notatet beskriv metoden.

Metode

For å forstå resultatata av ein analyse er det viktig å forstå både metoden som er brukt for å bearbeide og analysere datagrunnlaget, og dei vala som er gjort i forbindelse med å definere datagrunnlaga som ligg til grunn for analysen. Dette kapitlet beskriv metoden som er brukt for å gjere analysen, medan datagrunnlaga som går inn i analysen er omtalt i neste kapittel.

Det er mange val i forbindelse bearbeiding og analysering av dataa i dei underliggende datagrunnlaga. Til dømes om ein skal bruke eitt skoleår eller gjennomsnitt over fleire skoleår og om alder på elevane skal være med i analysen nå når ungdomsrettsreglane er endra. Avhengig dei val som gjerast kan analysen bli alt frå relativt enkel og transparent til stor og uoversiktleg.

Målet med analysen er å være eit beslutningsgrunnlag som er forståelig og relevant, slik at beslutningstakarane har eit godt grunnlag å ta beslutningar på. Det stiller krav til at analysen. Mellom anna gjer det at vi ikkje har brukt avanserte, matematiske modeller, men ein stegvis bearbeiding av dataa i datagrunnlaga der vi forklarar kvart steg og visar konsekvensane kvart steg har for datagrunnlaga. Til slutt gjer vi ei samankopling av datagrunnlaga gjennom forholdstal utrekna i den gjennomgatte stegvise prosessen.

Analysen kan difor delast i to:

- A. Bearbeiding av historiske datagrunnlag for at dei elevane som skal være med i analysen blir inkludert, og for å få med endring av utdanningsprogram til ny yrkesfagleg utdanningsstruktur.
- B. Lage prognosar for åra framover basert på i) forholdstal frå dei historiske data i del A og ii) folketalsprognosar frå SSB.

Der både del A og del B er stegvise prosessar. I dette methodedokumentet blir kvart steg i prosessen forklart og illustrert.

Handtering av dublettar blir alltid eit tema, og er ein viktig kjelde til at til dømes summen av elevar på utdanningsprogramma ikkje er lik summen av elevar samla. Anten om ein vel å berre telle eleven på eitt av utdanningsprogramma eleven deltar på, om ein vel å inkludere eleven på fleire utdanningsprogram eller om ein vel ein kombinasjon å berre telle eleven ein gong i brutto elevtala samstundes som han reknast med i alle utdanningsprogramma så kan det skape debatt om tala er riktige eller ikkje.

Vi har valt å vise i kva omfang det er dublettar i eit eige kapittel. I sjølve analysen har vi ikkje tatt omsyn til dublettar. Denne handsaminga av dublettar er valt for at det skal være enklare å sjå tala i samanheng. Slik vi vurderer det, går dette ikkje dette nemneverdig utover analysen sin kvalitet siden omfanget av dublettar er lite.

Vi brukar skoleåret 20182019 som basisår for forholdstal. Ikkje gjennomsnitt over fleire år, glidande gjennomsnitt, e.l.

I rapporten *Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal* (2016) er det elevtal for skuleåret 20152016 og søkartal for skuleåret 20162017. Å kombinere elevtal og søkartal for det same skuleåret kan gi noe ekstra informasjon. Mellom anna er søkartala kva søkarane «ønskar/draummar om» og elevtala viser «kva som er praktisk/realistisk». Å kombinere elevtal og søkartal for to ulike år kan bidra til at analysen blir litt vanskelegare å lese. I denne analysen er det difor berre elevtal som er brukt.

Skoleregionane som er brukt er i tråd med Norconsult i rapporten *Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal* (2016). Med unntak av at Hornindal er tillagt region Søre Sunnmøre. Merk at Rindal er tatt med i region Nordmøre, sjølv om kommunen har skifta fylket til Trøndelag, mellom anna som ein følga av avtala mellom Møre og Romsdal fylkeskommune og Trøndelag fylkeskommune. Det gir følgande skoleregionar:

- Nordmøre: Kristiansund, Averøy, Tingvoll, Sunndal, Surnadal, Halså, Smøla, Aure og Rindal.
- Romsdal: Molde, Vestnes, Rauma, Nesset, Midsund, Aukra, Fræna, Eide og Gjemnes.
- Nordre Sunnmøre: Ålesund, Ørskog, Norddal, Stranda, Stordal, Sykkylven, Skodje, Sula, Giske, Haram og Sandøy.
- Søre Sunnmøre: Hornindal, Vanylven, Sande, Herøy, Ulstein, Hareid, Volda og Ørsta.

Kom i hug at dette er framskrivingar og ikkje eit eksakt estimat på framtidige elevtal.

Datagrunnlag

Analysen har behov for data på fire område:

- Data om elevar i vidaregåande opplæring, kjelde Utdanningsdirektoratet
- Data om elevar i vidaregåande opplæring, kjelde Møre og Romsdal fylkeskommune
- Framskriving av folketal etter alder, kjelde SSB

Elevar i vidaregåande opplæring rapportert av Utdanningsdirektoratet

Tal frå fylkeskommunane si årlege rapportering til Utdanningsdirektoratet og SSB/KOSTRA (heretter omtala Utdanningsdirektoratet) er mykje brukt når ein samanliknar drifta av den vidaregåande opplæringa mellom ulike fylkeskommunar. Tala blei også brukt av Norconsult i rapporten *Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal* (2016), ein rapport dei lagde på bestilling frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Utdanningsdirektoratet behandlar dei rapporterte tala med ein omfattande metode, slik at dei skal vere mest mogleg samanliknbare mellom fylkeskommunar over tid og på nasjonalt nivå. Metoden gjer at det ikkje er enkelt å reprodusere tala, sjølv om tala i utgangspunktet er rapportert av fylkeskommunane.

Data om elevtal frå Utdanningsdirektoratet er tatt med for å kunne samanlikne desse tala med datauttrekk Møre og Romsdal fylkeskommune sjølv gjer.

Metoden Utdanningsdirektoratet brukar er ikkje tilpassa dei ulike politiske føringane i fylkeskommunane når det gjeld dimensjonering av tilbods- og skolestruktur. Dei politiske føringane i Møre og Romsdal fylkeskommune inneber at dimensjoneringa av den vidaregåande opplæringa gjerast etter elevar med ungdomsrett. Det gjer at utdanningsavdelinga i fylkeskommunen har fokus på elevar med ungdomsrett. I andre fylkeskommunar kan det være andre rettar og andre føringar som styrar dimensjoneringa.

Utdanningsdirektoratet publiserer tal som er basert på elevane sin *elevstatus*. Elevstatusen tar ikkje omsyn til elevane sine rettigheitar til vidaregåande opplæring. Nokre døme på elevstatusar er elev, spesialundervisning, utanlandsk utvekslingselev i Norge, lærlingar, privatistar og om eleven deltar i undervisning organisert for vaksne. Elevar som er registrert med elevstatusane *elev*,

spesialundervisning og utanlandsk utvekslingselev i Norge reknast med. I Utdanningsdirektoratet sin metode får ein del personar som ikkje har oppgitt elevstatus tilordna ein elevstatus, slik at dei kan vurderast i statistikkgrunnlaget.

Ei anna justering som skjer i metoden til Utdanningsdirektoratet og SSB er at han tar omsyn til elevar som er registrert med skoleplass på meir enn ein skole på nasjonalt nivå. Det gjer at ein unngår dubletter nasjonalt.

Det er difor viktig å forstå at datagrunnlaget vi gir til Utdanningsdirektoratet og SSB blir vasket etter metodar som ikkje vi har kontroll over. Uttrekka frå våre eigne system, der vi har kontroll over metoden og dei underliggande dataa er oppdaterte på uttrekkstidspunktet, og data vi trekker ut frå statistikkbanken til Utdanningsdirektoratet, som er basert tidspunktet fylkeskommunane rapporterer til Utdanningsdirektoratet, kan derfor være ulike sjølv om det er dei sama tala som ligg til grunn.

Elevar i vidaregåande opplæring rapportert av Møre og Romsdal fylkeskommune

Søkarar som startar på den vidaregåande opplæringa blir elevar i den vidaregåande skolen. I offentleg statistikk på nasjonalt plan er målepunktet for den vidaregåande opplæringa ofte 1. oktober. Men elevane brukar først av ein eventuell rett til vidaregåande opplæring om dei er registert 1. november.

I Møre og Romsdal fylkeskommune er det politiske målsettingar knytt til den vidaregåande opplæringa. Mellom anna er målet at 90 prosent av søkarane med ungdomsrett Vg1 skal få sitt første-ønske oppfylt når det gjeld utdanningsprogram. Det gjer at i det årlege arbeidet med skolebruksplana og i dei langsiktige strategiske avgjerdene kring tilbods- og skolestruktur, er det personar med ungdomsrett som ligg til grunn.

Det er forskjellar mellom skolane i Møre og Romsdal i kor stor grad dei tar opp elevar som ikkje har ungdomsrett. Sida dimensjoneringa gjerast med bakgrunn i elevar med ungdomsrett, vil andre elevar i utgangspunktet fyller opp klassar der det er ledige plasser etter at søkarane med ungdomsrett har fått tilbud om skoleplass. Det gjer at det er skolar med mange ledige plassar i eksisterande klassar som har størst moglegheit til å ta inn elevar utan ungdomsrett.

I tråd med dei politiske føringane er det elevar med ungdomsrett som primært vil ligge til grunn for analysen. Men sida kunnskap om andre elevar også kan være relevant i tilbods- og skolestrukturdiskusjonane vil vi også ta med statistikk om andre rettstyper.

Uttrekk av data frå Møre og Romsdal fylkeskommune sine eigne system er gjort med programmet Qlikview basert på data frå Vigo. Om ikkje anna er omtala i teksten er det tal frå eigne system som er brukt.

Elevar som ikkje går på skolar eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune

Nokre elevar i Møre og Romsdal vel og gå på skolar som ikkje er eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune. Det kan være privatskolar i Møre og Romsdal, eller skolar som ikkje er lokalisert i fylket. Data for desse elevane er eigd av skolane sjølv, og Møre og Romsdal fylkeskommune kan ikkje publisere detaljert statistikk som omhandlar dei.

Analysen viser på overordna nivå tal elevar i Møre og Romsdal og på skolar som er eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune slik at ein skal få ei bilete på kor mange elevar dette gjeld. Dei detaljerte analysane er berre gjort på skolar eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune.

Historisk folketal og framskriving av folketal etter alder, kjelde SSB

Til det første året i vidaregåande opplæring (Vg1) er søkargruppa som kjem frå ungdomsskolen den viktigaste og største gruppa. Og denne gruppa si overgang til etterfølgande skoleår vil være den største drivaren for elevtala i skoleåra som følger.

Normalt vil elevane bli 16 år i løpet av kalenderåret dei startar på Vg1, 17 år i kalenderåret dei startar på Vg2 og 18 år i kalenderåret dei startar på Vg3. I SSB sin statistikk er alderen ved inngangen til kalenderåret oppgitt. Det vil sei at dei som blir 16 år i løpet av 2019 er 15 år i SSB sin folketalsstatistikk per 1.januar 2019.

Folketalsframskrivingane til SSB var publisert i juni 2018, og nye framskrivingar kjem i juni 2020. For at det skal vere mogleg å kontrollere analysen opp mot SSB sine framskrivingar, har vi vald å bruke framskrivingane til SSB frå og med 1.1.2020 slik dei vart publisert i juni 2018, og ikkje justere dei for folketala som vart publisert per 1.1.2019.

I analysen er det historiske data til og med 1.1.2019 og framskrivingar frå og med 1.1.2020.

Definering av datauttrekk

Uttrekk av elevar frå utdanningsdirektoratet

Uttrekket som er gjort er frå udir.no/statistikk.

- Elevtal i vidaregåande skole – utdanningsprogram og trinn for Møre og Romsdal for skoleåra frå og med 2014/2015 til og med 2018/2019.
 - Som nemnd over er dette uttrekket personar i den vidaregåande opplæringa med elevstatus elev, spesialundervisning og utanlandsk utvekslingselev i Norge, beregnet etter metoden til Utdanningsdirektoratet.
- Tala er per 1. oktober

Uttrekk av elevar frå Møre og Romsdal fylkeskommune sine egne system

Uttrekket som er gjort er frå Møre og Romsdal fylkeskommune/Vigo sine system.

To uttrekk er definert. Uttrekk:

- a) Berre personar med ungdomsrett (variabel Elevkurs_RETT2 er U).
- b) Aller personar uavhengig av rettighet, det vil si at både ungdomsrett, vaksenrett, fullføringsrett og ikkje rett er inkludert (variabel Elevkurs_RETT2 er U, V, I eller F).

Følgande variablar er definert likt i dei to uttrekka:

- Utdanningstype skal være studieførebuande eller yrkesfaglege utdanningsprogram (variabel Elevkurs_kurs_UTDTYP er ST eller YF).
- Det skal være opplæring på vidaregåande nivå (variabel Elevkurs_kurs_NIVA skal være 1 eller høgare).
- Personane skal være ordinære elevar, få spesialundervisning eller være utanlandske utvekslingslevar i Norge (variabel Elevkurs_ELEVSTATUS skal være E, A eller U).
- Elevar som slutta før 1. oktober i skoleåret skal ikkje reknast med (variabel Elevkurs_SLUTTETDATA_før0110 skal være lik 0).

Som nemnd dekker analysen skolar eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune. Men på nokre av dei overordna oversiktane er også andre skolar i Møre og Romsdal inkludert. Denne avgrensinga er gjort gjennom variabel Elevkurs_SKOLENR.

Uttrekka er gjort slik at ein person som er får vidaregåande opplæring på meir enn eitt kurs kan reknast fleire gongar, sokalla dubletterar.

Uttrekka er gjort 11.juni med eit oppdatert datasett 5.juni 2019. Sida vi her arbeider med elevdata er det viktig å være klar over at blir gjort endringar både undervegs i skoleåret og etter at skoleåret er ferdig.

For at det skal være mogleg å sjå omfanget av dubletterar i analysen og forskjellen i eigne uttrekk samanlikna med uttrekka der Utdanningsdirektoratet har nytta sin metode, er dei to neste kapitla om desse temaa.

Uttrekk frå Statistisk sentralbyrå (SSB) sin statistikkbank

Uttrekket som er gjort er frå SSB sin statistikkbank.

- Historisk folketal etter alder frå tabell 07459, sist oppdatert februar 2019.
- Framskrivning av folketal etter alder frå tabell 11668, sist oppdatert juni 2018.

Uttrekket er delt etter kommune.

Omfang av dubletterar

Det finst elevar som er registrert som studentar på meir enn eit utdanningsprogram eller meir enn ein skole. Dette kallast dubletterar.

Om vi ser på dei overordna tala for den vidaregåande opplæringa i fylket, så er det ikkje dubletterar sida vi då berre reknar kvar person ein gang. Bryt vi tala ned på utdanningstype, så viser tabell 1 at det er 23 elevar i skoleåret 2018-19 som er registrert som studentar både innanfor studieførebuande og yrkesfaglege utdanningsprogram. Om vi bryt tala ytterligare ned på dei ulike utdanningsprogramma så er det 54 studentar som har to eller fleire registreringar. Til slutt, om vi bryt tala heilt ned på kurs, så er det 263 studentar dette gjeld.

I analysen ønsker vi å bruke datagrunnlag som har detaljeringsgrad ned på kursnivå, mellom anna på grunn av den nye yrkesfaglege strukturen. Som nemnd i kapittelet om metode har vi valt å ikkje ta omsyn til dubletterar. Som tabell 1 viser gjer det at det er i overkant av 250 fleire elevar i analysen enn om dublettane hadde vært trekt ut. Det gjer altså at elevgrunnlaget er to til tre prosent høgare enn om vi hadde tatt omsyn til at nokre studentar er registrert som dubletterar.

Tabell 1: Tal elevar i uttrekk b etter detaljeringsgrad og tal dubletterar . Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20152016	20162017	20172018	20182019
Vidaregåande utdanning	10 299	10 414	10 361	10 021
Utdanningstype	10 318	10 432	10 373	10 044
Utdanningsprogram	10 346	10 454	10 399	10 075
Kurs - brukast vidare i kapittelet om endring	10 529	10 627	10 571	10 284
Dubletterar				
Utdanningstype	19	18	12	23
Utdanningsprogram	47	40	38	54
Kurs - brukast vidare i kapittelet om endring	230	213	210	263

Samanlikning av elevtal mot tal frå Utdanningsdirektoratet

Den første av dei to tabellane, tabell ein, visar tal elevar slik dei er publisert på Utdanningsdirektoratet sine sider. Tala i denne tabellen er identiske med elevtala Norconsult brukt i rapporten *Tilbudsstruktur for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal (2016)*. I den andre tabellen, tabell to, er uttrekket definert som uttrekk b) frå Møre og Romsdal fylkeskommune sitt eige system vist. Det vil si at alle rettigheitar er tatt med. I denne tabellen er også differansen mellom tabell ein og to vist, slik at det er lett å få eit bilete av kva forskjellen er.

I totaltala er det små forskjellar mellom dei to uttrekka. I tabell 2 kan vi sjå at det årleg er om lag 200-300 fleire elevar i dei uttrekka vi sjølv gjer for dei ulike utdanningsprogramma i forhold til tala frå Utdanningsdirektoratet. Det utgjer under tre prosent årleg. Den relative fordelinga mellom utdanningsprogramma er om lag den same i dei to tabellane. Av desse er det om lag 40-50 dublettar, det vil seie personar som er registrert på meir enn eitt utdanningskurs. Handteringa av dublettar er omtalt i kapitlet om metode og om omfanget av dublettar.

Bryt vi tala ned på utdanningsprogram så er det større forskjellar. Det er markant høgare elevtal i tabell tre når det gjeld påbygging til generell studiekompetanse og service og samferdsel. For restaurant- og matfag og design og handverk er det lågare elevtal i tabell tre.

Vær merksam på at tilbodet *medier og kommunikasjon*, som er plassert under studieførebuande studieprogram i tabell tre, er summen av det gamle yrkesfaglege utdanningsprogrammet og dagens studieførebuande utdanningsprogram. Dette er likt som i tabellane i Norconsult-rapporten. I teksten i Norconsult-rapporten er dette rekna saman med dei yrkesfaglege utdanningsprogramma. Også utdanningsprogrammet kunst, design og arkitektur er summen av det gamle yrkesfaglege tilbodet og dagens studieførebuande tilbod som ei følgje av endringa av innhald og flyttinga frå å være eit yrkesfagleg til å være eit studieforbereidande utdanningsprogram.

Tabell 2: Tal elever. Kjelde: Utdanningsdirektoratet/udir.no

	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	604	634	692	717
Kunst, design og arkitektur	80	101	117	135
Medier og kommunikasjon	453	483	408	402
Musikk, dans og drama	327	338	345	361
Påbygging til generell studiekompetanse	662	703	660	691
Studiespesialisering	3 890	3 898	3 870	3 692
Totalt studieførebuande utdanningsprogram	6 016	6 157	6 092	5 998
Bygg- og anleggsteknikk	379	387	380	363
Design og handverk	229	213	197	173
Elektrofag	688	663	699	648
Helse- og oppvekstfag	896	967	992	984
Naturbruk	179	195	222	245
Restaurant- og matfag	245	248	232	210
Service og samferdsel	382	381	409	369
Teknikk og industriell produksjon	1 053	1 011	880	900
Totalt yrkesfaglege utdanningsprogram	4 051	4 065	4 011	3 892
Totalt alle utdanningprogram	10 067	10 222	10 103	9 890

Tabell 3: Tal elever i uttrekk b. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	621	641	693	720
Kunst, design og arkitektur	0	49	88	128
Medier og kommunikasjon	441	469	415	402
Musikk, dans og drama	326	335	342	357
Påbygging til generell studiekompetanse	871	847	814	806
Studiespesialisering	4 017	3 982	3 926	3 737
Totalt studieførebuande utdanningsprogram	6 276	6 323	6 278	6 150
Bygg- og anleggsteknikk	387	376	392	364
Design og handverk	213	205	193	159
Elektrofag	707	689	720	645
Helse- og oppvekstfag	862	975	1 011	1 010
Naturbruk	184	198	222	240
Restaurant- og matfag	229	234	220	208
Service og samferdsel	420	448	482	402
Teknikk og industriell produksjon	1 068	1 006	881	897
Totalt yrkesfaglege utdanningsprogram	4 070	4 131	4 121	3 925
Totalt alle utdanningprogram	10 346	10 454	10 399	10 075
Differanse mot Udir-data	279	232	296	185
Totalt når dubletter fjernast	10 299	10 414	10 361	10 021
Differanse mot Udir-data, eksl. dublettar	232	192	258	131

Bearbeiding av data

Tabell fire visar tal elevar før vi startar å bearbeide dataa til det datagrunnlaget vi ønsker.

Utgangspunktet er uttrekk b som omtalt i kapitelet der uttrekka vart definert. Totaltala er dei same som vart er merka med gul bakgrunn i tabell ein i kapittelet om dubletter.

Tabell 4: Tal elevar i uttrekk b som går inn i neste endring. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	619	640	648	717	725
Kunst, design og arkitektur			49	90	129
Medier og kommunikasjon (ST)			193	306	408
Musikk, dans og drama	331	334	343	347	365
Påbygg	784	876	849	814	815
Studieførebuande	4 134	4 118	4 073	3 991	3 817
Totalt studieførebuande utdanningprogram	5 868	5 968	6 155	6 265	6 259
Bygg- og anleggsteknikk	376	396	382	401	370
Design og handverk	234	216	208	198	168
Elektrofag	717	711	691	721	650
Helse- og oppvekstfag	841	870	987	1 029	1 048
Kunst, design og arkitektur					1
Medier og kommunikasjon (YF)	534	451	288	118	7
Naturbruk	183	185	202	229	242
Restaurant og matfag	234	233	237	226	214
Service og Samferdsel	413	421	454	487	413
Teknikk og industriell produksjon	1 111	1 078	1 023	897	912
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	4 643	4 561	4 472	4 306	4 025
Totalt alle utdanningprogram	10 511	10 529	10 627	10 571	10 284

Steg 1: Berre skoler eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune skal inkluderast

Som nemnd blir denne analysen lagd samband med prosjekt (P6) *Utgreie organisering, tilbods- og skolestruktur for den vidaregåande opplæringa*, som er ein del av omstillingsprosjektet i fylkeskommunen. Det er den fylkeskommunale tilbods- og skolestrukturen som ramma for prosjektet. I denne analysen er det derfor berre dei vidaregåande skolane som er eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune som er tatt med i analysen.

Det er likevel relevant å sjå omfanget av studentar på andre skoler i Møre og Romsdal. Tabell fem viser endringa av datagrunnlaget som følgje av at ikkje tar meir skular eigd av andre enn Møre og Romsdal fylkeskommune, og tabell seks visar datagrunnlaget når ein berre ser på elevar på offentlege skolar.

Tabell 5: Konsekvens av endring i steg 1 på tal elever i uttrekk b. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	0	0	0	0	-7
Kunst, design og arkitektur	0	0	0	0	0
Medier og kommunikasjon (ST)	0	0	-55	-65	-94
Musikk, dans og drama	0	0	0	0	0
Påbygg	-44	-62	-46	-44	-36
Studieførebuande	-341	-369	-408	-398	-344
Totalt studieførebuande utdanningprogram	-385	-431	-509	-507	-481
Bygg- og anleggsteknikk	0	0	0	0	0
Design og handverk	0	0	0	0	0
Elektrofag	0	0	0	0	0
Helse- og oppvekstfag	0	0	0	0	0
Kunst, design og arkitektur	0	0	0	0	0
Medier og kommunikasjon (YF)	-151	-113	-63	-19	0
Naturbruk	0	0	0	0	0
Restaurant og matfag	0	0	0	0	0
Service og Samferdsel	-46	-47	-48	-48	-40
Teknikk og industriell produksjon	0	0	0	0	0
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	-197	-160	-111	-67	-40
Totalt alle utdanningprogram	-582	-591	-620	-574	-521

Tabell 6: Tal elever i uttrekk b som går inn i neste steg. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	619	640	648	717	718
Kunst, design og arkitektur			49	90	129
Medier og kommunikasjon (ST)			138	241	314
Musikk, dans og drama	331	334	343	347	365
Påbygg	740	814	803	770	779
Studieførebuande	3 793	3 749	3 665	3 593	3 473
Totalt studieførebuande utdanningprogram	5 483	5 537	5 646	5 758	5 778
Bygg- og anleggsteknikk	376	396	382	401	370
Design og handverk	234	216	208	198	168
Elektrofag	717	711	691	721	650
Helse- og oppvekstfag	841	870	987	1 029	1 048
Kunst, design og arkitektur					1
Medier og kommunikasjon (YF)	383	338	225	99	7
Naturbruk	183	185	202	229	242
Restaurant og matfag	234	233	237	226	214
Service og Samferdsel	367	374	406	439	373
Teknikk og industriell produksjon	1 111	1 078	1 023	897	912
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	4 446	4 401	4 361	4 239	3 985
Totalt alle utdanningprogram	9 929	9 938	10 007	9 997	9 763

Steg 2: Ny yrkesfaglig struktur

Endringer i utdanningsprogram som er relevant ut i fra forslag til skolebruksplan som sendes på høring i 2019 for skoleåret 2020/2021

- Bygg- og anleggsteknikk
 - Ingen endringer for fag som var i utdanningsprogrammet frå før.
 - Anleggsgartner- og idrettsanleggsgfag (Vg2) og anleggsgartnerfaget (fagopplæring) flyttast frå naturbruk til bygg- og anleggsteknikk.
- Naturbruk
 - Vg2 og Vg3: Endring ved at anleggsgartner- og idrettsanleggsgfag (Vg2) og anleggsgartnerfaget (Vg3/fagopplæring) flyttast til bygg- og anleggsteknikk.
 - Ingen endringer for Vg1 sida anleggsgartner blir eit kryssløp frå naturbruk.
- Helse- og oppvekstfag
 - Ingen endringer for fag som var i utdanningsprogrammet frå før.
 - Vg2: Aktivitør flyttast frå utdanningsprogrammet design og handverk til helse- og oppvekstfag.
 - Tillegg til Vg1: Delast frå gammalt utdanningsprogram design og handverk.
- Design og tradisjonshandverk
 - Vg1: Delast frå gammalt utdanningsprogram design og handverk.
 - Vg2: design og tekstil.
 - Vg3: Trebåtbyggarfaget
- Frisør, blomster og interiørdesign
 - Vg1: Delast frå gammalt utdanningsprogram design og handverk.
 - Vg2 og Vg3: Resterande tilbod som ikkje går inn i utdanningsprogramma design og tradisjonshandverk og helse- og oppvekstfag blir lagt til dette utdanningsprogrammet.
- Restaurant- og matfag
 - Berre endringar internt i utdanningsprogrammet.
- Teknikk og industriell produksjon
 - Ingen endringer for fag som var i utdanningsprogrammet frå før.
 - Vg1: Delast frå gammalt utdanningsprogram service og samferdsel.
 - Vg2: Transport og logistikk, inkl. YSK, flyttast frå service og samferdsel.
 - Vg3: Logistikkfaget og yrkessjåførfaget (inkl. forskr. §16, LAL, og vaksne) flyttast frå gammalt utdanningsprogram service og samferdsel.
- IKT og medieproduksjon
 - Nytt utdanningsprogram.
 - Vg1: Delast frå gammalt utdanningsprogram Service og samferdsel.
 - Vg2: IKT-servicefag frå gammalt utdanningsprogram service og samferdsel.
 - Vg3: IKT-servicefaget flyttast frå gammalt utdanningsprogram service og samferdsel.
- Sal, service og reiseliv
 - Nytt utdanningsprogram som står igjen med restane frå service og samferdsel.
 - Vg1: Delast frå gammalt utdanningsprogram Service og samferdsel.
 - Vg2: Reiseliv og sal, service og tryggleik flyttast frå gammalt utdanningsprogram service og samferdsel.
 - Vg3: Resepsjonsfaget, salsfaget og kontor- og administrasjonsfaget flyttast frå gammalt utdanningsprogram service og samferdsel.

Tabell 7: Tal elevar i uttrekk b fordelt på ny utdanningsprogramstruktur som går inn i neste steg.
Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	619	640	648	717	718
Kunst, design og arkitektur			49	90	129
Medier og kommunikasjon (ST)			138	241	314
Musikk, dans og drama	331	334	343	347	365
Påbygg	740	814	803	770	779
Studieførebuande	3 793	3 749	3 665	3 593	3 473
Totalt studieførebuande utdanningprogram	5 483	5 537	5 646	5 758	5 778
Bygg- og anleggsteknikk	379	400	386	401	381
Design og tradisjonshandverk	10	11	10	5	5
DH Vg1 delast	120	105	118	100	93
Elektrofag	717	711	691	721	650
Frisør-, blomster- og interiørdesign	104	100	80	93	63
Helse- og oppvekstfag	841	870	987	1 029	1 055
IKT og medieproduksjon	61	60	66	49	41
Kunst, design og arkitektur					1
Medier og kommunikasjon (ST)	383	338	225	99	7
Naturbruk	180	181	198	229	231
Restaurant og matfag	234	234	237	226	214
Sal, service og reiseliv	93	86	88	113	111
SS Vg1 delast	126	128	140	150	145
Teknikk og industriell produksjon	1 198	1 177	1 135	1 024	988
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	4 446	4 401	4 361	4 239	3 985
Totalt alle utdanningprogram	9 929	9 938	10 007	9 997	9 763

Radene *DH Vg1 delast* og *SS Vg1 delast* er elevane som har starta på utdanningsprogram som ikkje er ein del av den nye yrkesfaglege utdanningsstrukturen framover. Desse blir fordelt på utdanningsprogram i steg 5.

Steg 3: Tar ut elever som skulle vært i fagopplæring

På dei yrkesfaglege utdanningsprogramma er det normalt opplæring i bedrift det tredje og fjerde året av utdanninga. Men nokre fag har eit løp der også det tredje året i skole. I uttrekket i tabell sju er det relevant for anleggsmaskinmekanikarfaget, automatiseringsfaget og dataelektronikarfaget. Desse elevane tar vi med i datagrunnlaget, sida dei skal ha undervisning av skolen.

I tillegg til desse er det ein del elevar som av ulike grunnar ikkje får læreplass og heller ikkje går inn i den alternative fagopplæringa men fortsett å være registrert som elevar. Desse elevane tar vi ut av datagrunnlaget.

Tabell 8: Tal elever i uttrekk b som tas ut av datagrunnlaget sida dei skulle vært i lære. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Elevar på "fagopplæring" som tas ut	89	98	85	114	6

Tabell 9: Tal elever i uttrekk b fordelt på ny utdanningsprogramstruktur som går inn i neste steg. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	619	640	648	717	718
Kunst, design og arkitektur			49	90	129
Medier og kommunikasjon (ST)			138	241	314
Musikk, dans og drama	331	334	343	347	365
Påbygg	740	814	803	770	779
Studieførebuande	3 793	3 749	3 665	3 593	3 473
Totalt studieførebuande utdanningprogram	5 483	5 537	5 646	5 758	5 778
Bygg- og anleggsteknikk	366	388	375	388	380
Design og tradisjonshandverk	10	11	9	5	5
DH Vg1 delast	120	105	118	100	93
Elektrofag	694	680	670	693	650
Frisør-, blomster- og interiørdesign	97	95	75	88	63
Helse- og oppvekstfag	838	868	986	1 021	1 055
IKT og medieproduksjon	59	59	64	49	41
Kunst, design og arkitektur					1
Medier og kommunikasjon (ST)	383	337	225	99	7
Naturbruk	175	173	194	225	231
Restaurant og matfag	232	234	236	224	214
Sal, service og reiseliv	93	86	83	111	111
SS Vg1 delast	126	128	140	150	145
Teknikk og industriell produksjon	1 164	1 139	1 101	972	983
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	4 357	4 303	4 276	4 125	3 979
Totalt Totalsum	9 840	9 840	9 922	9 883	9 757

Steg 4: Elever i Vg4 på Fagerlia vgs. og Molde vgs.

Det er nokre elevar på studieførebuande utdanningsprogram som har 4-årige løp på skolane Fagerlia og Molde. Dei som går på Vg4 blir omgjort til å gå på nivå 3 (Vg3). I skoleåret 20182019 er dette relevant for 43 elevar.

Dette steget førar ikkje til nokre endringar av elevtalet på dei enkelte studieprogramma, så tabell 9 er framleis den som vi tar med oss vidare til neste steg i analysen.

Steg 5: Fordeling til Vg1 etter ny yrkesfaglig utdanningsstruktur

Som omtalt i steg 2 skal programområda i utdanningsprogramma *design og handverk* og *service og samferdsel* delast på fleire ulike utdanningsprogram, også nokre nye. Denne endringa av den yrkesfaglege utdanningsprogramstrukturen må takast omsyn til i framskrivingane som blir gjort på utdanningsprogramnivå. For Vg2 og høgare nivå er denne inndelinga relativt grei. Men Vg1 er i stor

grad felles for kvart utdanningsprogram, og elevane må delast opp slik at også dei nye utdanningsprogramma får elevar på Vg1.

Tabell 10: Tal elevar på Vg1 på utdanningsprogramma som ikkje er med i den nye yrkesfaglege strukturen. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Alle rettar (uttrekk b)					
DH Vg1 delast	120	105	118	100	93
SS Vg1 delast	126	128	140	150	145
Ungdomsrett (uttrekk a)					
DH Vg1 delast	97	78	100	74	79
SS Vg1 delast	99	108	126	132	133

For at analysen skal være så transparent som mogleg ønskjer vi å gjere delinga av elevar på Vg1 til ulike utdanningsprogram så enkel som mogleg. Ei rimeleg løysing er å bruke fordelinga av Vg2 elevar. Det vil sei at vi reknar ut kor stor del av Vg2 elevane på til det gamle utdanningsprogrammet design og handverk som går til kvart av dei nye utdanningsprogramma design og tradisjonshandverk, blomster-, frisør- og interiørdesign og helse- og oppvekstfag. Vg1 elevane blir så delt etter dei utrekna forholdstala. Tilsvarande vil bli gjort for Vg1 elevane på utdanningsprogrammet service og samferdsel.

Til dømes syner tabell 11 at det var 56 elevar (alle rettar) på Vg2 på design og handverk på utdanningskurs knytt til det nye utdanningsprogrammet frisør, blomster og interiørdesign, 5 til design og tradisjonshandverk og 7 til helse- og oppvekstfag. Dette gir en fordeling av elevane på Vg1 på henholdsvis 82,4 prosent, 7,4 prosent og 10,3 prosent. Tilsvarande reknestykke er gjort for Vg2 elevar på utdanningsprogrammet service og samferdsel. Der blir fordelinga på dei tre utdanningsprogramma i ny yrkesfaglege utdanningsstruktur 55,2 prosent for sal, service og reiseliv, 24,4 prosent for teknikk og industriell produksjon og 20,4 prosent for IKT og medieproduksjon. Alle forholdstala som blir brukt vidare i analysen er merka med gul bakgrunn i tabell 11.

Eit alternativ til å bruke elevar uavhengig av rett er å bruke fordelinga til elevar med ungdomsrett. I tabell 11 kan vi sjå at det ville gitt om lag same fordeling for elevar på utdanningsprogramma som erstattar service og samferdsel. For utdanningsprogramma som erstattar design og handverk ville ei fordeling basert på ungdomsrett svekka rekrutteringa til aktivtør (som ligg under helse- og oppvekstfag i den nye utdanningsstrukturen) og fjerna rekrutteringa til kursprogram under design og tradisjonshandverk, medan det mest populære kursprogramma ville styrka seg. Det er ikkje ønskelig å legge eit band på utdanningsprogramma så tidlig i analysen, og vi vel difor å ikkje bruke fordelinga basert på elevar med ungdomsrett.

Tabell 11: Fordeling av elevar på Vg2 etter ny struktur på utdanningsprogramma for elevar på dei gamle utdanningsprogramma design og handverk og service og samferdsel frå. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

Utdanningsprogram, ny struktur	Utdanningsprogram, gamal struktur				Del			
	Design og handverk		Service og Samferdsel		Design og handverk		Service og Samferdsel	
Tal personar	Alle rettar	Ungdomsrett	Alle rettar	Ungdomsrett	Alle rettar	Ungdomsrett	Alle rettar	Ungdomsrett
Design og tradisjonshandverk	5	0			7,4 %	0,0 %		
Frisør-, blomster- og interiørdesign	56	46			82,4 %	93,9 %		
Helse- og oppvekstfag	7	3			10,3 %	6,1 %		
IKT og medieproduksjon			41	35			20,4 %	20,7 %
Sal, service og reiseliv			111	92			55,2 %	54,4 %
Teknikk og industriell produksjon			49	42			24,4 %	24,9 %
Totalsum	68	49	201	169	100 %	100 %	100 %	100 %

Fordelinga merka med gul bakgrunn blir brukt for alle elevar på Vg1, uavhengig av bustadkommune, sjølv om enkelte av kursprogramma har ein klar geografisk overvekt i utvalde regionar (til dømes aktivitetør). Bakgrunnen til at vi vel å gjere det slik, er at det til ein viss grad sikrar eit elevgrunnlag frå heile fylket. Så vil framskrivningane vise om det er stort nok elevgrunnlag til at kursprogramma oppretthaldast.

Tabell 12 visar datagrunnlaget vi tar med oss til neste steg. Det einaste som skil tala i tabell 12 og tala i tabell ni er at Vg1-elevane på design og handverk og service og samferdsel er delt på utdanningsprogramma i den nye yrkesfaglege utdanningsstrukturen. Total-tala er identisk.

Tabell 12: Tal elevar i uttrekk b fordelt på ny utdanningsprogramstruktur som går inn i neste steg.

Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Idrettsfag	619	640	648	717	718	
Kunst, design og arkitektur			49	90	129	
Medier og kommunikasjon (ST)			138	241	314	
Musikk, dans og drama	331	334	343	347	365	
Påbygg	740	814	803	770	779	
Studieførebuande	3 793	3 749	3 665	3 593	3 473	
Totalt studieførebuande utdanningprogram	5 483	5 537	5 646	5 758	5 778	
Bygg- og anleggsteknikk	366	388	375	388	380	
Design og tradisjonshandverk	19	19	18	12	12	
Elektrofag	694	680	670	693	650	
Frisør-, blomster- og interiørdesign	196	181	172	170	140	
Helse- og oppvekstfag	850	879	998	1 031	1 065	
IKT og medieproduksjon	85	85	93	80	71	
Kunst, design og arkitektur					1	
Medier og kommunikasjon (ST)	383	337	225	99	7	
Naturbruk	175	173	194	225	231	
Restaurant og matfag	232	234	236	224	214	
Sal, service og reiseliv	163	157	160	194	191	
Teknikk og industriell produksjon	1 195	1 170	1 135	1 009	1 018	
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	4 357	4 303	4 276	4 125	3 979	
Totalt alle utdanningprogram	9 840	9 840	9 922	9 883	9 757	

Steg 6: Elever med bustadkommune i andre fylke enn Møre og Romsdal

Elevar som har rett til vidaregåande opplæring frå Møre og Romsdal fylkeskommune men som vel å gå på skolar som ikkje er eigd av andre, er ein kostand for Møre og Romsdal fylkeskommune. Likeins er elevar med rett frå andre fylkeskommunar som vel å gjennomføre den vidaregåande opplæringa på ein skole eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune ei inntektskjelde. Det er difor relevant å ha kunnskap om elevmassen i Møre og Romsdal.

I steg ein så vi omfanget av elevar som går på skolar i Møre og Romsdal som ikkje er eigd av fylkeskommunen. I dette steget skal vi sjå på elevar som går på skolar eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune, men som har bustadkommune i andre fylke. Vi vil ikkje analysere elevar frå Møre og Romsdal som vel skolar i andre fylke.

Tabell 13 visar at det dei siste to skoleåra har vært mellom 100 og 200 elevar uavhengig av rett som har valt ein vidaregåande skole eigd av Møre og Romsdal samstundes som dei har bustadkommune som ikkje er i Møre og Romsdal. Av desse er om lag halvparten registrert med ungdomsrett.

Vi veit ikkje korleis elev- og søkartilfanget blir etter at regionreforma er gjennomført. På noverande tidspunkt er det inngått avtale med Trøndelag fylkeskommune, og det er tenkt å inngå ein avtale med nye Vestland fylkeskommune. Det er spesielt skolane som ligg nærast fylkesgrensa som desse avtalane er viktigast for, og da særleg Surnadal og Volda. Vi vel difor å ta med elevar med bustadkommune utanfor fylke, slik at manglande langsiktig tryggleik kring politiske avtalar med nabofylka ikkje er ein del av denne kvantitative analysen.

Dette steget førar ikkje til nokre endringar av elevtalet på dei enkelte studieprogramma, så tabell 12 er framleis den som vi tar med oss vidare til neste steg i analysen.

Tabell 13: Tal elevar i uttrekk b med bustadkommune i anna fylke. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20172018		20182019	
	Alle rettar	Ungdomsrett	Alle rettar	Ungdomsrett
Idrettsfag			1	0
Kunst, design og arkitektur	2	0		
Medier og kommunikasjon (ST)	2	0	2	0
Musikk, dans og drama	3	1	3	1
Påbygg	17	8	10	6
Studieførebuande	60	31	53	23
Totalt studieførebuande utdanningprogram	84	40	69	30
Bygg- og anleggsteknikk	13	6	8	6
Design og tradisjonshandverk	0	0	0	0
Elektrofag	18	8	12	7
Frisør-, blomster- og interiørdesign	6	2	6	1
Helse- og oppvekstfag	34	24	17	14
IKT og medieproduksjon	2	1	0	0
Kunst, design og arkitektur				
Medier og kommunikasjon (ST)	1	1		
Naturbruk	5	3	3	0
Restaurant og matfag	9	2	6	2
Sal, service og reiseliv	2	1	2	1
Teknikk og industriell produksjon	21	9	5	3
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	113	58	61	35
Totalt alle utdanningprogram	197	98	130	65

Steg 7: Rettsgrunnlag til vidaregåande opplæring

Gjennomgangen av steg ein til sju har vært basert elevar uavhengig av rett om dei har ungdomsrett, vaksenrett, fullføringsrett eller ingen rett. Sida den årlege dimensjoneringa av tilbodet av vidaregåande opplæring er tilpassa elevar med ungdomsrett, ønsker vi som nemnd i kapittelet der uttrekka blei definert å bruke to uttrekk på elevtal:

- Berre personar med ungdomsrett (variabel Elevkurs_RETT2 er U).
- Aller personar uavhengig av rettighet, det vil si at både ungdomsrett, vaksenrett, fullføringsrett og ikkje rett er inkludert (variabel Elevkurs_RETT2 er U, V, I eller F).

Dei føregåande tabellane har vore basert på uttrekk b. Tabell 14 er tilsvarande som tabell 13, men det er berre elevar med ungdomsrett som er rekna med (uttrekk a).

Tabell 14: Tal elevar i uttrekk a fordelt på ny utdanningsprogramstruktur. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	545	589	607	680	682
Kunst, design og arkitektur			45	85	127
Medier og kommunikasjon (ST)			129	228	297
Musikk, dans og drama	289	303	320	328	348
Påbygg	440	455	486	484	491
Studieførebuande	3 193	3 283	3 358	3 301	3 235
Totalt studieførebuande utdanningprogram	4 467	4 630	4 945	5 106	5 180
Bygg- og anleggsteknikk	318	332	321	316	327
Design og tradisjonshandverk	16	13	16	9	6
Elektrofag	608	587	563	576	564
Frisør-, blomster- og interiørdesign	153	141	134	135	114
Helse- og oppvekstfag	644	709	805	813	828
IKT og medieproduksjon	70	75	81	71	62
Kunst, design og arkitektur					1
Medier og kommunikasjon (ST)	330	298	199	76	0
Naturbruk	149	149	176	200	188
Restaurant og matfag	177	171	178	169	164
Sal, service og reiseliv	134	132	140	167	165
Teknikk og industriell produksjon	1 054	1 040	996	882	907
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	3 653	3 647	3 609	3 414	3 327
Totalt alle utdanningprogram	8 120	8 277	8 554	8 520	8 507

Steg 8: Slå saman medier og kommunikasjon til eitt utdanningsprogram

Utdanningsprogrammet *medier og kommunikasjon* vart flytta frå å være et yrkesfagleg utdanningsprogram til å være et studieførebuande utdanningsprogram. I tabellane over har vi skilt elevane som går på gamal og ny ordning, men vi vil nå slå dei saman.

Tabell 15: Tal elever i uttrekk a fordelt på ny utdanningsprogramstruktur. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	545	589	607	680	682
Kunst, design og arkitektur			45	85	127
Medier og kommunikasjon (ST)	330	298	328	304	297
Musikk, dans og drama	289	303	320	328	348
Påbygg	440	455	486	484	491
Studieførebuande	3 193	3 283	3 358	3 301	3 235
Totalt studieførebuande utdanningprogram	4 797	4 928	5 144	5 182	5 180
Bygg- og anleggsteknikk	318	332	321	316	327
Design og tradisjonshandverk	16	13	16	9	6
Elektrofag	608	587	563	576	564
Frisør-, blomster- og interiørdesign	153	141	134	135	114
Helse- og oppvekstfag	644	709	805	813	828
IKT og medieproduksjon	70	75	81	71	62
Kunst, design og arkitektur					1
Naturbruk	149	149	176	200	188
Restaurant og matfag	177	171	178	169	164
Sal, service og reiseliv	134	132	140	167	165
Teknikk og industriell produksjon	1 054	1 040	996	882	907
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	3 323	3 349	3 410	3 338	3 327
Totalt alle utdanningprogram	8 120	8 277	8 554	8 520	8 507

Tabell 16: Tal elever i uttrekk b fordelt på ny utdanningsprogramstruktur. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	20142015	20152016	20162017	20172018	20182019
Idrettsfag	619	640	648	717	718
Kunst, design og arkitektur			49	90	129
Medier og kommunikasjon (ST)	383	337	363	340	321
Musikk, dans og drama	331	334	343	347	365
Påbygg	740	814	803	770	779
Studieførebuande	3 793	3 749	3 665	3 593	3 473
Totalt studieførebuande utdanningprogram	5 866	5 874	5 871	5 857	5 785
Bygg- og anleggsteknikk	366	388	375	388	380
Design og tradisjonshandverk	19	19	18	12	12
Elektrofag	694	680	670	693	650
Frisør-, blomster- og interiørdesign	196	181	172	170	140
Helse- og oppvekstfag	850	879	998	1 031	1 065
IKT og medieproduksjon	85	85	93	80	71
Kunst, design og arkitektur					1
Naturbruk	175	173	194	225	231
Restaurant og matfag	232	234	236	224	214
Sal, service og reiseliv	163	157	160	194	191
Teknikk og industriell produksjon	1 195	1 170	1 135	1 009	1 018
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	3 974	3 966	4 051	4 026	3 972
Totalt alle utdanningprogram	9 840	9 840	9 922	9 883	9 757

Steg 9: Innsnevring av datagrunnlag til skoleåret 20182019

Datagrunnlaget som ligger til grunn for analysen, og dermed framskrivningane av elevtal er tabell 14 for uttrekk som berre tar inn i seg elevar med ungdomsrett, og tabell 12 for uttrekk som tar inn i seg elevar uavhengig av rett (ungdomsrett, vaksenrett, fullføringsrett og ikkje rett).

Tabellane i den stegvise gjennomgangen viser historiske data over fleire år. I tråd med diskusjonen i metodekapittelet tar analysen utgangspunkt i skoleåret 20182019.

Tabell 17: Tal elevar 20182019 som blir brukt vidare i analysen. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

Skoleår 20182019	Ungdomsrett	Alle rettar
	Uttrekk a	Uttrekk b
Idrettsfag	682	718
Kunst, design og arkitektur	127	129
Medier og kommunikasjon (ST)	297	321
Musikk, dans og drama	348	365
Påbygg	491	779
Studieførebuande	3 235	3 473
Totalt studieførebuande utdanningprogram	5 180	5 785
Bygg- og anleggsteknikk	327	380
Design og tradisjonshandverk	6	12
Elektrofag	564	650
Frisør-, blomster- og interiørdesign	114	140
Helse- og oppvekstfag	828	1 065
IKT og medieproduksjon	62	71
Kunst, design og arkitektur	1	1
Naturbruk	188	231
Restaurant og matfag	164	214
Sal, service og reiseliv	165	191
Teknikk og industriell produksjon	907	1 018
Totalt yrkesfaglege utdanningprogram	3 327	3 972
Totalt alle utdanningprogram	8 507	9 757

Steg 10: Forholdstalsanalyse av elevtal og folketal - etter nivå

Forholdstalsanalyse er gjort ved å sjå på forholdet mellom:

- tal elevar på det enkelte nivået i den vidaregåande opplæringa (Vg1, Vg2 og Vg3), og
- tal personar i befolkninga i relevant alder (16 år for Vg1, osv)

Om forholdstalet er over 100% for til dømes Vg1 frå ein kommune, så er det fleire søkarar til Vg1 frå kommunen enn det er 16-årige innbyggjarar. Det er tilfelle i til dømes Kristiansund, og kan skje om til dømes mange gjer omval.

Vi gjer merksam på at det er alder som blir nådd i løpet av året som er vist i tabellen, og ikkje alder ved inngangen til året.

Tabell 18: Tal elevar 2018/2019 fordelt på nivå og tal personar per 1.1.2018 i aldersgruppa 16-18 år.
Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune og SSB

Kommunenr.	Kommune	Tal elevar etter nivå						Tal personar 1.1.2018					
		Vg1		Vg2		Vg3		Alle nivå		Alder som oppnås i løpet av året		16-18 år	
		Utdomsrett	Alle rettar	Utdomsrett	Alle rettar	Utdomsrett	Alle rettar	Utdomsrett	Alle rettar	16 år	17 år	18 år	16-18 år
1444	Hornindal									20	20	16	56
1502	Molde	294	324	291	331	274	320	859	975	273	345	335	953
1504	Alesund	544	578	483	533	412	502	1 439	1 613	554	592	620	1 766
1505	Kristiansund	329	404	261	326	206	253	796	983	290	302	301	893
1511	Vanylven	33	37	45	48	25	31	103	116	28	42	55	125
1514	Sande	40	40	30	31	18	24	88	95	33	29	33	95
1515	Herøy	116	121	109	113	72	84	297	318	117	109	116	342
1516	Ulstein	135	142	118	129	82	100	335	371	142	110	139	391
1517	Hareid	46	47	56	58	31	42	133	147	45	58	71	174
1519	Volda	111	124	108	116	76	87	295	327	101	119	129	349
1520	Ørsta	168	174	148	155	95	119	411	448	150	149	135	434
1523	Ørskog	22	22	38	42	10	16	70	80	17	42	28	87
1524	Norddal	19	21	18	18	19	23	56	62	21	20	35	76
1525	Stranda	60	63	54	59	33	38	147	160	61	64	61	186
1526	Stordal	15	15	15	15	11	13	41	43	16	16	19	51
1528	Sykkylven	91	99	103	111	83	95	277	305	96	119	115	330
1529	Skodje	64	65	33	35	39	47	136	147	65	42	66	173
1531	Sula	104	105	104	112	82	94	290	311	102	116	129	347
1532	Giske	102	108	99	105	68	75	269	288	112	118	103	333
1534	Haram	116	122	107	117	57	70	280	309	122	113	106	341
1535	Vestnes	86	96	71	76	49	74	206	246	79	82	84	245
1539	Rauma	84	91	80	87	39	53	203	231	92	84	85	261
1543	Neset	41	46	39	49	21	24	101	119	34	44	45	123
1545	Midsund	25	26	17	19	21	25	63	70	28	23	31	82
1546	Sandøy	14	15	12	16	6	10	32	41	14	16	12	42
1547	Aukra	62	64	46	53	24	31	132	148	41	59	40	140
1548	Fræna	150	163	113	120	84	97	347	380	151	120	119	390
1551	Eide	53	54	49	54	31	39	133	147	45	53	50	148
1554	Averøy	69	77	63	66	36	39	168	182	73	68	79	220
1557	Gjemnes	31	32	32	36	27	30	90	98	36	42	29	107
1560	Tingvoll	44	53	32	42	25	30	101	125	45	36	36	117
1563	Sunnal	89	119	85	107	58	68	232	294	81	86	101	268
1566	Suradal	52	69	60	88	55	67	167	224	61	85	92	238
1571	Halsa	9	19	9	14	8	13	26	46	15	21	24	60
1573	Smøla	29	31	23	31	13	15	65	77	21	30	20	71
1576	Aure	21	37	16	35	17	29	54	101	33	44	45	122
5061	Rindal	13	13	23	24	13	14	49	51	15	39	30	84
9999	Andre	6	27	9	37	1	14	16	78	3 229	3 457	3 534	10 220
	Totalt	3 287	3 643	2 999	3 409	2 221	2 705	8 507	9 757	3 229	3 457	3 534	10 220

Tabell 19: Forholdstallet mellom tal elevar i 2018/2019 fordelt på nivå og tal personar per 1.1.2018 i relevant alder. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune og SSB

Kommunenr.	Kommune	Del elevar etter nivå i forhold til tal personar per 1.1.2018 i relevant alder							
		Vg1 vs. 16 år		Vg2 vs. 17 år		Vg3 vs. 18 år		Alle nivå vs. 16.18 år	
		Ungdomsrett Uttrekk a	Alle rettar Uttrekk b	Ungdomsrett Uttrekk a	Alle rettar Uttrekk b	Ungdomsrett Uttrekk a	Alle rettar Uttrekk b	Ungdomsrett Uttrekk a	Alle rettar Uttrekk b
1444	Hornindal	0 %	0 %	0 %	5 %	0 %	0 %	0 %	2 %
1502	Molde	108 %	119 %	84 %	96 %	82 %	96 %	90 %	102 %
1504	Ålesund	98 %	104 %	82 %	90 %	66 %	81 %	81 %	91 %
1505	Kristiansund	113 %	139 %	86 %	108 %	68 %	84 %	89 %	110 %
1511	Vanylven	118 %	132 %	107 %	114 %	45 %	56 %	82 %	93 %
1514	Sande	121 %	121 %	103 %	107 %	55 %	73 %	93 %	100 %
1515	Herøy	99 %	103 %	100 %	104 %	62 %	72 %	87 %	93 %
1516	Ulstein	95 %	100 %	107 %	117 %	59 %	72 %	86 %	95 %
1517	Hareid	102 %	104 %	97 %	100 %	44 %	59 %	76 %	84 %
1519	Volda	110 %	123 %	91 %	97 %	59 %	67 %	85 %	94 %
1520	Ørsta	112 %	116 %	99 %	104 %	70 %	88 %	95 %	103 %
1523	Ørskog	129 %	129 %	90 %	100 %	36 %	57 %	80 %	92 %
1524	Norddal	90 %	100 %	90 %	90 %	54 %	66 %	74 %	82 %
1525	Stranda	98 %	103 %	84 %	92 %	54 %	62 %	79 %	86 %
1526	Stordal	94 %	94 %	94 %	94 %	58 %	68 %	80 %	84 %
1528	Sykkylven	95 %	103 %	87 %	93 %	72 %	83 %	84 %	92 %
1529	Skodje	98 %	100 %	79 %	83 %	59 %	71 %	79 %	85 %
1531	Sula	102 %	103 %	90 %	97 %	64 %	73 %	84 %	90 %
1532	Giske	91 %	96 %	84 %	89 %	66 %	73 %	81 %	86 %
1534	Haram	95 %	100 %	95 %	104 %	54 %	66 %	82 %	91 %
1535	Vestnes	109 %	122 %	87 %	93 %	58 %	88 %	84 %	100 %
1539	Rauma	91 %	99 %	95 %	104 %	46 %	62 %	78 %	89 %
1543	Nesset	121 %	135 %	89 %	111 %	47 %	53 %	82 %	97 %
1545	Midsund	89 %	93 %	74 %	83 %	68 %	81 %	77 %	85 %
1546	Sandøy	100 %	107 %	75 %	100 %	50 %	83 %	76 %	98 %
1547	Aukra	151 %	156 %	78 %	90 %	60 %	78 %	94 %	106 %
1548	Fræna	99 %	108 %	94 %	100 %	71 %	82 %	89 %	97 %
1551	Eide	118 %	120 %	92 %	102 %	62 %	78 %	90 %	99 %
1554	Averøy	95 %	105 %	93 %	97 %	46 %	49 %	76 %	83 %
1557	Gjemnes	86 %	89 %	76 %	86 %	93 %	103 %	84 %	92 %
1560	Tingvoll	98 %	118 %	89 %	117 %	69 %	83 %	86 %	107 %
1563	Sunndal	110 %	147 %	99 %	124 %	57 %	67 %	87 %	110 %
1566	Sumnadal	85 %	113 %	71 %	104 %	60 %	73 %	70 %	94 %
1571	Halsa	60 %	127 %	43 %	67 %	33 %	54 %	43 %	77 %
1573	Smøla	138 %	148 %	77 %	103 %	65 %	75 %	92 %	108 %
1576	Aure	64 %	112 %	36 %	80 %	38 %	64 %	44 %	83 %
5061	Rindal	87 %	87 %	59 %	62 %	43 %	47 %	58 %	61 %
9999	Andre*	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %

*Del av total-tal i kvar aldersgruppe.

Steg 11: Framskriving av elevgrunnlag etter bustadkommune

Framskrivingane av elevtala etter nivå blir gjort ved å multiplisere forholdstala i tabell 19 med SSB sine folketalsframskrivingar for aldersgruppa 16-18 år som er vist i tabell 20. Vi gjer merksam på at det er alder som blir nådd i løpet av året som er vist i tabellen, og ikkje alder ved inngangen til året.

Elevgrunnlaget for aldersgruppa 16-år etter bustadkommune er vist i tabell 21 for uttrekk a (ungdomsrett) og tabell 22 for uttrekk b (alle rettar). Vær merksam på steg 1 der vi tok ut elevar som ikkje går på skolar eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune. Det er i overkant av 500 elevar, og dei går hovudsakleg på skolar i skoleregion Nordre Sunnmøre.

Tabell 20: Folketalsframskrivingar for aldersgruppa 16-18 år (alder nås i løpet av året). Kjelde: SSB

Kommune	Aldersgruppe 16-18 år, alder oppnåst i løpet av året																				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Hordaland	54	46	38	40	41	43	40	41	40	39	33	29	29	30	30	29	30	30	30	30	30
Molde	977	1 014	984	943	953	1 014	1 030	1 063	1 035	1 050	1 016	1 030	1 009	998	981	981	1 010	1 022	1 033	1 050	1 063
Alesund	1 703	1 743	1 761	1 744	1 740	1 780	1 751	1 755	1 738	1 750	1 715	1 667	1 665	1 640	1 655	1 656	1 690	1 706	1 723	1 742	1 758
Kristiansund	857	854	851	872	878	897	899	886	864	830	800	780	759	751	752	766	781	786	793	799	807
Vanylven	106	108	90	76	84	88	99	88	91	84	79	70	66	74	77	76	69	68	66	66	65
Sande	98	92	76	79	82	81	80	73	77	76	78	69	68	67	73	70	69	69	69	69	69
Herøy	361	356	347	348	344	352	337	345	337	320	308	299	305	301	299	295	287	288	287	288	289
Ulstein	385	386	385	367	336	365	361	367	338	339	337	343	331	340	337	351	346	354	364	371	379
Hareid	184	198	192	180	204	209	216	217	206	204	192	206	202	201	184	186	181	181	182	181	182
Volda	349	364	370	374	395	401	395	368	333	328	321	331	334	341	352	355	372	380	391	399	405
Ørsta	411	392	395	424	446	493	480	464	438	435	424	400	388	382	378	382	388	393	396	400	403
Ørskog	87	95	85	85	86	91	90	91	92	84	86	75	76	72	73	71	69	69	68	68	68
Norddal	61	63	66	70	63	64	57	60	55	51	48	39	40	38	41	42	42	42	42	42	42
Stranda	160	145	145	157	152	148	134	141	139	138	126	127	118	117	117	125	136	135	135	136	137
Stordal	50	49	41	45	47	45	34	25	31	31	31	21	21	19	22	22	24	24	24	24	26
Sykkylven	306	284	295	287	311	300	309	292	282	261	266	262	261	240	218	207	211	211	210	210	210
Skodje	165	162	175	181	215	237	243	225	206	215	206	217	211	215	214	211	206	209	214	215	220
Sula	343	363	388	391	390	402	431	460	455	442	441	430	425	417	408	391	374	375	379	381	384
Giske	360	376	365	402	385	415	383	385	379	385	408	416	426	426	411	395	380	382	388	394	401
Haram	362	346	362	361	374	367	366	375	366	376	354	355	361	377	362	337	321	320	319	321	322
Vestnes	234	238	249	238	240	240	238	212	214	205	216	209	218	211	204	198	204	203	200	200	200
Rauma	294	291	280	264	270	264	284	290	298	296	270	259	246	263	254	243	223	222	218	218	217
Nesset	93	81	77	84	98	101	94	87	90	88	85	84	87	92	87	84	81	81	81	81	81
Midsund	108	100	89	73	76	80	85	86	82	83	90	92	86	71	65	64	69	69	72	73	75
Sandøy	52	54	62	52	48	46	46	48	45	41	40	36	34	32	33	35	36	36	36	36	36
Aukra	138	155	172	173	169	168	157	148	148	155	154	133	131	129	136	139	144	146	150	151	155
Fræna	398	390	396	418	408	384	361	356	363	371	373	381	389	376	363	348	344	341	342	342	344
Eide	144	152	155	151	144	138	146	148	145	126	115	110	121	119	117	109	105	105	105	105	104
Averøy	241	238	218	230	227	233	232	252	246	236	219	207	197	190	193	199	201	203	206	209	211
Gjemnes	107	103	112	101	103	90	91	81	86	85	92	86	82	82	78	76	69	68	68	66	67
Tingvoll	118	112	110	100	103	109	109	109	106	97	96	94	97	89	90	89	90	90	89	90	90
Sunnidal	255	263	234	241	223	217	221	225	222	223	237	249	246	239	229	223	220	221	224	225	227
Sumnadal	196	188	204	201	211	193	204	202	204	192	194	196	207	209	207	196	198	201	204	207	210
Halsa	49	52	60	63	62	54	49	49	48	48	41	44	44	47	43	44	42	42	42	42	42
Smøla	64	70	63	69	70	72	76	76	80	66	59	52	61	65	69	68	69	69	69	69	70
Aure	130	131	125	128	132	133	127	118	116	121	121	117	112	119	117	116	116	117	117	118	120
Rindal	73	79	67	57	60	60	69	73	77	74	72	72	73	73	72	71	68	69	69	69	70
Totalt	10 073	10 133	10 084	10 069	10 170	10 374	10 324	10 281	10 072	9 945	9 743	9 587	9 526	9 452	9 341	9 250	9 265	9 327	9 405	9 487	9 579

Tabell 21: Elevgrunnlag for elever med ungdomsrett (uttrekk a) etter kommune for aldersgruppa 16-18 år (alder nås i løpet av året). Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

Ungdomsrett	16-18 år																					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	
Homindal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Molde	901	920	891	862	871	932	939	969	943	959	923	942	920	905	896	897	922	933	943	959	971	971
Alesund	1 405	1 437	1 440	1 429	1 431	1 464	1 430	1 438	1 431	1 430	1 403	1 364	1 365	1 344	1 357	1 362	1 388	1 401	1 415	1 431	1 444	1 444
Kristiansund	763	763	764	782	786	804	806	787	768	738	709	696	676	667	675	688	698	703	710	715	722	722
Vanylven	100	96	76	64	81	83	86	81	80	76	69	60	59	70	71	65	62	61	60	60	60	58
Sande	91	81	70	74	79	74	74	68	71	72	72	61	63	65	67	65	64	64	64	64	64	64
Høyro	316	313	297	304	304	302	294	301	294	274	267	262	264	263	299	303	302	310	318	324	331	331
Ulstein	329	342	336	313	292	319	321	312	295	295	294	300	287	293	289	303	302	310	318	324	331	331
Hareid	158	156	154	146	167	177	169	177	169	158	157	170	163	158	150	148	146	146	147	146	147	147
Volda	307	314	319	325	344	347	337	312	281	282	279	283	291	296	304	309	323	330	339	345	350	350
Ørsta	379	366	372	402	423	467	449	426	413	409	392	373	363	356	354	359	365	369	372	376	378	378
Ørskog	82	77	67	76	74	76	78	76	78	70	72	62	63	62	61	60	59	59	57	57	57	57
Norddal	47	49	53	55	48	50	46	45	44	39	36	31	30	30	32	33	33	33	33	33	33	33
Stranda	124	113	115	127	119	113	107	112	110	108	98	100	94	90	94	101	107	107	107	108	108	108
Stordal	41	39	33	37	40	36	26	20	26	27	23	17	17	16	18	18	20	20	20	20	22	22
Sykkylven	259	237	250	245	261	255	262	244	237	221	224	222	220	200	183	176	178	178	177	177	177	177
Skodje	129	131	136	143	177	189	186	177	160	169	164	168	167	170	167	165	162	165	169	169	173	173
Sula	296	310	332	334	328	345	374	391	385	374	375	364	359	356	344	329	318	319	322	324	327	327
Giske	290	302	293	325	310	330	309	305	305	311	328	336	342	342	328	314	305	307	312	317	322	322
Haram	293	279	294	298	289	299	298	303	298	304	286	285	282	280	287	289	260	259	258	260	261	261
Vestnes	199	205	209	200	204	204	199	174	183	175	179	179	185	176	171	169	173	171	169	169	169	169
Råuma	230	222	216	203	208	208	219	230	230	227	208	196	192	205	197	183	172	172	169	169	168	168
Nesset	77	66	64	77	87	84	77	74	79	74	70	74	76	78	73	70	69	69	69	69	69	69
Midsund	84	75	67	56	58	63	66	65	63	64	70	71	65	53	50	50	53	53	56	56	58	58
Sandøy	42	41	46	39	34	36	35	35	34	30	30	27	25	24	25	27	27	27	27	27	27	27
Aukra	137	156	170	162	161	165	143	138	151	149	142	122	128	124	132	136	139	141	145	146	150	150
Fræna	345	344	352	367	358	335	314	315	321	326	329	336	343	330	317	306	302	300	301	301	303	303
Eide	132	139	141	135	129	125	134	135	129	110	103	101	112	108	103	98	95	95	95	95	95	95
Averøy	190	177	169	181	176	178	184	196	191	179	168	159	150	147	151	155	156	158	160	162	164	164
Gjemnes	91	87	96	85	89	76	78	69	74	72	79	73	70	70	66	65	59	58	58	56	57	57
Tingvoll	101	97	92	85	89	93	93	93	90	82	82	80	82	76	77	76	77	77	76	77	77	77
Sunnidal	227	228	211	210	197	191	198	201	195	197	216	223	216	211	203	196	196	196	199	200	202	202
Sumadal	142	134	148	146	150	138	149	145	145	138	139	141	150	150	147	141	143	145	147	149	151	151
Halsa	23	24	28	29	27	24	22	23	22	21	19	20	20	21	20	20	19	19	19	19	19	19
Smøla	57	67	58	65	67	65	72	72	73	57	54	49	59	62	64	63	64	64	64	64	66	66
Aure	61	58	58	60	60	61	58	52	55	57	53	54	52	54	53	53	53	54	54	54	55	55
Rindal	48	48	41	35	39	38	44	48	48	46	46	45	46	47	45	44	43	43	43	43	44	44
Andre	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Totalt	8 513	8 509	8 472	8 491	8 583	8 762	8 691	8 628	8 483	8 336	8 171	8 062	8 029	7 942	7 859	7 782	7 817	7 871	7 939	8 010	8 087	8 087

Tabell 22: Elevgrunnlag for elever uavhengig av rett (uttrekk b) etter kommune for aldersgruppa 16-18 år (alder nås i løpet av året). Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

Alle rettar	16-18 år																				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Homindal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1
Molde	1 018	1 042	1 011	976	986	1 055	1 063	1 098	1 068	1 086	1 046	1 067	1 042	1 026	1 015	1 016	1 044	1 057	1 068	1 086	1 100
Alesund	1 568	1 604	1 612	1 599	1 599	1 636	1 601	1 610	1 598	1 601	1 571	1 527	1 527	1 503	1 518	1 522	1 552	1 566	1 582	1 600	1 614
Kristiansund	942	942	943	966	971	992	995	971	949	911	875	859	835	824	834	850	862	868	877	883	892
Vanylven	112	107	85	72	91	92	97	91	89	85	78	68	66	79	79	74	70	68	67	67	65
Sande	98	89	75	80	84	80	80	73	77	77	78	67	68	69	72	70	69	69	69	69	69
Hery	338	334	319	325	324	325	315	322	314	294	286	280	283	281	279	273	268	268	267	268	269
Ulstein	365	377	372	348	323	352	355	347	327	326	325	332	319	325	330	336	334	342	352	359	366
Hareid	169	171	168	158	181	190	186	192	183	174	170	184	178	173	163	162	159	159	160	159	160
Volda	340	348	354	361	381	384	373	346	312	313	309	314	322	327	337	342	358	365	376	383	388
Ørsta	418	402	406	438	461	510	491	470	451	447	432	409	398	391	388	393	399	404	407	411	414
Ørskog	90	87	77	84	83	86	87	86	87	79	81	70	71	70	69	67	66	66	65	65	65
Norddal	52	54	58	60	52	55	49	50	48	42	40	33	33	33	35	36	36	36	36	36	36
Stranda	135	124	125	138	130	124	116	122	119	118	107	108	102	98	102	110	117	116	116	117	118
Stordal	43	41	35	38	41	38	28	21	27	27	25	18	18	16	19	19	20	20	20	20	22
Sykkylven	285	261	276	269	288	280	288	269	261	243	246	245	242	220	202	193	196	196	195	195	195
Skodje	139	140	147	154	188	202	203	191	173	183	176	182	180	183	180	178	175	177	182	183	187
Sula	315	331	353	356	351	367	397	418	411	400	400	389	384	380	368	352	339	340	344	346	349
Giske	310	323	314	348	332	355	331	328	327	333	351	359	366	366	352	337	327	329	334	339	345
Haram	324	310	325	329	332	330	329	335	330	337	317	316	328	340	322	299	288	287	286	288	289
Vestnes	238	241	250	239	243	242	238	210	218	206	217	212	220	210	205	200	206	204	201	201	201
Råuma	262	254	246	232	237	236	249	261	262	260	237	224	219	233	225	210	197	196	192	192	191
Neset	91	78	75	89	103	99	91	87	92	87	82	86	90	91	86	83	81	81	81	81	81
Midsund	93	84	75	62	65	69	73	73	70	71	77	78	73	60	56	55	59	59	62	62	64
Sandøy	51	53	59	50	45	45	45	46	43	39	38	35	33	31	32	34	35	35	35	35	35
Aukra	153	173	189	183	181	183	162	156	167	167	161	138	143	139	148	151	155	158	162	163	167
Fræna	380	377	385	403	393	368	345	345	352	357	361	369	375	362	348	335	332	329	330	330	332
Eide	145	153	155	150	143	138	147	149	143	123	114	111	122	119	115	108	105	105	105	105	104
Averøy	205	192	183	196	190	193	200	213	206	193	182	172	162	159	163	167	169	171	173	176	178
Gjemnes	99	95	104	93	97	83	85	75	80	78	86	80	76	76	72	71	64	63	63	61	62
Tingvoll	124	121	114	105	111	116	115	116	112	101	102	100	102	94	95	95	95	95	94	95	95
Sunnadal	287	289	268	266	251	243	252	257	247	251	276	285	274	268	257	249	249	250	253	255	257
Sumadal	191	180	198	198	200	185	199	196	194	186	187	189	202	202	197	189	191	195	198	200	203
Halsa	42	43	52	52	49	42	39	42	39	39	34	38	36	39	35	36	35	35	35	35	35
Smøla	68	76	68	75	78	77	83	85	86	67	62	57	68	72	74	73	75	75	75	75	76
Aure	114	108	106	112	112	113	108	97	100	107	100	99	97	101	99	99	99	100	100	101	102
Rindal	49	50	42	36	40	39	45	49	50	47	48	46	47	49	46	46	44	45	45	45	46
Andre	78	78	77	77	78	80	80	78	77	76	74	73	73	72	71	71	71	72	72	73	74
Totalt	9 730	9 734	9 704	9 719	9 813	10 003	9 941	9 874	9 689	9 534	9 348	9 220	9 176	9 083	8 989	8 901	8 941	9 002	9 078	9 160	9 248

Steg 12: Forholdstalsanalyse av elevar etter utdanningsprogram, skole og kommune

Det framskrivne, kommunedelte elevgrunnlaget i steg 11 må så fordelast på utdanningsprogram og skole. Det blir gjort ved at ser korleis elevane i skoleåret 20182019 frå den einskilde kommune delte seg på nivå, utdanningsprogram og skole. Denne kommunevise fordelinga brukast så for kvart av åra i framskrivinga.

Til dømes var det 6 % av elevane på Vg1 med ungdomsrett frå Ålesund kommune i skoleåret 20182019 som gikk på det første året på bygg- og anleggsteknikk på Borgund vidaregåande skole. I elevframskrivingane får da det første året på utdanningsprogrammet bygg- og anleggsteknikk på Borgund vidaregåande 6 prosent av 16-åringane i Ålesund kommune for kvart av framskrivingsåra frå og med 2020 til og med 2040. Tilsvarende berekningar blir gjort for kvar kommune på alle nivå på alle utdanningsprogram på alle skoler som det var elevar på i skoleåret 20182019.

Desse tabellane er for store å vise i dette metodedokumentet.

Resultatet er at vi kan framskrive elevtal på dei vidaregåande skolane i fylket som er eigd av Møre og Romsdal fylkeskommune for åra 2020 til 2040 etter nivå, utdanningsprogram, skole, kommune, skoleregion og fylke. Framskrivingane er naturlegvis meir usikre jo meir detaljert og jo lengre fram i tid dei er. Resultata frå denne analysen blir presentert i ei Excel-fil der ein finn framskrivingane for:

- Skoleregionar
 - Totalt elevtal per skoleregion og elevtal etter utdanningsprogram
- Skoler
 - Totalt elevtal per skole

Steg 13: Framskriving av elevgrunnlag etter utdanningsprogram skolens skoleregion

Tabell 23: Framskriving av elevgrunnlag for elever med ungdomsrett etter utdanningsprogram og den enkelte skoles plassering i skoleregion. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nordmøre	1 625	1 607	1 583	1 608	1 609	1 607	1 639	1 627	1 599	1 527	1 501
Bygg- og anleggsteknikk	70	69	67	70	69	68	69	70	67	65	66
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrofag	126	124	121	121	125	122	126	125	121	118	118
Frisør-, blomster- og interiørdesign	16	16	16	17	17	17	18	17	17	16	15
Helse- og oppvekstfag	195	181	186	188	187	184	193	190	185	176	174
Idrettsfag	123	117	116	116	117	117	118	118	116	109	108
IKT og medieproduksjon	16	15	15	15	16	15	16	16	16	15	14
Kunst, design og arkitektur	18	17	17	17	18	18	17	18	18	17	16
Medier og kommunikasjon (ST)	72	74	73	73	73	76	74	74	74	70	67
Musikk, dans og drama	69	69	67	69	70	70	71	71	70	66	63
Naturbruk	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Påbygg	88	95	88	89	89	91	90	91	93	88	87
Restaurant og matfag	31	30	31	31	32	32	32	31	31	29	28
Sal, service og reiselv	23	24	23	24	24	24	25	24	24	22	21
Studieførebuande	547	553	536	543	543	544	551	551	542	520	515
Teknikk og industriell produksjon	229	219	223	232	228	227	234	228	223	214	208
Nordre Sunnmøre	3 232	3 239	3 277	3 311	3 335	3 415	3 376	3 364	3 320	3 289	3 246
Bygg- og anleggsteknikk	126	128	126	127	126	131	129	125	127	124	120
Design og tradisjonshandverk	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Elektrofag	240	234	245	245	242	259	254	250	248	242	240
Frisør-, blomster- og interiørdesign	52	50	51	51	54	56	55	52	52	52	51
Helse- og oppvekstfag	306	305	302	312	307	321	319	313	315	306	303
Idrettsfag	240	241	241	251	251	251	247	245	243	238	237
IKT og medieproduksjon	14	15	14	15	14	15	15	14	14	14	14
Kunst, design og arkitektur	46	47	47	48	50	49	49	50	48	49	48
Medier og kommunikasjon (ST)	63	65	64	67	66	69	66	67	67	66	66
Musikk, dans og drama	138	141	144	143	143	146	144	145	143	141	139
Naturbruk	47	49	47	49	52	51	51	50	50	50	49
Påbygg	151	148	161	152	159	157	162	169	156	160	157
Restaurant og matfag	67	65	67	68	70	68	69	66	68	66	65
Sal, service og reiselv	38	40	39	41	39	42	41	39	40	40	39
Studieførebuande	1 385	1 395	1 413	1 416	1 439	1 466	1 445	1 459	1 428	1 425	1 407
Teknikk og industriell produksjon	317	314	313	324	320	332	329	317	319	314	308
Romsdal	2 119	2 135	2 123	2 076	2 090	2 121	2 096	2 104	2 102	2 087	2 026
Bygg- og anleggsteknikk	91	85	85	84	86	88	84	83	85	84	80
Design og tradisjonshandverk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Elektrofag	119	117	115	112	115	117	114	112	116	112	110
Frisør-, blomster- og interiørdesign	43	42	42	41	41	44	42	41	42	41	39
Helse- og oppvekstfag	184	183	180	176	178	183	176	179	179	178	167
Idrettsfag	155	159	157	153	154	158	158	159	157	158	153
IKT og medieproduksjon	22	20	20	20	21	21	20	20	21	20	20
Kunst, design og arkitektur	50	51	49	50	49	49	49	48	49	47	47
Medier og kommunikasjon (ST)	97	101	97	95	94	96	100	100	98	99	97
Musikk, dans og drama	61	62	62	61	61	61	61	61	61	61	59
Naturbruk	114	110	109	109	108	110	108	107	106	104	102
Påbygg	128	135	137	132	132	131	133	133	130	134	132
Restaurant og matfag	27	27	25	25	25	26	26	26	26	26	25
Sal, service og reiselv	83	83	80	80	81	83	83	78	81	81	80
Studieførebuande	732	745	749	728	731	743	741	752	738	739	721
Teknikk og industriell produksjon	212	213	214	207	211	208	201	203	209	201	193
Søre Sunnmøre	1 536	1 528	1 488	1 496	1 549	1 619	1 580	1 533	1 463	1 433	1 398
Bygg- og anleggsteknikk	47	46	46	47	51	53	49	47	45	45	44
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrofag	88	88	85	88	94	97	93	90	87	85	83
Frisør-, blomster- og interiørdesign	9	9	9	10	10	11	9	9	9	9	8
Helse- og oppvekstfag	175	174	169	173	182	193	179	174	169	163	160
Idrettsfag	157	157	151	145	145	154	149	151	143	141	138
IKT og medieproduksjon	13	14	13	12	12	13	13	12	13	12	12
Kunst, design og arkitektur	15	15	14	15	16	17	15	14	14	14	13
Medier og kommunikasjon (ST)	61	60	59	60	61	64	64	60	57	57	56
Musikk, dans og drama	74	76	74	75	80	82	81	76	74	72	68
Naturbruk	34	33	30	31	32	32	31	31	31	28	28
Påbygg	95	97	98	93	90	100	101	104	94	95	92
Restaurant og matfag	44	43	40	43	44	45	43	42	41	38	39
Sal, service og reiselv	21	23	21	20	20	21	22	20	20	19	19
Studieførebuande	527	524	517	517	532	556	555	535	503	496	485
Teknikk og industriell produksjon	173	170	162	167	177	181	174	167	162	158	154
Totalt	8 513	8 509	8 472	8 491	8 583	8 762	8 691	8 628	8 483	8 336	8 171

Tabell 24: Framskriving av elevgrunnlag uavhengig av rett etter utdanningsprogram og den enkelte skoles plassering i skoleregion. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	2 047	2 023	2 001	2 033	2 030	2 029	2 064	2 046	2 007	1 928	1 893
Nordmøre											
Bygg- og anleggsteknikk	95	94	91	96	93	93	94	94	91	89	88
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrofag	166	162	160	159	164	160	166	164	159	155	154
Frisør-, blomster- og interiørdesign	23	23	24	25	24	25	25	25	24	22	21
Helse- og oppvekstfag	328	313	317	324	319	316	328	322	312	302	297
Idrettsfag	128	122	122	122	122	122	124	123	121	114	113
IKT og medieproduksjon	19	18	18	19	19	19	20	19	19	18	17
Kunst, design og arkitektur	19	18	18	18	19	19	18	19	19	18	17
Medier og kommunikasjon (ST)	79	81	80	81	80	83	81	81	80	76	73
Musikk, dans og drama	75	75	73	74	76	76	77	77	75	72	69
Naturbruk	3	2	3	2	3	3	2	3	3	3	2
Påbygg	141	151	143	142	144	148	145	147	150	140	141
Restaurant og matfag	40	39	40	41	41	42	42	40	40	38	36
Sal, service og reiseliv	35	35	35	36	36	36	37	36	36	33	32
Studieførebuande	609	614	597	605	604	605	612	611	602	579	571
Teknikk og industriell produksjon	286	273	278	289	284	282	290	283	276	267	261
Nordre Sunnmøre	3 582	3 596	3 642	3 670	3 698	3 782	3 744	3 733	3 679	3 649	3 600
Bygg- og anleggsteknikk	137	140	137	138	138	143	140	136	137	135	130
Design og tradisjonshandverk	7	7	7	7	7	7	7	6	7	7	6
Elektrofag	262	258	268	268	266	282	278	273	271	265	262
Frisør-, blomster- og interiørdesign	64	62	63	63	66	68	67	64	64	64	63
Helse- og oppvekstfag	359	360	356	367	362	376	375	367	369	359	356
Idrettsfag	253	254	254	263	263	264	259	258	255	250	249
IKT og medieproduksjon	16	17	16	17	16	17	17	16	16	16	16
Kunst, design og arkitektur	46	47	47	48	50	49	49	50	48	49	48
Medier og kommunikasjon (ST)	67	69	68	71	70	74	70	72	71	70	70
Musikk, dans og drama	145	148	151	150	150	153	152	152	150	148	146
Naturbruk	50	51	50	52	54	54	54	53	53	53	51
Påbygg	244	241	263	249	258	256	263	275	254	261	257
Restaurant og matfag	88	87	89	90	92	89	91	88	90	88	86
Sal, service og reiseliv	42	43	42	45	43	46	44	43	44	43	42
Studieførebuande	1 460	1 471	1 490	1 493	1 516	1 544	1 522	1 537	1 504	1 502	1 483
Teknikk og industriell produksjon	342	339	340	350	346	359	356	343	346	339	333
Romsdal	2 413	2 435	2 421	2 370	2 386	2 417	2 394	2 404	2 395	2 379	2 316
Bygg- og anleggsteknikk	106	100	98	98	100	104	99	98	100	99	94
Design og tradisjonshandverk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Elektrofag	133	132	130	126	130	131	129	126	130	126	124
Frisør-, blomster- og interiørdesign	49	47	47	46	47	49	47	47	47	46	44
Helse- og oppvekstfag	218	216	213	208	210	216	208	211	213	210	199
Idrettsfag	165	169	167	162	164	168	167	169	166	167	162
IKT og medieproduksjon	23	21	21	21	22	22	21	21	22	21	21
Kunst, design og arkitektur	51	51	51	51	50	50	50	49	50	48	48
Medier og kommunikasjon (ST)	110	113	109	108	107	109	112	112	110	111	109
Musikk, dans og drama	64	65	65	64	64	64	63	63	63	64	62
Naturbruk	149	146	144	145	145	145	144	143	141	138	136
Påbygg	195	206	213	203	202	200	205	207	201	204	204
Restaurant og matfag	40	40	38	38	38	39	39	39	38	38	37
Sal, service og reiseliv	90	91	88	88	88	90	91	86	89	88	87
Studieførebuande	790	804	809	786	790	803	801	813	798	799	780
Teknikk og industriell produksjon	228	228	227	222	227	223	216	217	223	215	207
Søre Sunnmøre	1 688	1 681	1 639	1 646	1 699	1 776	1 739	1 690	1 608	1 578	1 540
Bygg- og anleggsteknikk	49	48	47	49	54	55	52	49	47	47	46
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrofag	97	97	94	97	102	107	102	99	96	93	91
Frisør-, blomster- og interiørdesign	10	10	10	11	11	12	10	10	9	9	9
Helse- og oppvekstfag	188	186	180	185	194	207	191	186	180	174	171
Idrettsfag	163	162	156	150	150	159	155	156	148	145	143
IKT og medieproduksjon	15	16	15	14	15	15	16	14	15	14	14
Kunst, design og arkitektur	15	15	14	15	16	17	15	14	14	14	13
Medier og kommunikasjon (ST)	62	61	60	61	62	65	65	61	58	58	57
Musikk, dans og drama	75	77	75	76	81	83	82	77	75	73	69
Naturbruk	35	34	31	32	33	33	32	32	32	29	29
Påbygg	148	150	152	146	141	153	158	163	146	149	143
Restaurant og matfag	50	50	47	50	52	53	51	49	47	45	46
Sal, service og reiseliv	24	26	24	22	23	24	25	22	23	22	21
Studieførebuande	567	564	556	556	571	597	596	575	542	533	521
Teknikk og industriell produksjon	189	184	176	181	193	196	189	181	175	171	167
Totalt	9 730	9 734	9 704	9 719	9 813	10 003	9 941	9 874	9 689	9 534	9 348

Steg 14: Framskrivning av elevgrunnlag etter utdanningsprogram kommunens skoleregion

Tabell 25: Framskrivning av elevgrunnlag for elever med ungdomsrett etter utdanningsprogram og den enkelte kommunes plassering i skoleregion. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Frå utanfor fylket	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	15
Bygg- og anleggsteknikk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Design og tradisjonshandverk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektrofag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Frisar-, blomster- og interiørdesign	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Helse- og oppvekstfag	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Idrettsfag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KT og medieproduksjon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunst, design og arkitektur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medier og kommunikasjon (ST)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Musikk, dans og drama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Naturbruk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Påbygg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Restaurant og matfag	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Sal, service og reiseliv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Studieforbunde	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Teknikk og industriell produksjon	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2
Nordmøre	1 610	1 595	1 568	1 592	1 592	1 593	1 625	1 618	1 587	1 514	1 486
Bygg- og anleggsteknikk	67	67	64	67	66	65	67	68	64	62	63
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrofag	126	123	121	120	123	121	126	125	121	117	117
Frisar-, blomster- og interiørdesign	17	17	17	18	18	18	19	18	18	16	15
Helse- og oppvekstfag	190	176	180	183	181	178	188	185	179	171	169
Idrettsfag	114	109	108	108	109	110	111	111	110	103	101
KT og medieproduksjon	16	15	15	15	16	16	16	16	16	15	14
Kunst, design og arkitektur	19	19	19	19	20	20	20	21	20	19	18
Medier og kommunikasjon (ST)	73	75	74	75	74	77	76	76	75	71	68
Musikk, dans og drama	67	68	67	68	68	68	70	69	68	65	62
Naturbruk	15	15	15	15	16	15	16	16	16	14	13
Påbygg	89	97	89	90	91	93	91	93	96	91	88
Restaurant og matfag	32	31	32	33	33	34	34	33	32	30	29
Sal, service og reiseliv	23	24	23	24	24	24	25	24	24	22	21
Studieforbunde	553	558	540	547	548	548	555	555	547	524	519
Teknikk og industriell produksjon	208	199	203	210	205	205	212	206	202	193	187
Nordre Summøre	3 007	3 015	3 059	3 107	3 120	3 192	3 150	3 146	3 106	3 083	3 038
Bygg- og anleggsteknikk	109	110	110	111	111	114	112	108	111	109	105
Design og tradisjonshandverk	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Elektrofag	228	224	235	236	233	249	243	240	238	233	230
Frisar-, blomster- og interiørdesign	41	40	40	41	43	44	42	41	41	41	40
Helse- og oppvekstfag	259	261	260	271	263	274	272	268	270	262	260
Idrettsfag	239	239	240	249	250	249	244	243	241	236	235
KT og medieproduksjon	12	12	12	13	13	13	13	12	13	13	12
Kunst, design og arkitektur	40	41	40	43	43	43	42	43	42	43	42
Medier og kommunikasjon (ST)	60	63	61	64	62	66	63	64	64	63	63
Musikk, dans og drama	116	118	121	121	122	125	123	124	122	121	119
Naturbruk	56	56	56	59	60	61	59	59	58	59	57
Påbygg	128	125	136	130	137	135	138	145	134	139	135
Restaurant og matfag	59	58	60	61	62	60	62	59	61	59	58
Sal, service og reiseliv	34	36	35	38	36	38	37	36	37	36	36
Studieforbunde	1 360	1 370	1 387	1 396	1 416	1 444	1 422	1 435	1 405	1 403	1 385
Teknikk og industriell produksjon	263	261	262	273	268	275	275	267	268	263	258
Romsdal	2 199	2 214	2 207	2 148	2 165	2 192	2 169	2 171	2 172	2 157	2 103
Bygg- og anleggsteknikk	100	97	95	94	96	98	94	92	95	93	90
Design og tradisjonshandverk	3	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2
Elektrofag	125	121	120	117	120	122	119	116	120	116	115
Frisar-, blomster- og interiørdesign	42	41	41	40	40	43	41	41	41	41	38
Helse- og oppvekstfag	198	197	192	189	191	196	189	192	194	191	181
Idrettsfag	162	165	163	159	160	164	164	164	162	163	159
KT og medieproduksjon	25	24	23	23	24	24	23	23	24	23	23
Kunst, design og arkitektur	47	47	47	46	46	46	45	44	46	44	44
Medier og kommunikasjon (ST)	98	101	98	96	95	97	100	100	99	99	97
Musikk, dans og drama	75	77	77	75	76	75	75	74	75	74	72
Naturbruk	84	82	80	78	77	78	77	76	76	76	75
Påbygg	140	145	150	142	143	140	145	144	141	142	143
Restaurant og matfag	28	28	27	25	26	27	26	26	27	26	25
Sal, service og reiseliv	85	85	82	82	83	85	85	80	83	83	81
Studieforbunde	741	756	763	735	740	751	749	762	747	748	731
Teknikk og industriell produksjon	246	245	247	243	246	243	236	234	241	235	225
Søre Summøre	1 680	1 668	1 622	1 629	1 690	1 769	1 730	1 677	1 602	1 566	1 530
Bygg- og anleggsteknikk	54	52	51	52	57	60	55	53	50	51	49
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrofag	94	94	91	94	99	104	99	96	93	90	88
Frisar-, blomster- og interiørdesign	20	19	19	20	21	22	21	20	19	19	18
Helse- og oppvekstfag	211	208	201	205	217	230	216	209	204	196	193
Idrettsfag	160	160	155	148	148	157	153	155	146	144	141
KT og medieproduksjon	11	12	11	10	10	11	11	10	11	10	10
Kunst, design og arkitektur	23	22	22	22	24	24	23	22	21	21	20
Medier og kommunikasjon (ST)	63	61	60	61	63	65	66	61	58	58	57
Musikk, dans og drama	83	84	83	83	89	91	89	84	83	79	76
Naturbruk	43	41	36	38	41	40	39	39	38	36	35
Påbygg	105	107	109	103	99	110	112	115	104	106	101
Restaurant og matfag	47	46	43	46	48	49	47	46	44	42	42
Sal, service og reiseliv	22	23	22	21	21	22	22	20	21	20	20
Studieforbunde	533	529	521	523	538	562	561	540	509	502	489
Teknikk og industriell produksjon	212	207	197	202	214	222	213	206	200	193	189
Totalt	8 513	8 509	8 472	8 491	8 583	8 762	8 691	8 628	8 483	8 336	8 171

Tabell 26: Framskrivning av elevgrunnlag uavhengig av rett etter utdanningsprogram og den enkelte kommunes plassering i skoleregion. Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune

Frå utanfor fylket	2020 78	2021 78	2022 77	2023 77	2024 78	2025 80	2026 80	2027 78	2028 77	2029 76	2030 74
Bygg- og anleggsteknikk	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Design og tradisjonshandverk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektrifag	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Frisar-, blomster- og interiørdesign	6	6	6	6	6	7	7	7	6	6	6
Helse- og oppvekstfag	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Iddrettsfag	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
KT og medieproduksjon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunst, design og arkitektur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medier og kommunikasjon (ST)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Musikk, dans og drama	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturbruk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Påbygge	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Restaurant og matfag	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Sal, service og reiseliv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Studieferebuande	34	34	34	34	34	35	35	34	34	33	32
Teknikk og industriell produksjon	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Nordmøre	2 021	2 003	1 975	2 007	2 002	2 002	2 037	2 025	1 982	1 903	1 864
Bygg- og anleggsteknikk	91	90	87	91	89	88	90	91	86	84	84
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrifag	162	157	157	155	160	157	162	161	155	151	150
Frisar-, blomster- og interiørdesign	24	24	24	25	25	26	26	25	25	23	22
Helse- og oppvekstfag	319	305	309	315	309	307	320	314	302	294	289
Iddrettsfag	121	116	114	115	115	116	117	117	116	108	107
KT og medieproduksjon	18	17	17	17	18	18	18	18	18	17	15
Kunst, design og arkitektur	20	20	20	20	21	21	21	22	21	19	19
Medier og kommunikasjon (ST)	80	82	81	82	81	84	83	83	81	78	74
Musikk, dans og drama	72	73	72	73	73	73	75	74	73	70	67
Naturbruk	25	25	25	25	27	26	26	27	26	24	22
Påbygge	138	151	139	140	141	145	142	145	149	139	138
Restaurant og matfag	44	43	43	45	45	45	45	44	42	41	39
Sal, service og reiseliv	34	35	34	35	35	35	37	36	35	32	31
Studieferebuande	606	611	594	601	601	601	608	608	599	574	568
Teknikk og industriell produksjon	264	253	257	265	260	258	266	259	253	245	238
Nordre Summmøre	3 312	3 328	3 381	3 425	3 441	3 517	3 474	3 475	3 425	3 403	3 353
Bygg- og anleggsteknikk	111	112	112	114	113	116	114	110	113	111	106
Design og tradisjonshandverk	6	6	5	5	6	6	6	6	6	6	5
Elektrifag	246	245	255	256	254	269	264	261	258	253	250
Frisar-, blomster- og interiørdesign	46	44	45	46	47	48	47	46	46	46	45
Helse- og oppvekstfag	304	307	307	318	309	321	319	313	316	308	304
Iddrettsfag	251	251	252	261	262	262	256	256	253	248	247
KT og medieproduksjon	15	15	15	16	15	16	16	15	15	15	15
Kunst, design og arkitektur	40	41	40	43	43	43	42	43	42	43	42
Medier og kommunikasjon (ST)	64	67	66	68	66	70	67	68	68	68	67
Musikk, dans og drama	121	123	126	126	126	130	128	129	127	126	124
Naturbruk	64	64	64	67	68	69	67	67	66	67	65
Påbygge	215	212	233	221	231	230	233	245	227	234	229
Restaurant og matfag	75	75	76	78	79	77	79	76	78	76	74
Sal, service og reiseliv	37	39	38	40	38	41	40	39	40	39	38
Studieferebuande	1 427	1 439	1 457	1 466	1 486	1 516	1 493	1 506	1 474	1 473	1 454
Teknikk og industriell produksjon	290	288	290	300	296	305	304	295	296	291	286
Romsdal	2 478	2 498	2 491	2 426	2 446	2 472	2 454	2 454	2 452	2 435	2 380
Bygg- og anleggsteknikk	122	119	115	115	117	120	116	113	116	115	111
Design og tradisjonshandverk	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Elektrifag	138	135	133	130	134	134	133	129	133	130	128
Frisar-, blomster- og interiørdesign	49	48	47	46	47	49	47	47	47	47	44
Helse- og oppvekstfag	239	236	230	227	230	236	227	230	233	230	218
Iddrettsfag	174	174	172	167	168	172	172	172	170	171	167
KT og medieproduksjon	27	26	26	26	26	27	26	25	26	26	25
Kunst, design og arkitektur	48	48	48	47	47	47	46	45	47	45	45
Medier og kommunikasjon (ST)	110	113	109	107	107	109	112	111	110	111	108
Musikk, dans og drama	79	81	81	79	79	79	79	78	78	78	76
Naturbruk	102	100	98	96	96	95	93	94	92	92	92
Påbygge	210	219	230	216	217	213	220	221	214	214	219
Restaurant og matfag	39	39	38	36	37	38	37	37	37	37	36
Sal, service og reiseliv	93	94	90	90	91	93	93	88	91	91	89
Studieferebuande	791	806	812	784	789	801	800	813	798	799	781
Teknikk og industriell produksjon	258	257	258	255	258	256	247	245	253	246	236
Søre Summmøre	1 840	1 828	1 780	1 784	1 846	1 933	1 897	1 842	1 753	1 718	1 677
Bygg- og anleggsteknikk	59	58	57	58	63	66	61	59	55	56	54
Design og tradisjonshandverk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elektrifag	105	106	102	104	110	115	111	107	104	100	98
Frisar-, blomster- og interiørdesign	22	20	20	21	22	24	22	21	21	20	20
Helse- og oppvekstfag	225	222	215	219	231	246	231	223	217	209	206
Iddrettsfag	166	165	159	153	153	163	158	160	151	148	146
KT og medieproduksjon	12	13	13	12	12	12	13	11	12	11	11
Kunst, design og arkitektur	23	22	22	22	24	24	23	22	21	21	20
Medier og kommunikasjon (ST)	63	61	60	61	63	65	66	61	58	58	57
Musikk, dans og drama	84	85	84	84	90	93	90	85	84	80	77
Naturbruk	44	42	37	39	42	41	40	40	37	36	36
Påbygge	161	165	166	159	153	167	173	178	160	163	156
Restaurant og matfag	56	55	53	55	57	59	57	55	53	50	51
Sal, service og reiseliv	25	26	25	23	23	25	25	23	23	22	22
Studieferebuande	568	563	555	556	571	596	596	574	541	532	520
Teknikk og industriell produksjon	228	222	212	217	231	238	229	221	214	207	203
Totalt	9 730	9 734	9 704	9 719	9 813	10 003	9 941	9 874	9 689	9 534	9 348

DRØFTINGSREFERAT

- Framlegg til organisering og struktur for tannhelse
- Framlegg til «Vidaregåande skole- og tilbudsstruktur», samt tiltak for å nå måltal for reduksjon av driftsnivå innafor utdanningssektoren

REFERAT

31.10.2019

KL. 12.45-14.30

MØTEROM 700, FYLKESHUSA,
MOLDE

MØTE INNKALT AV:	Fylkesrådmannen (Drøftingane gjennomført som ein del av HSAMU-møtet)
MØTETYPE	Drøftingsmøte jf Hovudavtalen § 1-4-1
MØTELEIARAR	Fylkesrådmann Ottar Brage Guttelvik
REFERENTAR	Kari Gagnat
DELTAKARAR	For arbeidsgivar: Ottar Brage Guttelvik, Preben Geir Irvung, Erik Brekken, Bergljot Landstad, Morten Larsen. I tillegg deltok hovudprosjektleder Dag Lervik. For dei tilsette: Andreas Outzen og Hege Henden (Utdanningsforbundet), Viggo Jordahl (Fagforbundet), Laila Aas (Parat), Stein Ove Lianes (HVO)

Tema for drøftingane

- Framlegg til organisering og struktur for tannhelsetenesta var lagt fram frå arbeidsgivar i form av ein rapport som var utsendt til medlemne før møtet.
- Framlegg til "Vidaregåande skole- og tilbudsstruktur" og tiltak for å nå måltal for reduksjon av driftsnivå innafor utdanningssektoren var lagt fram av arbeidsgivar i form av ein rapport som var utsendt til medlemne før møtet.

Før drøftingane vart det gitt ei felles orientering ved prosjektleiarane om dei aktuelle sakene. Utgangspunktet for orienteringa var dei utsendte rapportane som er utarbeidd for delprosjekta. Alle hovudtillitsvalte i fylkeskommunen, samt fylkeshovudverneombod og sektorhovudverneombod deltok i orienteringane.

Dei tillitsvalte i HSAMU hadde følgjande generell merknad til prosessen:

Representantane for dei tilsette påpeikar at den korte tida som gjekk frå dei mottok rapportane for delprosjekta og fram til drøftingsmøtet, ikkje var ideell for å kunne førebu seg til drøftingane som skal

sikre god medverknad. Dei tillitsvalte kunne ønskje noko meir tid til involvering av tillitsvalte i eigen organisasjon før avsluttande drøfting.

Representantane for dei tilsette utrykte likevel at dei er godt fornøgd med dei samla omstillingsprosessane og medverknad i prosjektarbeidet som har vore gjennomført fram til avsluttande drøfting. Dei tillitsvalte gir også uttrykk for forståing for det tidspresset administrasjonen har hatt i det omfattande arbeidet med å ferdigstille sakene for politisk behandling.

Drøftingane inngjekk som ein del av HSAMU-møte 31.10.19. I samband med drøftinga kom det fram følgjande merknader til fylkesrådmannens tilråding i desse sakene:

33/19 Drøfting av framlegg til organisering og struktur for tannhelsetenesta

Dei tillitsvalte deler administrasjonen sin framstilling av utfordringsbildet og vurderingar av behovet for å ta grep med bakgrunn i den økonomiske situasjonen. Dei tillitsvalte har ikkje merknader til dei tilrådingane som går fram av rapporten til denne saka.

34/19 Drøfting av framlegg til "Vidaregåande skole- og tilbodsstruktur" og tiltak for å nå måltal for reduksjon av driftsnivå innafor utdanningssektoren

Dei tillitsvalte deler administrasjonen sin framstilling av utfordringsbildet og vurderingar av behovet for å ta grep med bakgrunn i den økonomiske situasjonen. Dei tillitsvalte har ikkje merknader til dei tilrådingane som går fram av rapporten til denne saka.

Referatet vart utarbeidd og godkjent av partane i fellesskap ved avslutning av møtet.